

Cửu Lợi

Ngôi sao điện ảnh Trung Quốc

VƯƠNG QUA

THANH NIÊN

Vương Qua

Củng Lợi

Ngôi sao điện ảnh

Trung Quốc

Tôn Tâm biên dịch

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

Không chỉ là ngôi sao

Cung Lợi là ngôi sao điện ảnh hàng đầu của Trung Quốc - mặc dù tuổi đời của cô còn khá trẻ so với sự nổi tiếng của mình.

Nói đến Cung Lợi là người ta thường nói đến sự nổi tiếng của cô với những bộ phim nổi tiếng không chỉ ở Trung Quốc mà cả thế giới, những bộ phim được dàn dựng do Đạo diễn Trương Nghệ Mưu - cũng là đạo diễn số 1 của điện ảnh Trung Quốc, đó là các phim: Đền lồng đỏ treo cao; Cao lương đỏ; Cúc Đậu; Thu Cúc đi kiện...

Những bộ phim này đều là những bộ phim được ra đời trong thời kỳ "Đổi mới" và "Mở cửa" của Trung Quốc, cho nên về nội dung, nó thường bao chứa những hiện thực lớn của Trung Quốc trong sự chuyển đổi; Về tư tưởng nó là sự cách tân với những quan điểm mới về nhận thức hiện thực và con người Trung Quốc; và về chủ đề, nó hướng tới một chủ nghĩa nhân văn cao rộng, hướng tới một cái thiện đích thực của con người. Đó là lý do chính để những bộ phim này không chỉ được hân hoan chào đón ở

Trung Quốc. Thế giới, qua bộ phim này hiểu sâu hơn về đất nước, con người Trung Quốc, nền văn hóa Trung Quốc. Hóa ra, Trung Quốc không phải là một ốc đảo. Triết học Trung Quốc từ ngàn xưa đã chứa đựng những yếu tố nhân bản nói chung và tiềm tàng về sự hòa nhập.

Song như thế cũng chưa đủ để nó chiếm những giải cao trong các kỳ liên hoan phim Quốc tế - nếu không có những diễn viên tham gia đã thể hiện nổi trội những ý đồ tư tưởng lớn của đạo diễn. Trong số đó, Cung Lợi một trong những diễn viên tiêu biểu.

Với những phim đó, Cung Lợi không chỉ được bầu là diễn viên giỏi nhất, có ngoại hình đẹp nhất, có phong cách không chỉ riêng có của người Trung Quốc (như Lưu Hiểu Khánh) mà còn là diễn viên hiện đại, có thể thể hiện được phong cách hiện đại đa sắc tộc ở những thời gian khác nhau.

Tóm lại cô là một diễn viên của một không gian và thời gian đa chiều.

Thành tích của Cung Lợi không phải tự nhiên mà có. Cô nói, thành quả hiện nay của cô là do 70% khổ luyện. Chỉ có 30% là do bẩm sinh và may mắn.

Do vậy, Cung Lợi rất khiêm tốn và giản dị. Đó là tính cách nổi bật của cô. Cô rất sợ chữ "nổi tiếng" hay "ngôi sao" và cũng rất sợ tiếp xúc với báo giới và thường rất ngượng ngùng và đau khổ trước những bài báo tâng bốc mình quá mức.

Ở đức tính này - thấy rõ cô nhận thức rõ giá trị của lao động nghệ thuật, sự nghiêm túc trong quan điểm lao động và sự nhận chân giá trị đích thực của lao động nói chung. Ở đức tính này còn thể hiện sự kế thừa của cô là sự kế thừa bẩm sinh - kế thừa những đức tính của một gia đình vừa trí thức vừa rất nền nếp. Từ nhỏ cô đã hấp thụ được ở cha mẹ những đạo lý truyền thống của người phương Đông, vừa hấp thụ được tính ham học hỏi, hiểu biết và những khao khát khám phá. Lại nữa, ý chí sắt đá, thực hiện bằng được niềm mong muốn của mình: trở thành một người có ích và cống hiến được nhiều nhất cho đất nước.

Chuyện kể về Củng Lợi không nhằm kể về các thành tích của cô. Tác giả qua những chặng đời của nhân vật miêu tả sự suy nghĩ của cô, quyết tâm của cô, và tính cách của cô trong thực hiện quyết tâm của mình. Đó là sự miêu tả lòng quyết tâm và những biện pháp thực hiện.

Đó cũng là sự miêu tả nguyên nhân đã dẫn Củng Lợi đến thành công.

Bản thân một truyện kể như vậy đã bao hàm tính giáo dục. Đó là sự giáo dục về nhân sinh, lối sống, giáo dục về lao động - đặc biệt là lao động nghệ thuật.

Hơn thế, cuốn sách được kể một cách dung dị nhưng biến hóa với rất nhiều tư liệu súc tích. Nó khá hấp dẫn.

Đây là một cuốn sách nhẹ nhàng, phù hợp với đại chúng nhưng lại có sức thuyết phục.

Do vậy chắc chắn sẽ rất được hoan nghênh.

Ngoài đó ra, những phụ bản ảnh đi kèm chắc chắn sẽ thu hút được sự ngưỡng mộ của giới trẻ đối với cô diễn viên xinh đẹp và đầy tài năng này.

Một số phụ bản có ích cho những người muốn tìm hiểu sâu thêm về Cung Lợi về các mặt, quá trình thành đạt của cô qua bảng thời gian biểu ngắn gọn.

Hy vọng cuốn sách sẽ là món quà có ý nghĩa với các bạn trẻ.

*Công việc quay phim giống như nước
thủy triều lúc lên lúc xuống, hết bộ phim
này đến bộ phim khác, luôn phải chia tay
nhiều bè bạn cũ, lại làm quen với nhiều
bè bạn mới. Phim hay người nổi tiếng rồi
cũng qua đi, tất cả như những đám mây
trên bầu trời từ từ trôi xa rồi cũng nhạt
dần, còn tình bạn vẫn sâu như biển cả tuy
có lên có xuống nhưng mãi mãi bên tôi
suốt cuộc đời.*

Cùng Lợi - 02/5/1992

Chương I

**Ra đời
là gặp vận may**

Sự ra đời của Cung Lợi

là do Chúa Sáng Thế ban tặng

Đầu những năm sáu mươi, có một gia đình trí thức sống tại thành phố Thẩm Dương. Chủ nhà là ông Cung Lực Trạch, hơn bốn mươi tuổi, giáo sư Khoa Kinh tế Trường đại học Liêu Ninh, dạy môn quản lý kinh tế, bà là Triệu Anh cán bộ xử lý tư liệu của trường. Hai ông bà có một con gái và ba con trai, trưởng nam là Cung Cố, trưởng nữ là Cung Văn, thứ nam là Cung Đế, cậu út là Cung Chính.

Với số con thế này và tình hình kinh tế gia đình, ông bà đều cho rằng bốn con là đủ rồi.

Quả thực ông bà rất bận rộn với công việc ở trường, lúc nào trong đầu ông cũng đầy ắp các số liệu, kết cấu, công thức, còn bà cũng bận bịu với thể, fist, vô cùng mệt mỏi. Rời trường về nhà phải chăm bọn trẻ, mệt thì có mệt, nhưng được hưởng

niềm vui sau những vất vả ở trường. Nhất là ông bố Lực Trạch luôn mong các con chóng lớn, trưởng thành, tới đến dạy chúng học và luyện chữ, đó cũng là cách giải tỏa sự căng thẳng đầu óc. Bốn anh em trong gia đình từ bé đã chịu ảnh hưởng của bố mẹ: có thói quen say mê đọc sách, chúng không hề cãi vã, hết sức yêu thương nhau. Chẳng những không gây cho bố mẹ buồn phiền mà còn làm cho không khí gia đình thêm êm ấm, vui vẻ. Nhìn thấy các con như vậy, ông bà rất xúc động, đó là niềm an ủi rất lớn. Sáu con người sống rất hòa hợp, ấm cúng, cho nên hai ông bà nhất trí với nhau là không sinh thêm con nữa.

Nói là nói như vậy, nhưng mấy năm sau bà Triệu Anh lại sinh tiếp một bé gái, hôm ấy là ngày 31 tháng 12 năm 1965, là ngày cuối cùng của một năm, lúc này ông 46 tuổi, bà 40 tuổi.

Xét cho cùng cũng là máu thịt, nhìn bé gái mới ra đời lanh lợi, đáng yêu, ông vui quá nên đặt tên cho bé là Lợi. ý định không muốn có con thêm, nay đã tan thành mây khói.

Đó là Cung Lợi, bởi bé nhất nên cả nhà gọi bé bằng một cái tên đáng yêu là Tiểu Lợi, có lúc cũng gọi là A Lợi.

Sự ra đời của Cung Lợi, đối với ông bà là đứa con "ngoài kế hoạch", với bốn anh chị là thêm một

dứa em gái ruột thịt. Chẳng có ai nghĩ rằng sự ra đời của Tiểu Lợi là sự ra đời của ngôi sao sáng chói trong giới điện ảnh Trung Quốc sau này.

Tất cả là do Chúa Sáng Thế ban tặng, tất cả đều là vận may.

Sau khi sinh Cửng Lợi không lâu, ông bà được điều động công tác, cả nhà phải dọn đến Tế Nam, ông bà làm việc tại Học viện Kinh tế Sơn Đông, nên gia đình sống trong khu tập thể cán bộ của Học viện.

Bố Lục Trạch kỳ vọng lớn ở Cửng Lợi, mong sao bé giống các anh chị, gắn bó với sách vở về khoa học kỹ thuật, kế tục sự nghiệp của mình. Nhưng Cửng Lợi không đi theo con đường mà bố mẹ mong muốn. Đến nay bà Triệu Anh đã gần bảy mươi tuổi, ôn lại cuộc sống ngày ấy bà nói: Tiểu Lợi lúc bé rất thích ca múa, có khiếu về âm nhạc, sau khi đi xem phim "Đội xích vệ Hồng hồ" trên tivi về nhà bé cũng hát vài câu trong phim. Nghe các bạn hát "Bài ca đoàn viên thanh niên" cũng hát theo, giọng hát rất hay, uốn lượn rất chuẩn, năm đó bé mới bốn tuổi.

Bản thân bà Triệu Anh, thời trẻ cũng từng lên sân khấu biểu diễn, năm ấy trường có tổ chức biểu diễn văn nghệ, trong tiết mục văn nghệ của Đài phát thanh cũng có tiếng hát của bà. Bà và ông

thời trẻ cũng là tài hoa về nghệ thuật, nhớ lại thời kháng chiến, khi còn đang đi học Trung học phổ thông, Lục Trạch đã tham gia Đoàn nghệ thuật xung kích của nhà trường từ Đông Bắc đến tận Tứ Xuyên, Trùng Khánh. Ông hát kinh kịch rất hay, biến lời ca tiếng hát thành vũ khí vạch trần tội ác của bọn xâm lược Nhật, cổ vũ tinh thần chống Nhật của nhân dân, góp vào ngọn lửa chống Nhật đang rừng rực cháy.

Có lẽ Chúa Sáng Thế cố tình sắp xếp. Cung Lợi mang gen di truyền về âm nhạc của bố đến với nhân gian, vô hình trung đã làm rạng rỡ thêm năng khiếu của mình. Lúc bé Cung Lợi có khiếu ca múa, còn bắt chước rất tài, ví như bắt chước dáng đi, giọng nói của người khác, cả biểu lộ tình cảm, làm cho người lớn lẫn trẻ em láng giềng được một trận cười thoải mái. Một hôm có một bà ở Giao Đông đến thăm bạn ở khu tập thể, nói chuyện với một bà hàng xóm, sau khi bà ta về Cung Lợi liền bắt chước nói "Bà Yểm ơi...", chẳng những kéo dài chữ "Yểm" bằng giọng mũi mà còn bắt chước cả dáng đi, bước thấp bước cao giống hệt, bà Triệu Anh cười đến đau cả ruột. Người nhà và cả hàng xóm chưa có ai nhận xét gì về Cung Lợi, chẳng biết cô bé sau này biểu diễn nghệ thuật sẽ ra sao, nhưng cho dù chúa sáng thế ban tặng song bản thân cô bé cũng chưa biết tương lai của mình sẽ như thế nào.

Đây có lẽ thuộc phạm trù của vận may.

*

* *

Thấm thoát Củng Lợi đã đến tuổi đi học, bé được vào tiểu học Toàn Nhai, Tế Nam. Khiếu thanh nhạc của Củng Lợi được nhà trường rất chú ý, lúc học lớp hai bé được trường dẫn đến Đài phát thanh Tế Nam để biểu diễn ca hát, tên tuổi của bé Củng Lợi được mọi người ở Tuyên Thành đều biết qua Đài phát thanh, trong đêm biểu diễn đó bé đã trở thành "ca sĩ nhí".

Củng Lợi vẫn còn bé nhưng thời gian sẽ đánh bật tất cả, bé Lợi hoàn toàn không để ý gì đến "sự nổi tiếng", bé cũng không thể đi tìm tương lai cho mình hoặc theo đuổi ước mơ tốt đẹp cho tương lai. Bé Lợi vẫn phải về với nhà trường và gia đình, ngoài đọc sách và làm bài ra là hát và múa, lúc ở nhà được anh hai Củng Đế đệm đàn, bé theo tiếng đàn của anh mà vừa hát vừa múa.

Đồng thời được sống trong gia đình êm ấm, lắng dịu, bé dần dần biến đổi với tính cách hướng nội, lương thiện, yêu cuộc sống và khát khao vươn lên.

Bình thường bé rất ít nói, giống các anh các chị, lặng lẽ làm những việc cần phải làm của mình.

Nhà có nuôi gà. Có một lần bố mẹ định làm thịt gà, bé khóc không cho cắt tiết gà, các chị rủ bé xuống nhà chơi, anh cả mới đem gà ra ban-công cắt tiết, bé biết được chỉ tay vào mọi người nói: "Các người thật nhẫn tâm, gà đang sống như thế lại đem cắt tiết nó", bé kiên quyết không ăn thịt gà. Từ đó nhà không mua gà, mua cá còn sống, mọi người biết bé không cho phép "sát sinh".

Bé rất yêu cuộc sống, khát khao vươn lên chủ yếu biểu hiện thái độ đối với láng giềng, là người lớn hay trẻ em, bé đều đối xử thân mật, được mọi người khen thì bé cố gắng làm thật tốt.

Lên trung học, Cửng Lợi học Trường trung học số 2 Tế Nam, sống tại trường suốt 6 năm, là cốt cán của Đội văn nghệ nhà trường, cũng giống như mẹ trước đây, luôn hăng hái sôi nổi trên sân khấu ca múa. Mãi cho đến lúc này Cửng Lợi mới dần dần hình thành một nguyện vọng: Sau khi tốt nghiệp Trung học phổ thông sẽ xin thi chuyên nghiệp thanh nhạc.

Bố Cửng Lợi tuy từng yêu thích nghệ thuật âm nhạc nhưng chỉ là nghiệp dư, ý định ban đầu của ông là muốn con gái Cửng Lợi của mình thi vào một trường đại học khoa học kỹ thuật như các anh các chị: có đứa học luật, có đứa học y. Đương

nhiên vẫn muốn có đứa giống như mình là học ngành kinh tế, bản thân ông là giáo sư Học viện Kinh tế tài chính Sơn Đông. Tuy vậy ông là người thấu tình đạt lý nên đã tôn trọng sự lựa chọn của con gái út. Ông biết rằng yêu thích âm nhạc của Cửng Lợi không phải là ý muốn bốc đồng, ý muốn một sớm một chiều, do đó quyết định thi vào Khoa chuyên nghiệp thanh nhạc là quyết định đúng đắn.

"Cứ để cho Tiểu Lợi nó vùng vẫy, đường là do người đi mãi mà có". Cửng Lục Trạch nói với bà Triệu Anh như vậy.

Mùa hè năm 1983, Cửng Lợi mười tám tuổi, tốt nghiệp Trung học phổ thông số 2 Tế Nam, với nguyện vọng thiết tha được vào chuyên nghiệp thanh nhạc, cô đã lần lượt thi vào khoa nghệ thuật Học viện Sư phạm Sơn Đông, khoa nghệ thuật Học viện Sư phạm Khúc Phụ, kết quả đều trượt. Cả nhà an ủi cô: "Tiểu Lợi, thanh nhạc đâu phải là môn dễ nhá, nếu thực sự không thi được thì sang năm xin thi chuyên nghiệp khác vậy".

Bè bạn chân thành khuyên cô: "Mày hãy xem âm nhạc là nghiệp dư đi, hay là thi vào một trường đại học khoa học kỹ thuật có lẽ tốt hơn, sợ gì, thi đỗ là cái chắc".

Có bạn nói thẳng với Cung Lợi: "Này Tiểu Lợi, những người thi vào Học viện Nghệ thuật, trước tiên là phải có chuyên gia, có thầy phụ đạo, cậu một mình, đơn thương độc mã làm sao vượt họ được?".

...

Kỳ thực Cung Lợi lúc này cho dù không có sự an ủi, khuyên can cũng đã khổ sở vì bị thi trượt. Cung Lợi có một cá tính: Không những hiếu thắng, thích trở tài mà còn thích tự mình làm lấy. Hồi học lớp hai, cái đêm được nhà trường đưa đi hát tại Đài phát thanh Tế Nam, cùng đi có hai bạn nữa, các bạn đều có phụ huynh đi cùng để tăng thêm tinh thần lúc diễn. Nhưng với Cung Lợi, bố mẹ nói thế nào, cô cũng không đồng ý để bố mẹ đi cùng, kiên quyết đi một mình. Lần ấy Cung Lợi đã thành công.

Vấn đề là lần này Cung Lợi đã thất bại.

Cung Lợi vốn thuộc loại sống nội tâm nên lần này cô trở nên ít nói, nhưng mọi người đều biết trong sâu thẳm của vẻ ít lời đó quyết không phải là sự cam chịu thất bại, mà lại là lòng tự trọng mãnh liệt, quyết không chịu đầu hàng.

Quả nhiên năm sau Cung Lợi lại đăng ký xin thi chuyên nghiệp thanh nhạc, cô có tên trong danh sách xin thi tại Học viện Nghệ thuật Sơn Đông.

Kết quả giống lần trước vẫn không đổi.

Quả là có bệnh thì vái tứ phương. Đúng dịp Khoa biểu diễn Học viện Nghệ thuật Quân giải phóng đến thành phố Thanh Đảo chọn diễn viên. Cung Lợi thiết tha với nghệ thuật nên vội vàng đi thi, nhưng cũng trượt nốt.

Hai năm bốn lần đi thi đều không đạt là chuyện dễ cho những người vô công rồi việc bàn tán gièm pha.

Có người nói Cung Lợi "Không biết liệu sức mình".

Có người nói Cung Lợi "Muốn làm việc cao xa".

Có người lại nói Cung Lợi "Chưa đến độ chín muồi".

...

Cung Lợi là người điềm tĩnh, tất cả những lời gièm pha cô đều bỏ ngoài tai. Cung Lợi điềm tĩnh vì cô tự tin: Cô luôn ghi nhớ lời dạy của bố trước đó một năm: "Đường là do người đi mãi mà có, cô cho rằng biết nhắm đúng mục đích, kiên trì theo đuổi thì cuối cùng sẽ tìm ra đường".

Chúa Sáng Thế trong một năm đã ban cho Cung Lợi có tư chất âm nhạc và nghệ thuật, nhưng để vận may đó, tư chất đó biến thành sự thành

công đích thực, còn cần phải có nhiều nhân tố hoặc phải có thêm dịp may khác nữa.

*

* *

Dịp may mới cuối cùng đã đến.

Một dịp may ngẫu nhiên là đạo diễn Đoàn kịch nói Tiền vệ quân khu Tế Nam Doãn Đại Vi đã phát hiện được tư chất nghệ thuật của Củng Lợi: Có tố chất diễn viên, đó là đôi mắt Củng Lợi như biết nói, ngoại hình thông minh, có năng lực nhận thức. Khi biết Củng Lợi trong hai năm đi thi bốn lần đều trượt, đạo diễn Doãn Đại Vi vỗ ngực nói: "Tôi nhận học sinh này!". Doãn Đại Vi là người thầy võ lòng của Củng Lợi trong ngành nghệ thuật.

Đầu năm 1985, theo thông lệ Học viện Nghệ thuật mỗi năm tổ chức thi một lần, thời gian thống nhất cả nước là trước tháng bảy một tháng, như vậy chỉ còn hơn nửa năm là đến kỳ thi. Đạo diễn Doãn chỉ có thể dành hơn một tháng để phụ đạo cho Củng Lợi, nói chính xác chỉ có vài giờ buổi tối mỗi ngày trong vòng hơn một tháng.

Cần có phương pháp cấp tốc, để có hiệu quả cao.

Có người khuyên đạo diễn đừng làm những điều vô bổ, hướng chi Cung Lợi lại có thói kiêu căng rất khó dạy.

Doãn Đại Vi chỉ cười, không nói gì. Kỳ thực lần đầu tiên gặp cô bé này, với bản năng nghề nghiệp, thấy cô bé ít nói, sống nội tâm, ông sợ rằng hai năm bốn lần thi trượt sẽ mất hết tính kiêu căng.

Buổi phụ đạo đầu tiên bắt đầu.

Nhìn đôi mắt biết nói của Cung Lợi, câu đầu tiên của đạo diễn là: "Hãy nhớ rằng người chiến thắng, đầu tiên là phải tự tin".

Cung Lợi im lặng.

Tiếp theo câu thứ hai: "Hãy quên bốn lần trước, tất cả bắt đầu từ con số không".

Cung Lợi vẫn im lặng.

Đột nhiên đạo diễn Doãn Đại Vi hỏi: "Vì sao cháu muốn làm diễn viên?".

Chẳng cần suy nghĩ lâu, Cung Lợi nói ngay: "Vì Trung Quốc là nước đông dân nhất thế giới, phải có diễn viên ưu tú nhất thế giới, cho nên cháu xin hết sức cố gắng".

"... Lần này đến lượt đạo diễn im lặng.

Sự im lặng của đạo diễn bao hàm nhiều ý nghĩa, chỉ có thể ngầm hiểu mà không nói nên lời được, ông hoan nghênh sự thẳng thắn, không hề cố ý làm bộ làm tịch của Cung Lợi, ông sơ bộ hiểu được thói "kiêu căng" trong sâu thẳm tính cách của Cung Lợi. Đương nhiên ông cũng mừng tượng tương lai qua một tháng phụ đạo, hình tượng Cung Lợi xuất hiện trước Ban giám khảo trường nghệ thuật sẽ ra sao.

Cung Lợi và đạo diễn đã có sự thoả thuận ngầm với nhau. Sau bữa cơm tối hàng ngày, Cung Lợi đến chỗ đạo diễn Doãn. Trong hơn một tháng ngắn ngủi, kiến thức cơ sở, lý luận cơ bản, từ âm nhạc, vũ đạo cho đến tiểu phẩm... cô đã được tiếp thu toàn diện.

Yêu cầu của đạo diễn đối với Cung Lợi rất nghiêm khắc, có lúc như chửi thẳng vào mặt, có lúc châm biếm chua cay. Một lần đạo diễn bắt Cung Lợi đọc một bài đoản văn, Cung Lợi nói rằng: "Chú quay đi, đừng nhìn cháu, nếu không cháu sẽ đọc không đạt".

Đạo diễn nói: "Không cho người khác nhìn thì làm sao trở thành diễn viên được? Nghe này, diễn viên là diễn cho người khác xem, bây giờ không cho người khác xem, tương lai cháu muốn người ta xem

Có người khuyên đạo diễn đừng làm những điều vô bổ, huống chi Cửng Lợi lại có thói kiêu căng rất khó dạy.

Doãn Đại Vi chỉ cười, không nói gì. Kỳ thực lần đầu tiên gặp cô bé này, với bản năng nghề nghiệp, thấy cô bé ít nói, sống nội tâm, ông sợ rằng hai năm bốn lần thi trượt sẽ mất hết tính kiêu căng.

Buổi phụ đạo đầu tiên bắt đầu.

Nhìn đôi mắt biết nói của Cửng Lợi, câu đầu tiên của đạo diễn là: "Hãy nhớ rằng người chiến thắng, đầu tiên là phải tự tin".

Cửng Lợi im lặng.

Tiếp theo câu thứ hai: "Hãy quên bốn lần trước, tất cả bắt đầu từ con số không".

Cửng Lợi vẫn im lặng.

Đột nhiên đạo diễn Doãn Đại Vi hỏi: "Vì sao cháu muốn làm diễn viên?".

Chẳng cần suy nghĩ lâu, Cửng Lợi nói ngay: "Vì Trung Quốc là nước đông dân nhất thế giới, phải có diễn viên ưu tú nhất thế giới, cho nên cháu xin hết sức cố gắng".

"... Lần này đến lượt đạo diễn im lặng.

mà không nhìn mặt thì chẳng có ai đến xem cháu diễn đâu!".

Lại một lần đọc to một tiểu phẩm, phải diễn đạt thật say sưa, đạo diễn không chút lịch sự cắt ngang, nói một cách nghiêm khắc:

"Thôi thôi, đọc như vậy khác nào đọc báo, trong lòng cháu chỉ có một mình cháu mà không có khán giả".

Những câu trách móc, chê bai của đạo diễn đã khơi gợi lòng tự tin và năng lực sáng tạo của ngôi sao điện ảnh tương lai.

Sáu năm sau, Củng Lợi nổi danh trong giới điện ảnh trong và ngoài nước bằng diễn xuất xuất sắc. Trong lúc đóng phim "Cúc Đậu" và "Cao lương đỏ", cô đã không bao giờ quên được đạo diễn Doãn, cô chân thành nói rằng: "Tôi không bao giờ quên được người thầy võ lòng của tôi".

Nhưng đạo diễn Doãn lại nói: "Thành công của Củng Lợi thứ nhất là nhờ sự nỗ lực bản thân, thứ hai là nhờ sự nỗ lực bản thân của cô, thứ ba cũng là nhờ sự nỗ lực bản thân của cô".

Lời nói của đạo diễn vừa là sự khiêm tốn, đồng thời cũng làm rõ một chân lý: Thành công trong sự nghiệp là sự kết hợp giữa vận may và sự nỗ lực.

Cũng Lợi từ khi cất tiếng khóc chào đời cho đến lúc thi đỗ vào trường nghệ thuật và trở thành diễn viên điện ảnh nổi tiếng đã làm cho người ta hiểu được ý nghĩa chân chính của chân lý đó.

Tháng 8-1985 Cũng Lợi chính thức được quyết định tiếp nhận vào Học viện hý kịch Trung ương.

Chương II

Bốn năm đèn sách tại Học viện Hý kịch Trung ương

**Một người diễn viên chỉ có năng lực cảm thụ
thời thì chưa đủ. Điều quan trọng là đem sự
cảm thụ đó hòa quyện trong tình huống
đặc định của nhân vật...**

Bắc Kinh, tháng 5 năm 1985.

Lễ đường Học viện Hý kịch Trung ương.

Ở đây đang tổ chức thi cho học sinh mới. Hội trường nhỏ, nơi tổ chức thi, hơn 700 chàng trai, cô gái khắp nơi trong cả nước đến đây đều muốn thử vận may để trở thành học viên Học viện Hý kịch Trung ương. Đây là nơi đào tạo nhân tài Hý kịch. Trong số đó sau này có 8 cô được vào khoa biểu diễn: Sử Khả, Kim Ly Ly, Ngũ Vũ Quyên, Trần Vỹ, Trương Lộ, Dư Nam Nam, Lô Xuyên.

Còn Củng Lợi!

Trước đó không lâu, khi công tác chiêu sinh bắt đầu một năm một lần của Trường nghệ thuật

Củng Lợi một con người rất tự tin, bỗng nhiên có một chút do dự chưa quyết định. Cô dao động với ý nguyện ban đầu là quyết hiến thân cho nghệ thuật, dù có phần e rằng kết quả bốn lần bị trượt sẽ lặp lại đối với cô hoặc là lùi bước trước những lời gièm pha của mọi người?

Đều không phải thế.

Củng Lợi bây giờ không như Củng Lợi trước đây. Hơn một tháng, được sự phụ đạo cấp tốc của đạo diễn Doãn, nhờ có năng khiếu và chịu khó học tập về mọi mặt như: biểu diễn, hình thể, thanh nhạc và lời thoại, Củng Lợi đã chuẩn bị kỹ về khả năng ứng khẩu và sự hiểu biết cơ bản. Nếu nói rằng trước đây cô tự tin đi thi, phần lớn là do xúc động về mặt tâm lý và bởi có sự thôi thúc là cô không bao giờ chịu thua, cho nên ít nhiều có phần mù quáng. Lần này, hiểu được nội dung chân chính của chân trời nghệ thuật và phần lớn là sự chi phối về mặt lý tính, do đó cô dần dần tự giác hơn.

Củng Lợi thấy được giá trị của "Mái trường nghệ thuật" đó là điểm tốt và về tư tưởng cô cũng dần dần chín chắn hơn.

Để đảm bảo chắc chắn, Củng Lợi quyết định xin thi vào Học viện Nghệ thuật Sơn Đông. Khi cô hỏi ý kiến, đạo diễn Doãn trả lời dứt khoát: "Đã thi thì phải thi đỗ Học viện Hý kịch Trung ương".

Sau khi bàn bạc với mọi người trong gia đình, Củng Lợi quyết định thi vào 3 trường nghệ thuật: Học viện Hý kịch Trung ương Bắc Kinh, Học viện Hý kịch Thượng Hải, Học viện Nghệ thuật Sơn Đông. Về sách lược thì đã rõ: Cố vươn tới Học viện Hý kịch Trung ương, còn đảm bảo chắc chắn đỗ là Học viện Nghệ thuật Sơn Đông.

Trong 3 Học viện thì Học viện Hý kịch Trung ương thi trước.

Tại phòng thi, chủ khảo đọc đến tên Củng Lợi, cô bước lên sân khấu, đạo diễn Lương Bá Long chủ nhiệm lớp của Củng Lợi kể lại quang cảnh phòng thi lúc ấy:

"Cũng phải nói rằng, khi Củng Lợi bước lên thì chẳng có gì đặc biệt, cho đến lúc Củng Lợi hát một bài, ngâm một bài thơ, nhất là diễn một tiểu phẩm, tất cả các thầy ở phòng thi đều bị kích động mạnh. Mọi người vô cùng ngạc nhiên, phát hiện cô gái Sơn Đông chẳng có gì đặc biệt này lại có một năng khiếu biểu diễn xuất sắc như thế. Sức cảm thụ và sức tưởng tượng của cô thật mạnh mẽ, có nội tâm, có thể thu hút được người xem".

Lúc bấy giờ tổ chiêu sinh khoa biểu diễn có tiêu chí rất rõ: Xét đến nhu cầu đào tạo diễn viên khi chiêu sinh, không những phải chú ý đến

ngoại hình mà còn phải coi trọng sức hấp dẫn của thí sinh.

Dù ở khía cạnh nào Củng Lợi hầu như cũng đều được tiếp nhận. Kết thúc cuộc thi, các thầy mời Củng Lợi ở lại, với ánh mắt khát khe, quan sát kỹ Củng Lợi, phát hiện Củng Lợi có một đôi răng nanh nhỏ, khi nói chuyện lúc ẩn lúc hiện "điều đó bất lợi cho Củng Lợi trên sân khấu sau này". Không biết có một vị giám khảo nào đó buột mồm nói một câu như thế.

Nghe thế Củng Lợi thật sự lo sợ, tim đập mạnh, vô cùng hồi hộp. Quan chủ khảo ngược lại có một cách giải quyết, ông ta nói: "Chẳng sao cả, các phòng nha khoa Bắc Kinh có thể nắn lại răng nanh".

Củng Lợi thở phào, bắt tay vào việc thi vấn đáp. Thật rắc rối, điểm thi tốt nghiệp Trung học phổ thông của Củng Lợi không lý tưởng mấy, so với điểm thi vào học viện thì chênh nhau 11 điểm. Các thầy trong bộ môn chiêu sinh lấy làm tiếc. Nhưng đã phát hiện được hạt giống nhân tài nên họ tìm mọi cách tạo điều kiện để hạt giống nhân tài một ngày nào đó sẽ mọc rễ, nảy mầm, ra hoa, kết trái.

Bộ môn chiêu sinh đã viết một báo cáo, trình chủ quản cấp trên - Vụ giáo dục nghệ thuật Bộ

Văn hóa, yêu cầu phê chuẩn đặc biệt tiếp nhận
Củng Lợi.

Vụ Giáo dục nghệ thuật đã ra quyết định phê chuẩn đặc biệt. Vận may đã đến với Củng Lợi. Sau đó không lâu một thông báo đặc biệt tiếp nhận Củng Lợi vào Khoa biểu diễn Học viện Hý kịch Trung ương Bắc Kinh gửi về gia đình Củng Lợi ở Tế Nam.

Củng Lợi bước vào cổng trường nghệ thuật - sự kiện đó mở ra một trang sử mới trong cuộc đời của cô.

Học viện Hý kịch Trung ương tọa lạc trong ngõ Đông Miên Hoa, chỗ giao nhau với Khu Đông thành Bắc Kinh. Xét về hình thức Học viện không thuộc loại hiện đại, nhưng từ tổ chất nội tại, lực lượng giáo viên và kết quả dạy học, không nghi ngờ gì nữa, đây là một trường Cao đẳng đào tạo nhân tài Hý kịch của Trung Quốc. Nó được xác lập bởi mục tiêu đào tạo, nhiều diễn viên đã trở thành nhân tài cho điện ảnh và cả ngành truyền hình. Ngoài những điều nói trên còn có một loạt tên diễn viên điện ảnh ưu tú cùng lứa với Củng Lợi như: Lý Khắc Thuần, Ngô Đan, Khương Văn, Nhạc Hồng, Lưu Tiểu Ninh, Tùng San, Lữ Lệ Bình...

Củng Lợi đương nhiên rất trân trọng trang sử mới của mình, cô luôn đeo đuổi nghệ thuật biểu diễn, do đó khi được vào trường cô tập trung cao độ vào việc học tập, nhất là các bài học về kiến thức cơ bản, về nghệ thuật biểu diễn từ đạo diễn Doãn, nhưng cô vẫn lặng lẽ tích lũy từng ly từng tí, bắt đầu từ con số không.

Cô sống rất giản dị, gần gũi với mọi người đặc biệt khi luyện tập sáng tác, rất muốn hợp tác với mọi người, nên bất kỳ học viên nào cũng rất thích hợp tác với Củng Lợi. Các bạn trong lớp đặt cho cô một biệt hiệu đáng yêu là "Ngây thơ".

Củng Lợi chưa bao giờ học đòi người khác về vật chất, bản sắc, tính cách của cô là như thế, thậm chí sau này được nổi tiếng, cô cũng chẳng có gì thay đổi. Sáu năm sau khi cô đã là nữ diễn viên nổi tiếng của Trung Quốc, xuất hiện tại Hồng Kông và là diễn viên được sủng ái nhất, có một ký giả Hồng Kông hỏi: "Cuộc sống hào hoa và vật chất phong phú của Hồng Kông có hấp dẫn với cô không?". Phần trả lời của Củng Lợi làm cho vị ký giả đó vô cùng thích thú.

Củng Lợi nói: "Đối với những thứ gọi là hào hoa quý giá, từ lâu tôi cũng biết giá trị của nó, đối với tôi nó chẳng đáng quan tâm lắm, tôi không hề

cảm thấy những thứ đó có ảnh hưởng gì với tôi. Tôi làm bạn với anh không phải vì anh có tiền, không làm bạn với anh không phải vì anh không có tiền".

Củng Lợi lại nói: "Tôi không hy vọng chạy theo cuộc sống hào hoa gì đó; nghĩ đến danh đến lợi gì đó thì mệt lắm, cái gì của bạn là của bạn, cái gì không phải của bạn tức là không phải của bạn. Tất cả đều thuận theo tự nhiên, sống như vậy thì mới cảm thấy thoải mái".

Về hưởng thụ vật chất Củng Lợi cũng xác định thái độ "Thuận theo tự nhiên". Nhưng đối với nghệ thuật thì ngược lại cô không chút ngại ngùng. Bốn năm học tập, bốn cái ba trăm sáu mươi lăm ngày, đối với lịch trình của một con người không phải là dài, nhưng đối với Củng Lợi bốn cái ba trăm sáu mươi lăm ngày bằng năm cái, sáu cái thậm chí càng nhiều cái ba trăm sáu mươi lăm ngày của người bình thường.

Bốn năm học tại Học viện, thành tích học tập của Củng Lợi thật nổi trội, nhất là tố chất được nâng lên rất nhanh. Tố chất bản thân - sức tưởng tượng của diễn viên, kể cả sức biểu diễn, sức sáng tạo và sức cảm thụ cuộc sống... cũng được nâng cao. Ở đây chúng tôi không ngại gì mà không theo bước đường tiến thân của Củng Lợi, bởi từ đó

chúng tôi sẽ chọn ra hình tượng một số nhân vật, mà trong luyện tập, sáng tác Củng Lợi đã sắm vai. Từ kết quả khác nhau của một số hình tượng nhân vật chúng tôi đã chứng minh cho lời nhận xét trên.

Bắt đầu vào học, học sinh phải biểu diễn tiểu phẩm được thầy giáo hướng dẫn giúp đỡ, vì như thế vừa có thể dần dần quan sát để chọn ngôi sao cho tương lai vừa để cho học viên hiểu biết nhau.

Củng Lợi và Cổ Hồng Thanh hợp tác với nhau biểu diễn trích đoạn Paven Coocsaghin câu cá. Củng Lợi sắm vai Tônia. Cổ Hồng Thanh sắm vai Paven. Các thầy đánh giá: Biểu diễn nhẹ nhõm, Củng Lợi khi biểu diễn quan hệ tình bạn giữa Tônia và Paven là đúng mực, vừa phải, về tố chất có sức tiềm ẩn rất lớn.

Qua một năm học tập, Củng Lợi tham gia diễn tiểu phẩm "Nữ phạm nhân trên đảo nhỏ", cô sắm vai nữ phạm nhân. Nội dung câu chuyện như sau: Nữ phạm nhân được một cảnh sát áp giải lên một chiếc thuyền, giữa đường gặp bão, thuyền bị lật, cảnh sát cứu cô ta, hai người dạt vào một hoang đảo, lúc bấy giờ nữ phạm nhân quần áo ướt sũng. Cảnh sát cho cô ta thay quần áo, nữ phạm nhân ngờ rằng anh cảnh sát có ý gian, thậm chí còn cho rằng anh cảnh sát này cùng một giuộc với

bọn lưu manh ăn cắp. Cô ta nghĩ cho dù anh ta muốn làm gì cũng được miễn là cho cô ta chạy trốn. Anh cảnh sát hiểu được suy nghĩ của cô ta, nên vừa nghiêm khắc vừa chân thành giúp đỡ, khêu gợi những phẩm chất tốt để cô ta làm lại cuộc đời. Nữ phạm nhân từ đó nhớ lại nỗi bất hạnh, chuỗi ngày truy lạc, sa ngã. Cô vô cùng hối hận, đau khổ, không còn thiết sống nữa. Cũng Lợi sắm vai nữ phạm nhân, diễn đến đó, bỗng nhiên tình cảm trào dâng khiến cô vào vai như thật làm xúc động lòng người.

Sau này mỗi lần biểu diễn, khi diễn đến đoạn độc thoại dài thì Cũng Lợi lại trào dâng bộc phát như lần đầu, thật vô cùng đáng quý.

Năng lực cảm thụ của Cũng Lợi, năng lực biểu hiện, thậm chí cả khả năng bộc phát tình cảm đều đã được thử thách.

Nhưng Cũng Lợi vẫn là học sinh đang chập chững bước trên con đường nghệ thuật, cho nên có thể xác định việc học tập đạt được kết quả tốt, điều mấu chốt là phải khiêm tốn học hỏi để luôn luôn có sự đột phá.

Năm thứ ba, lớp tập vở kịch nói Liên Xô "Câu chuyện Iéc-kút", nội dung phản ánh tuổi trẻ Liên Xô những năm 50 đi tìm lý tưởng. Cũng Lợi sắm vai nữ mẫu dịch viên trẻ Valia, một cô

gái sống rất thoải mái, khát khao có được một mối tình chân chính, cô yêu anh chàng Vécua, một công nhân trẻ, nhưng anh chàng này không nghiêm túc trong tình cảm, yêu chỉ là vui chơi thôi, nên đã cự tuyệt tình yêu của Valia. Valia bị tổn thương nặng, vô cùng đau khổ và phẫn uất, nhưng cô cố nén đau thương, bề ngoài vẫn luôn luôn vui vẻ, bền cợt.

Đoạn diễn này biểu hiện đặc trưng tính cách của nhân vật, yêu cầu diễn viên phải khống chế tình cảm bột phát của mình. Vì thế sắm vai Valia, Cửng Lợi không diễn được, bởi cô quá xúc động, nên nước mắt đầm đìa. Hình tượng của Valia bị tổn thương.

Các thầy khuyên Cửng Lợi: "Một người diễn viên chỉ có năng lực cảm thụ thôi thì chưa đủ, điều quan trọng là đem sức cảm thụ đó hòa quyện trong tình huống đặc định của nhân vật, biểu diễn mới điêu luyện, thuần thục".

Các thầy dặn dò Cửng Lợi: "Một diễn viên không thể chỉ chạy theo cảm thụ của mình, mà còn phải bắt đúng mạch tình cảm của nhân vật, có như vậy thì mới sáng tạo được hình tượng nhân vật, có dày công sáng tạo mới tập hợp được khả năng tổng hợp của nghệ thuật biểu diễn, cũng tức là tiền đề cơ bản cho bản thân, rèn luyện để trở thành nhà nghệ thuật".

...

Cũng Lợi như miếng xốp hút nước lặn lẽ tiếp thu những lời dặn dò chân tình của các thầy, cô hy vọng những món ăn tri thức mà các thầy đã cho, được tiêu hóa tốt, tất cả được dồn vào thực tiễn.

Trước khi tốt nghiệp, lớp tập vở kịch nói "Con người và sự hoang vắng", miêu tả cảnh ngộ của thanh niên trí thức nơi thảo nguyên hoang vắng của vùng Đông Bắc. Cũng Lợi sắm vai Tế Thảo. Kịch bản miêu tả Tế Thảo, một con người từ tính cách yếu đuối đến mạnh mẽ, tình cảm có sự khác biệt rất lớn, về hình thể có sức biểu hiện rất mạnh.

Trong phòng tập, Cũng Lợi bắt đầu "tự lột xác" tình cảm của cô liên tục thay đổi theo tính cách của Tế Thảo, lúc thì bùng phát, lúc thì êm dịu. Có thể thấy rằng sức cảm thụ của Cũng Lợi luôn hòa quyện với Tế Thảo và mọi người thành một khối thống nhất. Khả năng biểu diễn của cô thăng hoa, sáng tạo nên hình tượng của nhân vật Tế Thảo.

Đạo diễn xác nhận.

Các thầy xác nhận.

Khán giả cũng xác nhận.

Từ "biểu diễn" đến "sáng tạo", đó là quá trình chuyển biến của Cung Lợi đã làm được trong 4 năm đèn sách tại Học viện Hý kịch Trung ương. Xét về mặt ý nghĩa, đó là quá trình biến đổi từ lượng đến chất, đánh dấu sự bắt đầu thành thực nghệ thuật của Cung Lợi, đồng thời cũng là tài năng nở rộ sau này cũng là cơ sở tốt để xác định một ngôi sao mới trong giới điện ảnh của Trung Quốc.

Những học sinh được vào học trường Cao đẳng Nghệ thuật đều có dịp được đạo diễn mời hoặc mượn đi diễn hoặc quay phim, sắm vai trong các bộ phim dài nhiều tập trên truyền hình. Học sinh thuộc Khoa biểu diễn của Học viện Hý kịch Trung ương thì có nhiều cơ hội hơn.

Nhớ đầu những năm 80, đạo diễn Tạ Tấn chỉ đạo phim "Người chăn ngựa", thậm chí Tùng San vừa nhập học Khoa biểu diễn mới có mấy ngày cũng được "mượn" đi đóng phim, lại còn chọn sắm vai Tú Chi, vai nữ chính của phim. Tùng San rõ ràng từ đó đã thành danh. Đây có lẽ là một trong những nguyên nhân khiến các chàng trai cô gái luôn hướng tới Khoa biểu diễn Học viện Hý kịch Trung ương.

Trước hè năm 1987, mấy học sinh lớp 85 Khoa biểu diễn tập trích đoạn vở kịch "Đồng bằng" của Tào Ngưu. Vai Kim Tử do Cung Lợi đóng.

Kim Tử và Cừu Hồ lần đầu gặp nhau.

Kim Tử có vẻ mặt lạnh lùng, nhưng lại tràn đầy nhiệt tình của tuổi trẻ, đôi mắt trầm tĩnh của cô ta ẩn giấu một mối tình cháy bỏng, còn khuôn mặt, hình thể...

Có người chớp lấy cơ hội, chụp ngay bức ảnh tạo hình khi Củng Lợi sắm vai Kim Tử.

Rất trùng hợp, ngày hôm đó có một khách không mời mà đến Học viện, thoát nhìn người khác đó khoảng 30 tuổi, đáng dấp quê mùa. Nhìn bức ảnh tạo hình, anh ta thở phào như tự nói với mình rằng: Đúng, cô ấy đúng là "Bà tôi", không ai ngoài cô ta.

Người khách không mời mà đến, đó là Trương Nghệ Mưu, là người sau này có ảnh hưởng rất lớn đến Củng Lợi, đạo diễn hãng phim Quảng Tây, lúc bấy giờ được mượn về hãng phim Tây An.

Trương Nghệ Mưu lần đó đi một mạch từ Tây An về Bắc Kinh, nhiệm vụ chọn người sắm vai "Bà tôi" Cửu Nhi, vai chính trong phim "Cao lương đỏ".

Mùa hè năm 1987, đối với Củng Lợi là một mùa hè khó quên, đoàn làm phim "Cao lương đỏ" đưa Củng Lợi tới mảnh đất cao lương. Từ đó tên tuổi Củng Lợi được khán giả cả nước đều biết và

cũng nhờ "Cao lương đỏ" mà sau này được giới điện ảnh trong nước khen ngợi. Cung Lợi cũng nhờ đó mà nổi tiếng. Cô không những được giới điện ảnh Đại lục chú ý mà còn được sự chú ý của giới điện ảnh Hồng Kông, Đài Loan, kể cả giới điện ảnh quốc tế.

Cung Lợi một nữ diễn viên mới, trẻ nổi tiếng, tương lai sẽ còn vươn cao hơn từ "Cao lương đỏ".

Chương III

Một ngôi sao mới mọc lên từ ruộng cao lương

*Cùng Lợi
và đạo diễn Trương Nghệ Mưu*

*Cửu Nhị
trong phim
"Cao Lương Đỏ"*

**Cũng Lợi hết sức coi trọng về
thể nghiệm tường tận cuộc sống,
coi đó là một bước không thể thiếu được.**

Phim "Cao lương đỏ" được cải biên từ tiểu thuyết "Cao lương đỏ" và "Rượu cao lương" của nhà văn Mạc Ngôn, viết về một "Truyền thuyết thần kỳ" về vùng nông thôn Giao Đông Trung Quốc đầu những năm 30. Tình tiết câu chuyện như sau:

Khi Cửu Nhi "Bà tôi" 19 tuổi bị ông cụ bà cụ ngoại gả cho Lý Chương Quý bị bệnh phong, chủ lò rượu. Ngày về nhà chồng, Cửu Nhi không muốn mặc áo đỏ, ngồi kiệu hoa, kiệu hoa do bốn phu khiêng. Đi đến Thanh Sát Khẩu thì bị một người bịt mặt từ đám cao lương vọt ra kéo cô dâu vào ruộng cao lương. Anh chàng Dư Chiêm Ao phu kiệu cũng đem lòng yêu thương Cửu Nhi, đã dùng hết sức mạnh đánh chết tên bịt mặt.

Sau ba tuần lễ cô dâu Cửu Nhi, cưới con lừa nhỏ được ông cụ ngoại đón về nhà, không ngờ giữa đường bị Dư Chiêm Ao bịt mặt chặn lại. Trong ruộng cao lương cô nhận sự xếp đặt của Dư Chiêm Ao, thế là Dư Chiêm Ao trở thành "ông tôi".

Sau ba ngày, Cửu Nhi trở về nhà chồng. Lý Chương Quý bỗng bị giết chết, lẽ đương nhiên Cửu Nhi trở thành bà Chương Quý. Hôm ấy Dư Chiêm Ao uống rượu say khướt, xông vào quán rượu, Cửu Nhi rất bức, hấn bị mọi người vút vào lu rượu. Lúc bấy giờ tên thổ phỉ Tam Bào bất ngờ xông đến cướp Cửu Nhi chạy trốn, phao tin nếu đem ba nghìn đồng sẽ cho chuộc Cửu Nhi, bằng không sẽ giết chết Cửu Nhi. Một đại ca tên là La Hán, người làm thuê đứng ra quyên tiền để chuộc Cửu Nhi.

Dư Chiêm Ao sau khi tỉnh rượu biết tin, cho rằng Tam Bào đã làm nhục Cửu Nhi, tìm cách bắt Tam Bào, dùng dao bằm kể vào cổ, bắt hấn phải nói sự thật, Tam Bào luôn mồm phủ nhận, Dư Chiêm Ao mới chịu thả hấn.

Ngoảnh đi ngoảnh lại đã vào thời kỳ kháng chiến, bọn giặc Nhật sửa đường đến Thanh Sát Khẩu, chúng bắt nhân dân phá ruộng cao lương, còn bắt Tam Bào treo chặt, rồi treo lên cây, lệnh cho người đến lột da xẻ thịt Tam Bào. Mọi người vô cùng phẫn nộ vùng lên đấu tranh chống Nhật.

Đại ca La Hán trong một trận đánh đã hy sinh. Tin truyền về, Cửu Nhi và những người làm thuê trút cảm thù vào rượu, sôi sục cảm giận thể quyết báo thù. Uống rượu xong lập tức chui vào ruộng cao lương, gài mìn đánh giặc Nhật. Cửu Nhi chuẩn bị cơm nước khao mọi người, không may trong cuộc chiến đấu mọi người đã hy sinh hết. Cửu Nhi gánh cơm ra ruộng nhìn thấy xác người bị giặc Nhật bắn chết, máu thấm vào ruộng cao lương.

Cũng dễ thấy, sắm vai Cửu Nhi "Bà tôi" đối với Củng Lợi là vô cùng khó khăn. Bước đầu đến với điện ảnh, liệu Củng Lợi có gánh vác nổi nhiệm vụ nặng nề và lắm khó khăn này không?

Sự lo lắng của mọi người đều rất có lý.

Thứ nhất, xét về ngoại hình và phong cách, tuy Trương Nghệ Mưu cho rằng Củng Lợi sắm vai "Bà tôi" trong con mắt của ông ta là được, nhưng "Bà tôi" với Củng Lợi cách nhau hơn nửa thế kỷ, về mọi mặt đều khác nhau. "Bà tôi" của một nông thôn miền Bắc Trung Quốc những năm 30, cuộc sống rất quê mùa, còn Củng Lợi sau nửa thế kỷ, từ bé sống ở thành phố, xã hội đương thời rất Âu, văn minh, hiện đại.

Thứ hai, xét về cuộc sống người trong vở diễn với diễn viên sắm vai, chênh lệch nhau hơn nửa thế kỷ, bản thân điều này nói lên rằng, có sự khác

nhau về mặt thể nghiệm và cảm thụ cuộc sống. Ngoài ra học sinh năm thứ hai của Khoa biểu diễn, xét cho cùng Cung Lợi chỉ mới học được nửa thời gian đào tạo, về kỹ xảo biểu diễn vẫn chưa sắc sảo.

Lúc này Cung Lợi đang nghĩ gì?

Cung Lợi rất thẳng thắn, không vì thế mà ôm lấy vát vả, cô ta nói:

"Đạo diễn chọn em diễn Cửu Nhi, nói thật em thấy không vui, vì không làm diễn viên điện ảnh, em vẫn có cơ hội làm diễn viên kịch nói".

Cung Lợi lại tự tin, cô ta tin rằng sẽ đóng tốt vai "Bà tôi", cô còn nói: "Học viện Hý kịch khắp cả nước chọn được hơn 20 học sinh, em là một trong số đó, đương nhiên không thể kém cỏi như thế được".

Hai năm trước, đã nhiều lần thi trượt, nhưng cô vẫn không thay đổi nguyện vọng ban đầu, không đạt được nguyện vọng quyết không bỏ cuộc, kết quả chẳng phải đã toại nguyện đó sao?

Sự thẳng thắn và tự tin cũng thuộc phạm trù bẩm sinh. Hãy nghĩ kỹ, biểu hiện đó là kết quả diễn tốt vai "Bà tôi".

Cuối học kỳ đầu của năm thứ nhất, Học viện tổ chức "Tuần lễ điện ảnh", Cung Lợi tham gia vở kịch ngắn truyền hình "Tiếng lá rơi" dài 15 phút, có hai nhân vật, một nam một nữ. Cô gái đi tìm

tình yêu thuần khiết, yêu một chàng trai, sau đó phát hiện chàng trai này đã có mối tình khác, do đó hai người đã chia tay nhau. Rồi thành phố, cô ta đến một vùng sa mạc, không lâu thì qua đời. Võ kịch ngắn này được xem là bước thành công đầu tiên của Cung Lợi với nghệ thuật điện ảnh, vừa ra trận là đánh thắng, được giải nhì về truyền hình sinh viên toàn quốc và giải khuyến khích (1985 - 1986).

Ngoài ra, trước khi được Trương Nghệ Mưu chọn đóng vai "Bà tôi", Cung Lợi được lên Quảng Châu đóng vai nữ trong phim "Câu chuyện mùa hè", phim truyền hình hợp tác giữa Trung Quốc và Nhật được các bạn Nhật đánh giá rất cao. Sau đó là phim "Tiếng rơi".

Như vậy có thể nói rằng trước khi tham gia đóng phim "Cao lương đỏ", Cung Lợi đã dính với điện ảnh, cho dù chỉ là bước đầu, là bé nhỏ, nhưng là sự tích lũy thực tiễn cho nghệ thuật điện ảnh sau này, đó là sự tích lũy cần thiết không thể thiếu được.

Nhưng quy mô của nó, dung lượng của nó, và phong cách, kỹ xảo, diễn xuất của diễn viên... cùng những khó khăn của nó không thể nào so sánh với phim "Cao lương đỏ" được, càng không thể nói đến dự toán mấy triệu đồng của Trương Nghệ Mưu để quay cuốn phim "Cao lương đỏ".

Củng Lợi có gánh vác nổi vai Cử Nhi "Bà tôi" không?

Mùa hè năm 1987, cô gái bé nhỏ hai mươi tuổi của tỉnh Sơn Đông đã đến với đoàn làm phim "Cao lương đỏ" rất tự tin và bộc trực.

Đạo diễn Trương Nghệ Mưu là nghệ thuật gia điện ảnh đa tài, được giới điện ảnh tôn vinh. Củng Lợi lần đầu được lên màn ảnh lại gặp được vị đạo diễn tài hoa, nên phát triển rất nhanh.

Trương Nghệ Mưu nói với diễn viên rằng: "Đạo diễn có hai loại, một loại khi quay phim chỉ nói "được" và "chưa được"; một loại khác khi quay phim bảo diễn viên nên diễn thế này thế nọ".

Trương Nghệ Mưu cho rằng bản thân mình thuộc loại đạo diễn thứ nhất. Câu nói đó của Trương Nghệ Mưu có nghĩa là: Ông ta là đạo diễn thích diễn viên diễn chân thực, tự nhiên. Điều đó thích hợp với Củng Lợi, là một diễn viên tôn trọng tự nhiên, không bao giờ cố ý làm bộ làm tịch, cố sức diễn cho đúng.

Tự nhiên, chân thực là sự lý giải sâu sắc của diễn viên đối với tình tiết và bối cảnh của vở diễn, là sự thể nghiệm một cách mãnh liệt về mặt tình cảm và cuộc sống của nhân vật mà diễn viên sắm vai.

Cho nên Trương Nghệ Muu dẫn Củng Lợi vào đoàn làm phim đến Cao Mật, Sơn Đông nơi xảy ra câu chuyện "Cao lương đỏ" để mọi người thể nghiệm cuộc sống và làm quen với cuộc sống.

Củng Lợi rất coi trọng bước đi không thể thiếu được này, để làm quen và thể nghiệm cuộc sống, qua đó mà sáng tạo hình tượng nghệ thuật. Đó là thái độ nhất quán của Củng Lợi đối với nghệ thuật kịch nói cũng như điện ảnh. Ông Lương Bá Long, Khoa biểu diễn Học viện, mỗi khi nhắc đến vấn đề này, luôn tâm đắc rằng:

"Củng Lợi diễn rất nghiêm túc. Trước khi tập, cô thường tự nhốt mình trong phòng để nghiên cứu kịch bản, sau buổi tập cô còn về phòng để suy nghĩ thêm".

Còn ở Cao Mật, trong quá trình diễn "Bà tôi" ngoài sự đánh giá là nghiêm túc Củng Lợi còn được bổ sung thêm hai chữ: "Chịu khó".

Yêu cầu của đạo diễn Trương Nghệ Muu đối với điện ảnh là phải chân thực, tự nhiên. Củng Lợi cần phải diễn cho đúng hình dáng mà còn đúng cái thần sắc của "Bà tôi", cho nên Củng Lợi phải thoát thân biến thành một người khác.

Ngày hè oi bức, vô cùng khó chịu, Củng Lợi phải thể hiện vai "Bà tôi" vào mùa đông, nên lúc nào cũng phải mặc áo bông, lại còn phải tập

gánh nước, ngồi kiệu hoa dưới cái nắng như thiêu như đốt.

Củng Lợi học cuối lửa, con lửa đen không chịu nghe lời, cô quả thật tốt tính, cô nghĩ lại một chuyện thời thơ ấu.

Một hôm, lúc còn bé Củng Lợi nhìn thấy một chú lửa con kéo xe trên phố Tế Nam. Thấy lửa đi chậm, ông chủ xe vung roi quất mạnh, chú lửa đành phải đi nhanh hơn. Bé Củng Lợi thật đau lòng khi nhìn thấy cảnh tượng đó, bé thương chú lửa gãy giò xương, giận ông chủ xe lạnh lùng, vô tình.

Đứng trước chú lửa không nghe lời, Củng Lợi không dùng roi quất vào mông nó, cũng không mắng nó. Củng Lợi dịu dàng dỗ nó, trêu nó, chẳng khác gì lúc bé ở nhà thường dỗ và trêu chú mèo con, dần dà chú lửa đen bướng bỉnh cũng nghe lời.

Củng Lợi học gánh nước, đâu có dễ dàng như dỗ và trêu lửa được, diễn viên Dương Tiên Bân sắm vai Lưu Đại Hiệu có viết một bài cho tạp chí Diên Hà số tháng 6-1988 "Nhật ký Cao lương đỏ", trong đó có tình tiết về Củng Lợi tập gánh nước:

Cửu Nhi "Bà tôi" do Củng Lợi sắm vai, là học sinh năm thứ hai Khoa biểu diễn Học viện Hý kịch Trung ương, trên màn ảnh cô ta sáng tạo nhân vật vô cùng chịu khó. Cửu Nhi gánh nước giống như

con bướm đang bay. Vì chưa bao giờ gánh nước, để diễn được chân thực cô phải tập bằng cách gánh một đôi thùng nước lớn bằng gỗ.

Ngày đầu tiên thì thùng không có nước, ngày thứ hai trong 2 thùng thêm một gáo nước, ngày hôm sau lại thêm 1 gáo nữa, ngày ngày luyện tập, ngày ngày thêm nước. Mấy lu nước ở chỗ nhà ăn của chúng tôi, cô ta đã dùng hết, hai vai sưng to, đêm đau nhức không ngủ được, nhưng ngày hôm sau cô ta vẫn cắn răng tiếp tục gánh nước và cứ như vậy cô đã gánh được đôi thùng đầy nước...

Trong thời gian này, từ chỗ "chưa hề biết gánh nước", cô ta đã gánh được nước; không có nghị lực ngoan cường và tinh thần chịu khó chịu khổ thì không thể nào làm được. Cũng Lợi gắng sức "học cho biết", vừa tập gánh nước vừa làm nhiệm vụ cung cấp nước cho mấy lu nước của nhà ăn, bao giờ cũng "đầy nước", điều đó đủ thấy cô ta đã thành tâm tự "lột xác" mình.

Còn việc ngồi kiệu hoa, có người cho rằng ngồi kiệu hoa có gì là khó, nhưng thực tế không phải là thế.

Theo chị Dương Tiên Bân, lần đầu học ngồi kiệu cô ta run lảo, diễn viên đóng vai phụ kiệu vừa đi được vài bước thì kiệu bị gãy vì chỗ lắp đòn khiêng không chắc. Cũng Lợi sắm vai Cửu Nhi sợ

quá hét to, bà con vây quanh xem, nhìn thấy thế đều không nhịn được cười.

Làm diễn viên quả thật chẳng dễ dàng chút nào.

Do yêu cầu rất nghiêm khắc của đạo diễn, bản thân Cung Lợi lại chịu khó học tập nghiêm túc, sau 1 tháng học tập Cung Lợi đã "chuyển biến" từ một cô gái ở thành phố hiện đại những năm 80 đã biến thành một cô gái nông thôn quê mùa của những năm 30. Từ một thiếu nữ tay không biết nhấc, vai không biết gánh, biến thành một thiếu phụ luôn tay luôn chân, lam lũ với bao công việc. Bà Triệu Anh mẹ Cung Lợi nhớ lại:

"Năm Cung Lợi đóng phim "Cao lương đỏ", xong công việc ở đoàn phim nó quay về nhà, khi bước vào nhà quả thật tôi không nhận ra, vừa đen vừa gầy, nắng cháy bong cả da".

Dương nhiên, đó là sự thay đổi về hình dáng, sự thay đổi ngoại hình, điều thay đổi sâu sắc, nhất là về phong cách. Vai "Bà tôi" do Cung Lợi đóng thể hiện việc Cung Lợi không chỉ nhận thức, hiểu biết mà còn lĩnh hội được. Cô bắt đầu lĩnh hội được "Bà tôi" những năm 30 của đất nước Trung Quốc, hình thái xã hội dị hình, tính cách của nó ít nhiều cũng có một số bị bóp méo. "Bà tôi" không muốn làm vợ của người chồng bị bệnh phong, bà chỉ là con rồi bị ràng buộc bởi chế độ

hôn nhân của tư tưởng phong kiến. Nhưng bà ta là con người bằng xương bằng thịt, bà bị "Ông tôi" là Dư Chiêm Ao chiếm hữu, thậm chí là đoạn tuyệt cả với bố bởi dục vọng bản năng về sinh lý và ý thức phản nghịch về tâm lý. Mặt khác cho dù sau này trở thành bà chủ của hàng rượu vẫn thuộc là lớp tận cùng của xã hội, bà và bà con vẫn phải bám chặt vào ruộng cao lương để sinh tồn, đó là điều kiện sống tối thiểu của mình. Do đó, một khi quê hương bị xâm lược, một khi bà con sôi sục căm thù vác gậy đứng lên, "Bà tôi" chịu ơn ruộng cao lương, nên đã trở thành người của đội ngũ nghĩa quân.

Về cơ bản, Cung Lợi nắm vững phương hướng phát triển về tính cách, tư tưởng của "Bà tôi", nên về tổng thể Cung Lợi biểu diễn hợp tình, hợp lý.

Đầu năm 1988 vào dịp nghỉ đông, Cung Lợi về nhà ở Tế Nam, cô mang về băng "Cao lương đỏ".

Cả nhà ngồi trước màn hình tivi, mọi người vô cùng thích thú được xem phim "Cao lương đỏ" để xem Cung Lợi diễn ra sao. Mẹ Triệu Anh là người vui sướng nhất. Với bà muốn xem con bé Lợi diễn ra sao, người hiểu con gái chẳng ai bằng mẹ.

Nhưng cứ xem mãi, bà dần dần quên mất không nhận ra Cửu Nhi trên màn hình là con bé Cung Lợi nữa, bà cảm thấy đó là Cửu Nhi những

năm 30 ở khu Giao Đông, bởi bản thân bà cũng đã lớn lên tại Sơn Đông.

Mẹ Cung Lợi cũng bị cuốn hút.

Tình tiết của phim dần dần đẩy lên cao điểm. "Bà tôi" bị giặc Nhật giết chết. Xem đến đó bà Triệu Anh không cầm được nước mắt, cảm thương cảnh ngộ không may của Cửu Nhi, cảm giận bọn giặc Nhật tàn bạo.

Cho đến khi hết băng, đèn nhà bật sáng, bà Triệu Anh từ những năm 30 trở về với những năm 80, bà nhìn Cung Lợi cười trong nước mắt.

Bà nói rằng "Tiểu Lợi diễn Cửu Nhi rất giống, nhưng có một số chỗ có gì đó quá giữ ý...".

Nhận xét của bà Triệu Anh được cả nhà nhất trí.

Cung Lợi cảm thấy được an ủi bởi vì được cả nhà chấp nhận, nhất là mẹ đã hiểu mình, cho rằng diễn thế là tốt.

Nhưng Cung Lợi vẫn tiếp tục chờ đợi sự đánh giá của khán giả, vì "Bà tôi" là hình tượng của cô lần đầu tiên được lên màn ảnh. Từ một ý nghĩa nào đó, đó là sự thành bại được mất của hình tượng lần đầu trên màn ảnh, nó có ảnh hưởng đến cuộc đời nghệ thuật sau này của mình.

*

* *

Bắt đầu từ cuối năm 1987, phim "Cao lương đỏ" được chiếu liên tục trong cả nước. Tạp chí "Câu chuyện điện ảnh" chuyên giới thiệu, quảng cáo phim mới đã đăng tải nhiều nội dung về phim "Cao lương đỏ". Họ viết bài và đã đăng ảnh của Cung Lợi trong vai Cửu Nhi "Bà tôi" và diễn viên Khương Văn trong vai Dư Chiêm Ao "Ông tôi"; có chú thêm hai hàng chữ:

- Lấy cảnh để nói người, "Cao lương đỏ" lung linh lay động gọi lên nhiều ý nghĩa.

- Lấy người để nói cảnh, đất hoàng thổ bốc lên ngọn lửa căm giận, nhuộm đầy máu đỏ.

Đây chỉ là tuyên truyền, quảng cáo, mỗi bộ phim được công chiếu đều được đối xử như thế, lăng xê như thế, nhưng khán giả của "Cao lương đỏ" đều có kỳ vọng rất lớn và rất lý thú với diễn viên Cung Lợi. Khán giả đã từng xem phim "Đất hoàng thổ" do hãng phim Tây An sản xuất, phim mở ra cho khán giả điện ảnh thấy được phong cách văn hóa đặc biệt, mạnh mẽ và hồn hậu để trút bỏ định kiến về cao nguyên Tây Bắc, cho nên Hãng phim này được nổi trội, giới điện ảnh và đồng nghiệp xem đây là bước mở đầu loại phim mới của Trung Quốc.

Vậy "Cao lương đỏ" có phản ứng gì trong khán giả? Đều được đánh giá là tốt.

"Cao lương đỏ" là bộ phim nổi tiếng sau "Đất hoàng thổ" của Hãng phim Tây An.

Đó là nhận xét về phim và Hãng phim.

"Xem ra Trương Nghệ Muu là đạo diễn tài năng".

Đó là nhận xét đối với đạo diễn Trương Nghệ Muu.

"Biểu tượng trong thị trấn Phù Dung, diễn xuất của Khương Văn rất xuất sắc".

Đó là nhận xét đối với diễn viên Khương Văn sắm vai chính Dư Chiêm Ao, "Ông tôi".

"Vận may của Cửng Lợi, lần đầu tiên lên màn ảnh gặp được kịch bản hay, gặp được đạo diễn tài hoa và gặp được bạn diễn tốt".

Đó là nhận xét đối với diễn viên Cửng Lợi sắm vai Cửu Nhi "Bà tôi". Những nhận xét này nặng về cơ may về đạo diễn và bạn diễn, còn đối với bản thân Cửng Lợi, họ có chút dè dặt, song dù là "dè dặt" một hiện tượng thú vị vẫn xảy ra trong giới điện ảnh, thậm chí trong cả khán giả điện ảnh.

"Cao lương đỏ" được chiếu nhiều lần, kể cả bài ca chính của phim "Em hãy dũng cảm vượt lên phía trước" cũng được nhiều người ưa thích, hình tượng "Bà tôi" cũng được ca ngợi. Nhiều người trong giới điện ảnh đều xôn xao dò hỏi: Cửng Lợi

nữ diễn viên chính từ đâu đến? Một số người chuyên săn tin, các tay bình luận điện ảnh càng bận rộn, vội vàng lao đến Hãng phim Tây An, đến Học viện Hý kịch Trung ương, nhanh chóng chớp được nhiều tư liệu về Củng Lợi. Bọn họ có dự cảm giống như bộ phim "Người đến tuổi trung niên", diễn viên Phan Hồng gặp may, bộ phim "Người chăn ngựa" Tùng San nổi danh. Củng Lợi lần đầu tiên lên màn ảnh được nổi tiếng cũng nhờ "Cao lương đỏ".

Còn những người say mê điện ảnh, nhất là giới trẻ, có một thời Củng Lợi là đề tài bình luận của họ. Mọi người đều phát biểu ý kiến của mình về diễn xuất của Củng Lợi trong "Cao lương đỏ" chuyện cứ như pháo ran về hình dáng bên ngoài, thậm chí còn phán đoán, tranh luận Củng Lợi đã có bạn trai chưa hay đang yêu, tranh nhau đọc, xem ảnh Củng Lợi trên tạp chí, nhiều chàng trai si tình đã viết thư khen ngợi, lén vút vào Học viện Hý kịch Trung ương.

Tất cả mọi điều đó dự báo rằng: Củng Lợi đã biểu diễn thành công vai diễn của mình trong "Cao lương đỏ"; được mọi người công nhận, là một ngôi sao mới trong giới điện ảnh Trung Quốc.

Sau đó không lâu, đài phát thanh và truyền hình công bố bình chọn giải phim xuất sắc (1986 -

1987), phim "Cao lương đỏ" là 1 trong 84 phim được nhận giải.

Tiếp theo "giải trăm hoa" lần thứ 11 (năm 1988) có 3 phim được giải là phim truyện hay nhất, phim "Cao lương đỏ" đứng đầu bảng, cùng năm "giải gà vàng", phim "Cao lương đỏ" được chọn là phim truyện hay nhất.

"Cao lương đỏ" được 3 giải trong 1 năm là phim hay trong nước.

Tháng 2-1988 Tây Berlin nước Đức.

Ở đây đang tổ chức liên hoan phim quốc tế Tây Berlin lần thứ 38. Ngày hôm đó giới điện ảnh các nước trên thế giới và uỷ ban bình chọn phim quốc tế lần lượt đến hội trường chiếu phim để xem phim dự thi của Trung Quốc, phim truyện "Cao lương đỏ", do hãng phim Tây An sản xuất. Tuy thông qua nhiều tài liệu, đại thể họ cũng hiểu được tình tiết về câu chuyện, về đạo diễn, biên kịch, quay phim và diễn viên chính, nhưng họ đều tin ở con mắt nghề nghiệp của mình, muốn tận mắt để xác định chất lượng mọi mặt, chứ không muốn nghe dạ cả tin.

Phim "Cao lương đỏ" bắt đầu chiếu, màn ảnh xuất hiện khuôn mặt diễn viên Cung Lợi, sắm vai cô dâu Cửu Nhi "Bà tôi", đồng thời vang lên tiếng

nói với khán giả: Đây là "Bà tôi", tiếp theo là tình tiết câu chuyện.

Các bạn trong giới điện ảnh quốc tế trong phòng chiếu dần dần bị cuốn hút bởi câu chuyện, đưa mọi người về với nông thôn Giao Đông của Trung Quốc cũ, từ cuối những năm 20 đến đầu những năm 30, một xã hội nửa phong kiến nửa thực dân. Hơn nữa "Bà tôi" do Cửng Lợi sắm vai, diễn đạt thật chần chu, tính cách quật cường và ngạo nghễ, diễn rất tinh tế. Qua câu chuyện mà các bạn quốc tế đã hiểu được bi kịch cuộc đời của xã hội Trung Quốc thời đó.

Điều mà họ thấy được đó là nghệ thuật điện ảnh của Trung Quốc, nghệ thuật điện ảnh bắt nguồn từ cuộc sống. Qua câu chuyện "Cao lương đỏ" từ góc độ nào đó họ đã hiểu được xã hội nông thôn miền Bắc Trung Quốc cũ. Đương nhiên cũng có nhận thức mới về thành tựu điện ảnh Trung Quốc đương đại.

Hơn một tiếng đồng hồ trôi qua rất nhanh. Trên màn ảnh xuất hiện chữ "Hết", đèn bật sáng, phòng chiếu không 1 tiếng động, sau mấy phút các bạn giới điện ảnh quốc tế mới trở về hiện thực của những năm 80, họ bỗng vỗ tay rào rào. Tiếng vỗ tay tỏ rõ sự vui vẻ, đó cũng là biểu thị sự công nhận, ca ngợi nghệ thuật điện ảnh Trung Quốc.

"Cao lương đỏ" hiển nhiên làm xúc động các bạn giới điện ảnh các nước dự liên hoan phim quốc tế Tây Berlin lần thứ 38.

"Cao lương đỏ" là bộ phim hay trong liên hoan phim mấy năm gần đây, diễn viên biểu hiện xuất sắc nhất là diễn xuất của nữ vai chính vô cùng tuyệt vời.

Nhân vật có uy tín lớn trong giới điện ảnh quốc tế bình luận có tính chất kết luận đối với phim "Cao lương đỏ" và diễn viên, nhất là diễn viên Cung Lợi sắm vai chính. Bình luận này được các bạn giới điện ảnh các nước tham gia liên hoan phim nhất trí tán đồng.

Không lâu sau liên hoan phim quốc tế Tây Berlin lần thứ 38, phim "Cao lương đỏ" của Trung Quốc được giải cao nhất "Giải gấu vàng", điều đó nói lên rằng điện ảnh Trung Quốc đã sánh vai với điện ảnh thế giới.

Tin vui này được truyền về Tổ quốc, các báo đều đưa tin trên chuyên mục điện ảnh, đồng thời giới điện ảnh và khán giả nhiệt tình chúc mừng hãng phim Tây An, đạo diễn Trương Nghệ Mưu, đồng thời cũng chúc mừng Cung Lợi, lần đầu tiên lên màn ảnh đã được nhân vật có uy tín lớn của giới điện ảnh quốc tế ca ngợi là "diễn xuất vô cùng tuyệt vời".

"Cao lương đỏ" được giải tại liên hoan phim quốc tế Tây Berlin lần thứ 38, đây chỉ là khúc dạo đầu cho những giải thưởng khác tại liên hoan phim quốc tế trong năm đó. Theo thống kê, năm 1988 "Cao lương đỏ" trong các liên hoan phim quốc tế lần lượt được 7 giải trong 4 lần liên hoan phim quốc tế.

- Tại Đức "Giải gấu vàng" giải cao nhất trong liên hoan phim quốc tế Tây Berlin lần thứ 38.

- Tại Zimbabwe, nhận 3 giải: Phim truyện trẻ chân thực nhất, giải đạo diễn giỏi nhất, giải phim hay nhất.

- Tại Australia, được "Giải bình luận điện ảnh Sydney" trong liên hoan phim quốc tế Sydney lần thứ 35.

- Tại Maroc, được 2 giải về đạo diễn và sản xuất phim tại liên hoan phim quốc tế tại Mattakesh lần thứ 1.

Cũng trong năm 1988 tại các liên hoan phim quốc tế "Cao lương đỏ" được rất nhiều giải với nhiều hạng mục. "Cao lương đỏ" là phim đứng đầu bảng phim trong nước. Thảo nào rất nhiều nhân sĩ trong giới điện ảnh gọi năm 1988 là năm "Cao lương đỏ".

Với việc được nhận giải trong nước và nước ngoài về phim "Cao lương đỏ" thì tên tuổi của

Củng Lợi cũng nổi lên như cồn, những điều mà nhiều người dự đoán, nay đã trở thành sự thật.

Trong giới điện ảnh Trung Quốc đã mọc lên một ngôi sao mới sáng chói.

Ngôi sao này mọc lên từ ruộng cao lương mang mùi vị nông thôn Giao Đông, có sức hấp dẫn đặc biệt mang phong cách của các nước văn minh phương đông.

Ngôi sao mới này là Củng Lợi, học sinh chưa tốt nghiệp của Khoa biểu diễn Học viện Hý kịch Trung ương Bắc Kinh tuổi đời mới 20.

Chương IV

**Cô em hãy mạnh dạn
tiến lên phía trước**

Củng Lợi đam mê nghệ thuật nhất là nghệ thuật biểu diễn

Phim "Cao lương đỏ" đã mang lại danh tiếng cho Củng Lợi, nhưng sự nổi tiếng đó đối với Củng Lợi là điều không ngờ tới.

Củng Lợi từ đó đã gặp may. Có người thậm chí còn dự đoán: Củng Lợi nữ diễn viên số 1 của Trung Quốc sẽ trở thành diễn viên điện ảnh quốc tế.

Củng Lợi tỏ ra rất điềm tĩnh. Cô cũng biết rằng sắm vai nữ chính trong phim khi còn đang học tập, muốn trở thành "ngôi sao điện ảnh quốc tế" vẫn còn một đoạn đường dài. Cô cũng biết rằng được đóng phim là nhờ sự giúp đỡ, chỉ đạo của đạo diễn Trương Nghệ Mưu, có sự hỗ trợ của đoàn làm phim, nhất là nam diễn viên Khương Văn sắm vai Dư Chiêm Ao "Ông tôi". Như Trương Nghệ Mưu đã từng nói: "Vận may của Cao lương

đỏ là kết quả sự lãnh đạo của hãng phim Tây An, sự cày bừa và làm cỏ của các anh trong đoàn làm phim". Ngoài ra sở dĩ Cung Lợi có thể gặp may như thế là nhờ sự giúp đỡ, khích lệ của các thầy và các bạn học.

Đến giờ phút này Cung Lợi cảm thấy rất yên lòng là không phụ công đạo diễn Trương Nghệ Mưu, không phụ lòng mong mỏi của các bạn trong đoàn làm phim, tất nhiên cô cũng không phụ lòng các thầy và các bạn ở Học viện.

Cung Lợi lại tỏ ra rất bình tĩnh, cô đã có lần nói với một số bạn mới:

"Mình vẫn là mình, mình vẫn thuộc về sân khấu, vẫn muốn diễn kịch".

Sau khi được nổi danh cô vẫn tiếp tục năm thứ ba của Khoa biểu diễn Học viện Hý kịch Trung ương.

Nhưng dư luận về Cung Lợi vẫn không dừng ở đó.

Diễn viên nổi tiếng, nhất là diễn viên nữ luôn trở thành mục tiêu truy tìm của dư luận. Dư luận có thể chia làm ba loại:

Một là đối với diễn viên gặp may, được nổi tiếng thì họ phân tích, tổng kết thành bại được mất về mặt nghệ thuật, mong họ càng hoàn thiện, già dặn hơn.

Hai là chuyên săn tin giật gân, ăn nói vu vơ, phao tin đồn nhảm đối với những diễn viên nổi tiếng, trong đó ít nhiều bộc lộ tâm địa hẹp hòi hoặc cay cú.

Ba là loại chiêu theo lề thói xấu, đoán ý lấy lòng, chuyện như pháo ran về chuyện riêng tư, để lộ chuyện tình duyên của họ, thêm mắm thêm muối để câu chuyện thêm ly kỳ hấp dẫn, kể cả chuyện của người tình hoặc người thú ba.

Dư luận thì không tài nào ngăn chặn được. Nhưng dư luận tích cực thì có thể khiến người ta tỉnh ngộ, giúp người ta phấn đấu vươn lên. Còn dư luận tiêu cực khiến cho người ta cảm thấy lúng túng, thậm chí chẳng biết xử lý ra sao từ đó mất hết tự tin.

Cũng Lợi đứng trước đòn nội công ngoại kích của hai loại dư luận tích cực và tiêu cực. Song song với sự đánh giá tốt về diễn xuất của Cũng Lợi trong phim "Cao lương đỏ", một số có hiểu biết thì quan tâm, yêu mến lớp diễn viên trẻ, chân thành nêu ra một số khuyết điểm về mặt nghệ thuật biểu diễn. Ông Từ Như Trung đã nêu lên một số ý kiến về sáng tác biểu diễn trong phim "Cao lương đỏ", ví như Cũng Lợi sắm vai Cửu Nhi "Bà tôi" lúc ngồi kiệu về nhà chồng, giữa đường gặp thổ phỉ, khi thổ phỉ gạt tấm rèm kiệu, Cửu Nhi không tỏ ra sợ mà còn cười, một cái cười chẳng hiểu ra làm sao cả.

Các thầy của Khoa biểu diễn Học viện cũng có nói, biểu diễn như Củng Lợi trong phim "Cao lương đỏ" nói chung là thành công, nhưng có một số chỗ vẫn còn non. Đạo diễn Doãn Đại Vi, người phụ đạo cấp tốc cho Củng Lợi cũng đã góp ý kiến rất thẳng thắn: khi sắm vai Cửu Nhi "Bà tôi", Củng Lợi chưa biểu hiện đầy đủ đặc trưng là "vừa hận vừa yêu".

Với những lời phê bình đó, Củng Lợi cảm thấy rất chân thành, chính xác. Một diễn viên trẻ say mê biểu diễn nghệ thuật, bước chân vào nghề, nhu cầu bức xúc của họ là nếu muốn được reo hò tán thưởng, vỗ tay khen hay thì tốt nhất là được chỉ bảo, dẫn dắt. Có như vậy bước tiếp theo họ mới càng mạnh mẽ vững chắc đi lên. Củng Lợi rất hiểu điều đó. Cô ước ao có thể nghe được càng nhiều ý kiến đóng góp cho mình, đồng thời có hai luồng dư luận khác bàn tán lung tung nhanh chóng lan truyền trong quần chúng.

Có người nói: "Củng Lợi còn tính toán gì nữa? Khi đã có cơ hội cộng thêm ba nhân tố: thiên thời, địa lợi, nhân hòa thì một thiếu nữ không đẹp mấy, chẳng có gì nổi bật cũng có thể một bước lên đến trời, trở thành nhân vật được bàn tán khắp hang cùng ngõ hẻm...".

Cũng có người nói: "Củng Lợi là một thiếu nữ được o bế, nâng đỡ, thương yêu, may mắn như vậy thì làm gì mà chẳng nổi tiếng".

Đối với dư luận như vậy Củng Lợi có thể phớt lờ chẳng cần để tâm làm gì bởi những người thích gây rối, lúc trà dư tửu hậu tha hồ bôi lông tìm vết, bôi bèo ra bọ.

"Một thiếu nữ không đẹp, chẳng có gì nổi bật", đúng như vậy, Củng Lợi cũng công nhận bản thân "không đẹp".

"Một khi có cơ hội đến, cộng thêm ba nhân tố: thiên thời, địa lợi, nhân hòa" cũng không sai, nhưng cũng có thể thêm 1 câu: "Cộng thêm sự tự tin của Củng Lợi theo đuổi phấn đấu chịu khó chịu khổ".

"Có người o bế, nâng đỡ, thương yêu" cũng không sai, nhưng cũng nên hiểu rằng điều đó nói lên sự cố gắng của Củng Lợi được khán giả khen ngợi và được xã hội công nhận. Tục ngữ có câu: "Trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu" cũng còn có thể nói: "Có công mài sắt có ngày nên kim".

Tóm lại, với cá tính hướng nội, với những dư luận này Củng Lợi có lúc mỉm cười, chẳng hề để ý đến, có lúc thì tỏ ra bằng chân như vại. Cũng chẳng ngại gì xin nói về sự hợp tác giữa Củng Lợi và đạo diễn Trương Nghệ Mưu.

Theo Củng Lợi, Trương Nghệ Mưu là đạo diễn đa tài, cô vô cùng kính trọng và cố gắng hợp tác với người đạo diễn đa tài đó, cô cho rằng đây là cơ hội tốt để học tập theo đuổi nghệ thuật. Sự thật sau

"Cao lương đỏ", Cung Lợi liên tiếp hợp tác với Trương Nghệ Mưu làm mấy bộ phim nữa như: "Mối tình muôn thuở", "Cúc Đậu", "Đèn lồng đỏ treo cao" cũng có được những thành công nhất định. Trong đó "Cúc Đậu" và "Đèn lồng đỏ treo cao" lần lượt được đề cử là phim truyện hay nhất, nhận giải "Oscar", sự kiện này sẽ nói sau.

Thảo nào ngay cả một số nhân sĩ giới điện ảnh trong nước và nước ngoài đều thừa nhận ở bất kỳ phương diện nào Cung Lợi và Trương Nghệ Mưu đều có sự hợp tác tốt nhất.

Nhưng, nói đến hợp tác không phải chỉ về mặt bản chất quan hệ giữa Cung Lợi và Trương Nghệ Mưu, mà đó là sự nhận thức chung về hai mặt mà hai người đeo đuổi về nghệ thuật.

Một trong sự nhận thức chung đó là quan niệm giá trị của nhà nghệ thuật.

Cung Lợi rất say mê nghệ thuật, nhất là nghệ thuật biểu diễn. Nếu nói về Cung Lợi, thời thơ ấu, chỉ nói riêng về thiên chức, muốn thoả mãn sự yêu thích và hứng thú mà cô đã tham gia hoạt động nghệ thuật ngay lúc còn học phổ thông. Ngay cả bốn lần thi trượt Học viện Nghệ thuật cô vẫn tiếp tục thi để cuối cùng đã thi đỗ vào Khoa biểu diễn, thậm chí sau khi đóng phim "Cao lương đỏ", sự hiểu biết được nâng lên, có tích lũy thực tiễn, tâm

nhìn được mở rộng, nên đối với nghệ thuật biểu diễn, quan niệm giá trị có sự nhảy vọt về chất. Do có sự hứng thú và niềm yêu thích được thăng hoa thành niềm tin để đeo đuổi nghệ thuật, Cung Lợi luôn luôn tin rằng diễn viên và nghệ thuật biểu diễn của Trung Quốc cần phải và có thể vươn ra thế giới.

Trong thời gian học ở Học viện, cô luôn rèn luyện ý chí, chịu khó học tập, cho nên đã cố gắng phấn đấu hết lòng vì công việc, trước dư luận cô vẫn rất trầm tĩnh, trước sau như một.

Niềm tin và khát vọng của Cung Lợi ngày càng rõ ràng và ngày càng được củng cố hơn. Hè thu năm 1991 trong thời gian quay phim ở Hồng Kông, ký giả một tờ báo Hồng Kông hỏi Cung Lợi:

"Có một số người trong nước hình như rất ngưỡng mộ hàng hóa của phương Tây, đối với hàng hóa của phương Tây chị nghĩ thế nào?".

Cung Lợi trả lời: "Nếu được đi đến những nơi đó để du lịch thì được, nhưng nơi đó không phải là Tổ quốc của tôi, cuộc sống cũng không thoải mái, cũng chẳng làm được việc gì, tôi cũng không thích quay phim ở nước ngoài".

So với ký giả một tờ báo Hồng Kông thì ký giả của Mỹ hỏi một cách thẳng thừng hơn:

"Có một số diễn viên điện ảnh Trung Quốc, sau khi nổi tiếng đều chạy ra nước ngoài, còn chị thì như thế nào?".

Cung Lợi cũng trả lời thẳng thừng:

"Ở Trung Quốc cũng có thể phát triển được, tôi thà ở Trung Quốc làm một diễn viên xuất sắc của Trung Quốc".

Khi trả lời phỏng vấn một ký giả Hồng Kông về lý tưởng và sự nghiệp, cô nói rằng: "Tôi vẫn chưa thật thoả mãn, tôi cần phải quay những phim hay hơn, những phim mà khán giả yêu thích hơn. Lý tưởng là vô cùng xa vời, tôi phải cố gắng nhiều hơn. Tôi hy vọng phục vụ thế giới, trở thành diễn viên được thế giới yêu thích".

Một trái tim hướng về "Tổ quốc" muốn "làm một diễn viên Trung Quốc xuất sắc" đồng thời "hy vọng phục vụ thế giới, trở thành diễn viên được thế giới yêu thích". Hai phương diện này là khái quát cơ bản lòng tin và khát khao nghệ thuật của Cung Lợi, đó cũng là giá trị tự nhiên trong con mắt của nữ diễn viên trẻ tuổi này.

Trương Nghệ Mưu, từ khi vào học tại Học viện điện ảnh Bắc Kinh được tôn vinh là một trong các đại biểu đạo diễn thế hệ thứ 5. Mười năm lại đây bằng giá trị tự thân, cùng chung quan niệm với

Củng Lợi: Là công dân của đất nước Trung Quốc, hiến thân cho mục tiêu to lớn là phấn đấu của diện ảnh Trung Quốc đến với thế giới.

Ông được mệnh danh là đạo diễn đa tài, đó được xem là nền móng vững chắc để thực hiện giá trị của mình.

Ông đã có thành công bước đầu.

Phim "Giếng cổ" phim truyện do ông sắm vai chính và phim truyện "Cao lương đỏ" do ông làm đạo diễn đã được bình chọn 2 giải phim truyện hay nhất: "Giải trăm hoa" lần thứ 11 và "Giải gà vàng" lần thứ 8 năm 1988.

Do diễn xuất xuất sắc khi sắm vai nam chính Tôn Vương Tuyên trong phim "Giếng cổ" ông lại được bình chọn là nam diễn viên xuất sắc nhất "Giải trăm hoa" lần thứ 11 và "Giải gà vàng" lần thứ 8.

Không lâu, ông đạo diễn phim "Cao lương đỏ", trong vòng 1 năm lần lượt được nhiều giải trong các liên hoan phim quốc tế.

Từ đó một số phim do ông làm đạo diễn liên tục được nhiều giải trong liên hoan phim quốc tế trong đó có phim "Cúc Đậu", "Đèn lồng đỏ treo cao" lần lượt được đề cử là phim nước ngoài hay nhất giải "Oscar".

Sự thành công của Trương Nghệ Mưu không những là đề tài tranh luận sôi nổi trong khán giả và trong giới điện ảnh trong nước mà còn gây sự chú ý của giới điện ảnh quốc tế. Một số nước phương Tây mời chào tới tập mở rộng cửa đón ông ra nước ngoài để quay phim.

Nhưng Trương Nghệ Mưu chẳng mấy mặn mà về sự mời chào đó, ông đã phát biểu với giới báo chí rất cảm động:

"Tôi là người Trung Quốc, không ra rời Tổ quốc được, cuộc sống, lịch sử, văn hóa, tình yêu đều ở đây".

Ông còn nói:

"Điện ảnh của phương Tây rất tốt, tôi muốn học hỏi, nhưng ở xã hội phương Tây tôi không thể nào thấy được tiền đồ điện ảnh của Trung Quốc. Là một đạo diễn dù thế nào đi nữa tôi không thể nào rời khỏi căn cứ địa của mình. Điện ảnh là văn hóa của quê hương bản quán, đó là quan điểm thẩm mỹ của nhà nghệ thuật".

Là diễn viên trẻ, Cửng Lợi không thể cho rằng bản thân đã hình thành được phong cách biểu diễn nghệ thuật, phải phấn đấu nhiều để có được thẩm mỹ của nghệ thuật, quan niệm của Cửng Lợi thật rõ ràng. Cô rất coi trọng sự chân thật và tự nhiên, rất ghét thói làm bộ làm tịch.

Diễn vai "Bà tôi" trong "Cao lương đỏ", sau này diễn vai "Cúc Đậu" trong phim "Cúc Đậu", diễn vai bà tư Thái Tụng Liên trong "Đèn lồng đỏ treo cao" cô đều lấy quan điểm thẩm mỹ để biểu hiện trong vai diễn của mình.

Mặt khác Củng Lợi đều thấm thía rằng: Cái đẹp phải từ cuộc sống, cái đẹp nghệ thuật cũng từ cái đẹp của cuộc sống. Cô thường nói: "Sự thành công trong diễn xuất của diễn viên không phải tự nhiên mà có, phải bắt nguồn từ sự chân thật của cuộc sống".

Chỉ có sự thân thật của nó thì cái đẹp mới tồn tại được.

Do đó một khi Củng Lợi nhận vai thì rất coi trọng việc đi sâu vào thực tế, trong cuộc sống thực tế mới tìm được cảm giác cho vai diễn, cho nên phải chịu vất vả về thể xác. Trong chương III của cuốn sách này đã giới thiệu cô cùng đoàn làm phim về nông thôn Giao Đông để thể nghiệm cuộc sống, phải cắn răng chịu đau để tập gánh nước nên hai vai bị sưng đỏ.

Kỳ thực, trong cuộc sống Củng Lợi cũng gây cho mọi người có cảm giác dễ chịu về sự chân thực tự nhiên của mình.

Xin kể, có một lần ký giả đến phỏng vấn Củng Lợi, 21 giờ 30 phút ngày 28-8-1991 trong bar cà phê của Khách sạn Trường Thành Bắc Kinh.

Cũng Lợi vừa kết thúc "Buổi biểu diễn của giới điện ảnh cứu trợ nạn nhân lũ lụt" tại Sân vận động Công nhân.

Chúng tôi nhìn thấy Cũng Lợi một mình ngồi bên chiếc bàn tròn uống nước ngọt, ăn bỏng ngô, cô cười xin lỗi, nhìn chúng tôi giải thích: "Buổi chiều tổng duyệt, buổi tối biểu diễn, tôi không kịp ăn cơm, chỉ ăn tí gì đó để lót dạ thôi".

Ký giả cảm thấy ái ngại, một nữ diễn viên nổi tiếng cả trong nước và nước ngoài lại lót dạ những thức ăn tuềnh toàng như thế này sao?

Hình như Cũng Lợi thấu hiểu tâm trạng của ký giả, cười cười nói:

"Từ bé tôi rất thích ăn bỏng ngô, quen rồi".

Trong suốt thời gian phỏng vấn, cũng giống như một ký giả Hồng Kông trong chuyên mục "Tâm nhìn điện ảnh" đã nói, cô ta chưa bao giờ xem mình là ngôi sao điện ảnh, không nhìn ngược nhìn xuôi để mọi người chú ý, càng không bao giờ có ý nghĩ lấy lòng ký giả để tăng bốc mình. Tất cả rất tự nhiên và gần gũi, càng tăng thêm vẻ đẹp vốn có của Cũng Lợi.

Lại xin nói về Trương Nghệ Mưu, là đạo diễn đa tài, nhưng trọng tâm quan niệm về thẩm mỹ của ông cũng có 2 chữ: Tự nhiên. Ông chủ trương

vừa phải, chân thực, rất ghét sự thái quá, làm bộ làm dáng. Khi chỉ đạo quay phim ở hiện trường, thường nghe ông nói "diễn quá rồi" có nghĩa là ông nhắc diễn viên không được diễn thái quá. Ông thường nhắc diễn viên: "Thà diễn chưa đủ, cũng không được diễn thái quá, nói khó nghe một tý - thà đừng diễn còn hơn". Ông dùng từ thái quá ở đây có nghĩa là yêu cầu diễn viên phải tự nhiên, chân thực không được cường điệu.

Nói về chỉ đạo quay phim "Cao lương đỏ", ý đồ của đạo diễn là để khán giả cảm nhận diễn viên trong phim giống như những người hơn 50 năm về trước, câu chuyện mà trong phim kể, ông muốn một giai đoạn lịch sử của 50 năm trước được tái hiện lại trong con mắt của khán giả hôm nay. Từ chọn diễn viên, hiện trường quay, đến công việc trước khi quay đều bám theo nguyên tắc, một quan điểm thẩm mỹ. Do đó tốp diễn viên hàng này phải phơi người dưới ánh nắng gay gắt, bên hồ nước để cho họ đen trùi trùi, để thật hơn so với hóa trang.

Diễn viên có được sự tự nhiên và chân thực, có được bầu không khí và môi trường tự nhiên và chân thực thì đến khi quay phim dù không diễn vẫn đạt hoặc có lúc chỉ cần một ánh mắt, một động tác nào đó cũng đạt được hiệu quả.

Từ biểu diễn đến "không biểu diễn" đó là quá trình phủ định về mặt nghệ thuật biểu diễn. Quá

trình phủ định đó phù hợp với quy luật mỹ học điện ảnh: Đẹp từ cuộc sống, nghệ thuật điện ảnh đẹp cũng từ cái đẹp của cuộc sống.

Như vậy nữ diễn viên Cửng Lợi và đạo diễn Trương Nghệ Mưu cùng theo đuổi nghệ thuật, sự thành công từ lần này đến lần khác, hai bên có sự đồng cảm nhau.

*

* *

Đối diện với dư luận xôn xao, trước hai luồng dư luận tích cực và tiêu cực, Cửng Lợi kiên định một tôn chỉ:

"Con đường tôi đi, mặc cho ai nói gì thì nói".

Nhớ một câu trong ca khúc của phim "Cao lương đỏ" ngày nay được lưu truyền rộng rãi, cổ vũ, động viên tinh thần cầu tiến của các cô gái:

"Cô em hãy mạnh dạn tiến lên phía trước".

Đến giờ chắc có lẽ Cửng Lợi vẫn còn nhớ ca từ hùng hực, giục giã mọi người tiến lên, vì tình nghĩa vững bước tiến lên không lùi.

Chương V

**Cô là một người con gái
như thế đấy**

TRƯƠNG NGHỆ MƯU NÓI VỀ CÙNG LỢI:
Cô ấy rất có cá tính, cô ấy không phải là
người con gái nhu mì, hiền lành như một
con cừu, cũng không phải là loại con gái
dữ dằn chua ngoa...

*Để nói rõ sự hợp tác như thế nào giữa Cùng Lợi
và Trương Nghệ Mưu, ở đây trong khuôn khổ một
chương riêng, xin độc giả hãy nghe Trương Nghệ
Mưu đàm đạo với người viết:*

Thời gian: Tối ngày 11 tháng 2 năm 1992

*Địa điểm: Gian phía tây nhà khách Huyện
Lũng tỉnh Thiểm Tây*

*Bản ghi chép này rất thực để nói rõ vấn đề qua
cuộc trò chuyện với đạo diễn Trương Nghệ Mưu,
cần chú ý cách xưng hô: "Cô ấy" tức Cùng Lợi,
"Tôi" là Trương Nghệ Mưu, "Anh" là người viết.*

Cô ấy là người con gái có khí chất, con đường nghệ thuật còn rất rộng "Thời gian để biểu diễn tương đối dài" nhưng trước mắt cô ấy vẫn chưa phải là ngôi sao. "Cao lương đỏ" là bước đầu hợp tác giữa tôi và cô ấy. Lúc ấy cô rất trẻ lại là lần đầu lên màn ảnh, một số người trong đoàn làm phim tỏ ra lo lắng. Dần dần tôi phát hiện khi quay phim, cô ấy chủ yếu là dựa vào tình cảm và trực giác để diễn. Cô ấy cho rằng trực giác là sự thể hiện trực tiếp đối với nhân vật và cuộc sống. Trước khi quay, tất nhiên cô ấy rất nghiêm túc làm mọi công việc chuẩn bị, nghiên cứu kịch bản, tìm hiểu kỹ về nhân vật, khi quay phim cô ấy luôn luôn dựa vào trực giác của mình để diễn, cô ấy đã thành công trong phim "Cao lương đỏ".

Cô ấy là một khối chất liệu, khối chất liệu diễn viên.

Cô ấy có khí chất. Có một số diễn viên trước khi bấm máy cũng nghiên cứu kịch bản và nghiêm túc trong mọi công việc chuẩn bị, đôi khi vượt quá phạm vi bình thường, nhưng khi diễn thì chẳng ra sao. Điều đó chứng minh số diễn viên đó thiếu khí chất, còn cô ấy thì khác. Công tác chuẩn bị để diễn cô vẫn làm, nhưng chủ yếu là trực giác của cô ấy. Tôi cho rằng cô ấy là con người thuộc mô típ tình cảm, trong mô-típ tình cảm đó có khí chất.

Tôi thích loại diễn viên có khí chất, loại có khí chất, đạo diễn không có cách gì thay đổi được, trước lúc bấm máy đạo diễn khó biểu đạt được khi nêu yêu cầu hoặc phân tích về lý tính cho diễn viên.

Cô ấy vẫn giữ được hình tượng bản thân mình. Hình tượng của cô ấy, có khuôn mặt rất đặc trưng Trung Quốc nhưng rất uyển chuyển về hình tượng. Cô ấy có thể sắm vai một nông dân, nhưng một số nhà làm phim Hồng Kông Đài Loan tìm cô ấy để đóng những nhân vật có khí chất khác, nhưng cô lại đóng rất đạt. Có thể thấy rằng con đường nghệ thuật của cô ấy có nhiều triển vọng.

Cô sắm vai Cúc Đậu trong phim "Cúc Đậu" từ nhân vật hai mươi mấy tuổi đến ba mươi tuổi, bốn mươi tuổi, chúng tôi rất lo chẳng biết cô ấy có gánh vác được không. Kết quả mọi người đều công nhận cô ấy đóng thật tuyệt, bởi cô ấy có tính đàn hồi lớn, dù sắm vai nhân vật ba mươi, bốn mươi tuổi nhưng khi biểu diễn xét về cảm giác hình tượng cũng có thể chấp nhận được.

Hình tượng của cô ấy là nhờ bố mẹ di truyền cho, đó là vận may của cô ấy.

Sự uyển chuyển về hình tượng, sự co giãn về tuổi tác, xét về hai mặt này thì cô ấy có thể kéo dài được thời gian phục vụ cho điện ảnh. Cũng có thể nói cô ấy không giống các diễn viên khác, khi qua

hết tuổi trẻ bước vào thời kỳ lớn tuổi thì không còn làm diễn viên được nữa. Vì dù ở góc độ nào, con đường nghệ thuật đối với cô vẫn còn rộng mở đó là nguyên nhân hiện nay cô được khán giả Hồng Kông Đài Loan cũng như khán giả khắp nơi mến mộ, ở góc độ này thì tương lai cô có thể trở thành ngôi sao.

Hiện giờ cô ấy chưa phải là ngôi sao, mà chỉ là chập chững bước vào nghề. Ý tôi nói rằng với sự nỗ lực của bản thân, gặp được cơ hội tốt cộng thêm sự cố vũ, nhất định tương lai sẽ trở thành ngôi sao.

Tôi cho rằng ngôi sao có tiêu chuẩn khách quan, hiện nay có một số được gọi là "ngôi sao" chỉ là xướng lên cho vui, ngôi sao như thế chỉ là hàng mọc, chất lượng thấp mà thôi.

Ngôi sao là nhân tài kiệt xuất trong diễn viên, là trong một nghìn chọn một, thậm chí trong một vạn chọn một, không phải mỗi năm đều có, thường vài năm mới xuất hiện.

Ngôi sao phải là người có số lượng phim đóng tương đối nhiều, từ đó để lại trong lòng mọi người những tác phẩm, sáng giá, bất hủ. Hình tượng của họ đầy sức hấp dẫn hơn người mà còn phải có sự xác nhận của những chuyên gia có uy tín.

Điều đó có nghĩa là, những diễn viên được công nhận là ngôi sao phải có điều kiện và vô cùng khó khăn.

Cô ấy đang phấn đấu, từ khi cô ấy hợp tác với tôi, đóng mấy bộ phim, trong quá trình quay phim, cô ấy đã hoàn thành một cách tự giác các bài tập và công việc mà đoàn làm phim và đạo diễn giao cho. Khi quay "Cao lương đỏ" cũng vậy cho đến nay đã được nổi tiếng, cô ấy vẫn thế chẳng có gì thay đổi. Nghiên cứu kịch bản, thâm nhập thực tế, cũng như trước đây chẳng cần ai nhắc nhở, bao giờ cũng rất tự giác. Cô ấy không bao giờ lên mặt ta đây, không cho mình là tài giỏi, đó là phẩm chất đáng quý, nhất là với một cô gái trẻ, có được biểu hiện như vậy không đơn giản tý nào. Có lẽ vốn tính của cô ấy như vậy, cô ấy rất coi trọng tự nhiên, rất ghét làm bộ làm tịch.

Cô ấy là người con gái như thế.

Cô ấy rất có cá tính, không phải là cô gái nhu mì hiền lành như một con cừu, cũng không phải là loại con gái dữ dằn chua ngoa, nhưng có lúc có một chút đặc điểm của hai cá tính đó.

Cô ấy là một người có chủ kiến, nhất là lúc quay phim, khi phân tích xử lý đối với nhân vật, cô ấy có cách nhìn của mình và có ý kiến riêng. Nếu hỏi cô ấy vì lý do gì thì cô ấy không nói ra được, vì cô ấy dựa vào trực giác mà kiên trì với trực giác đó. Ví dụ khi tại hiện trường quay, tôi bảo diễn thế

này, thế này, cô nói: "Thế này thì gò bó lắm, em không diễn được".

Sau đó cô ấy nói rõ trực giác của mình, có lúc tôi không chấp nhận, nhưng nghĩ kỹ thì thấy rằng cô ấy nói có lý, kết quả là cô ấy đúng, thường tôi phải thay đổi suy nghĩ. Tôi rất thích những diễn viên như thế.

Xin nêu một thí dụ.

"Cúc Đậu" là bộ phim nặng về khắc họa tâm lý nhân vật rất phức tạp, bộ phim này tôi làm đạo diễn. Trong phim có một cảnh Cúc Đậu mắng con ở trên gác.

Dương Thiên Bạch từ bé là một đứa gàn dở, khi nghe Nhi Lai Tử nói rằng mẹ nó tư tình với "anh" nó là Dương Thiên Thanh, nó tức quá vác rìu đi giết Nhi Lai Tử, nhưng không thành, bèn quay về nhà. Dương Thiên Thanh đang nhuộm vải, nhìn vết máu trên tay Dương Thiên Bạch do rìu cào vào, vội lo trị vết thương cho nó, không ngờ bị nó đập mạnh làm cho ngã bổ chửng, bị thương nặng. Cúc Đậu nghe tiếng động, tiếp đó là cảnh nghe tiếng Cúc Đậu chửi Dương Thiên Bạch.

Nguyên cảnh đó tôi đạo diễn như sau:

Cúc Đậu từng bước xuống cầu thang, vực Dương Thiên Thanh dậy, sau đó lên lầu mắng

Dương Thiên Bạch, ý của tôi là muốn để nhân vật cùng với màu sắc vải nhuộm hòa chung một màu, tạo nên một khung cảnh đặc biệt.

Củng Lợi không đồng ý cách xử lý như vậy, cô ấy nói rằng, cô dựa vào trực giác, quan trọng lúc này là ở diễn viên chứ không phải là màu sắc và khung cảnh. Đồng thời cô ấy cho rằng câu chữ cũng không thích hợp.

Cô nói rằng, cô hy vọng sẽ biểu diễn bằng trực giác.

Tôi đồng ý, tôi cũng không biết cô ấy sẽ biểu diễn như thế nào và sẽ có lời thoại ra sao.

Nhưng tôi bảo với cô ấy rằng, trong lời thoại có một câu rất quan trọng không thể thiếu được, câu nói đó là: "Dương Thiên Thanh là bố mày đấy!".

Cô ở trên lầu, chúng tôi ở dưới đất. Đèn bật sáng, ống kính máy quay hướng lên trên lầu chờ cô ấy nhập vai. Tất cả im lặng.

Một lát sau, cô ấy phát tín hiệu: Bắt đầu.

Chỉ thấy cô ấy từ trong nhà bước ra, xuống mấy bậc thang, nhìn thấy Thiên Thanh bị Thiên Bạch đập ngã nằm dưới đất không ngồi dậy được, cô tức quá, quay lại rượt theo Thiên Bạch đã vào nhà, chửi toáng lên:

"Súc sinh, đồ súc sinh, mày đã đánh bố mày đấy!". Ngừng một lát, cô ấy tiếp tục chửi:

"Dương Thiên Bạch, hôm nay tao bảo cho mày rõ, Thiên Thanh là bố mày, mày đã đánh bố mày đấy!".

Cô ấy cảm thấy vô cùng chua xót, lau nước mắt bằng ống tay áo.

Từ lúc ra khỏi nhà, xuống bậc thang, chửi, rồi lau nước mắt, một loạt động tác liên mạch một cách rất thành thục, công việc trôi chảy liên tục, mấy quay chỉ quay một lần là xong.

Đến khi tới hồ: "Ngừng", nhân viên công tác tại hiện trường sợ đến nỗi không dám thở, hồi lâu chẳng nói gì.

Sau đó mọi người đều nói, cô ấy diễn rất chân thực.

Tôi cũng công nhận như vậy, nhất là khi cô ấy nói câu "Dương Thiên Thanh là bố mày đấy". Về mặt lúc đó như muốn nói rằng, cô ấy đã kiềm nén bao nhiêu năm rồi. So với câu nói trong kịch bản của tôi thì hai từ "Súc sinh" của cô ấy phù hợp với trạng thái của nhân vật hơn là từ "Chó đẻ" của tôi.

Diễn xuất của cô ấy là thể hiện về mặt hình tượng và cả về cảm thụ nội tâm hình tượng nhân vật, còn tôi thì chỉ thấy khung cảnh, màu sắc.

May mà cá tính của cô ta có chủ kiến.

Cá tính này đáng được coi trọng.

Cá tính có chủ kiến của cô ấy còn biểu hiện ở mặt khác: Đối với Cung Lợi là việc bình thường.

Sau khi nổi tiếng, rất nhiều người tìm đến cô, có người tìm đến để quay phim, có người tìm đến để phỏng vấn. Người tìm đến cô ấy phần lớn là người trong nước, cũng có người là người Hồng Kông, Đài Loan và cũng có người là người phương Tây. Họ tìm đến mời cô ấy đóng phim đã đưa ra nhiều hứa hẹn tốt. Tôi nói với cô ấy rằng: "Kịch bản này em nên đọc kỹ, vai diễn này có lợi cho tương lai của em". Nhưng cô ấy nói: "Vai diễn này không hợp với em hay là để cho các diễn viên khác sắm vai thì hợp hơn".

Đối với ký giả đến phỏng vấn, cô ấy vẫn giữ thái độ như thế, với số ký giả các báo lớn, trong nước có, nước ngoài có đến phỏng vấn, biết ký giả đó có tài, nổi tiếng, bút pháp không chê vào đâu được, nhưng cô ấy cũng chỉ dăm câu ba điều chẳng nói gì thêm.

Nhưng cũng có lúc đối với những người khác, thì cô ấy có thể trò chuyện vài tiếng đồng hồ, chẳng những thế mà còn rất ăn ý với nhau.

Điều đó có lẽ có liên quan đến cá tính của cô ấy, bởi cô ấy là người nặng tình cảm, đối với người,

với việc đều nặng về tình cảm và trực giác, không nặng về lí tính, cô ấy thường nói: "Quá lí tính thì không thể là diễn viên tốt được".

Cô ấy hình như không lớn lên được, cô ấy không quan tâm đến những thành công mà cô ấy đã phấn đấu giành được.

Tôi không biết như vậy là ưu điểm hay là khuyết điểm. Cô ấy là cô gái như vậy đó.

Tôi rất vui mừng với cá tính của cô ấy, tôi mong rằng cô ấy giữ được cá tính đó, đối với tôi có nhiều điều bổ ích.

Từ góc độ cá tính phát triển, con người cô ấy đã định hình về cơ bản. Các báo ở Hồng Kông và Đài Loan khi bình luận về cô ấy cũng đều rất thích cá tính đó.

Phân trên tôi đã nói, khi hợp tác với cô ấy để quay phim, cô thường có những ý kiến khác với tôi, bởi vì cô thuộc dạng người nặng cảm tính, còn tôi tự khen là người tương đối lý tính. Hai người có hai cá tính khác nhau như thế trong làm việc có thể bổ sung cho nhau, lâu dần tôi cũng có một số cảm tính. Kỳ thực, tôi làm nghề đạo diễn chưa lâu, nên khi làm phim tôi thường nghĩ: Xử lý thế nào cho tốt để lên hình, vì điện ảnh là dựa vào hình tượng, diễn viên sắm vai nhân vật lên màn ảnh để gây

xúc động cho khán giả là chính, còn những cái khác như bối cảnh, đạo cụ đều là phụ.

Nhưng cách nghĩ của cô ấy thường khác tôi.

Nói đến đây tôi nhớ lại, lúc nói chuyện với đạo diễn nổi tiếng Đài Loan. Hầu Hiếu Hiền, ông là một trong các đạo diễn phim "Đèn lồng đỏ treo cao". Một hôm tại trường quay, tôi đang chỉ đạo quay phim thì ông bỗng hỏi tôi rằng: "Anh có biết tôi đang nghĩ gì không?".

Tôi chưa hiểu ý ông thế nào thì ông lại trả lời ngay: "Hiện giờ anh đang nghĩ cách sắp xếp mọi thứ để diễn, còn tôi lại nghĩ, người đông thế này, cả gia nhân nữa, họ sẽ ăn ở đâu? Giếng nước ở chỗ nào? Nhà lớn thế này, lão da vắng nhà thì ai điều hành công việc? Còn nữa gia nhân rửa chân ở chỗ nào? Các bà vợ vui vẻ treo đèn, ngoài ra còn trò chơi nào khác nữa?...

Ông nêu lên một loạt các vấn đề, một loạt câu hỏi. Đương nhiên những việc đó không nhất thiết đưa vào phim, nhưng ông ta lại nghĩ đến. Tôi suy nghĩ lời nói của ông ta, những gì ông ta nghĩ đều là nhu cầu của cuộc sống, mọi thứ đều rất cơ bản, rất bản chất.

Tôi xét từ góc độ vĩ mô.

Ông ta thì xét từ góc độ vi mô, về những điều cơ bản nhất, bản chất nhất của cuộc sống.

Từ lời nói của đạo diễn Hầu, tôi lại nghĩ đến Cung Lợi, cô ta theo mô-típ tình cảm, cô khẳng định phải trải qua cuộc sống, từ cuộc sống phải nắm bắt được cảm giác hình tượng và tâm lý nhân vật, có góc độ vi mô, có như vậy thì mới tìm được cảm giác và tình cảm một cách chân thực của nhân vật. Cái tôi không có là góc độ vi mô của cô ấy, tôi dễ dàng bị ảnh hưởng những tư tưởng đó, nặng về lý tính.

Cô ấy là một người con gái như thế.

Tôi khuyên cô ấy: Phải hợp tác nhiệt tình với đạo diễn. Cô ấy đồng ý. Tương lai của cô ấy rất tốt.

Diễn xuất của diễn viên = ý đồ của đạo diễn + sáng tạo của bản thân diễn viên.

Trong sự thành công của cô ấy có năng khiếu bẩm sinh, có sự nỗ lực của bản thân, đương nhiên có vận may. Trong đó "sự nỗ lực của cô ấy" cũng tức là "Sự sáng tạo của bản thân diễn viên". Có thể thấy rằng "Sự sáng tạo của bản thân diễn viên" tức là sự nỗ lực của diễn viên có tầm quan trọng liên quan đến sự thành công trong công việc biểu diễn của họ. Bẩm sinh về nghệ thuật chứng tỏ cô ấy có thể kéo dài được thời gian phục vụ cho điện ảnh. Vậy thì tương lai của cô ấy sẽ ra sao đây?

Tôi khuyên cô ấy: Phải hợp tác chặt chẽ với đạo diễn, nhưng vì diễn viên của Đại lục nhiều hơn diễn viên của Hồng Kông, Đài Loan, việc rèn luyện tố chất được tiếp thu cũng cao. Trong trường hợp này, một diễn viên muốn giữ được "tuổi xuân nghệ thuật" của mình phải hợp tác chặt chẽ với đạo diễn, phải có phong cách mới, nếu không sẽ bị nhàm chán, diễn mãi theo kiểu cũ sẽ bị lạc hậu.

Trước đây phim cô diễn phần lớn là đề tài nông thôn, nhân vật cô sắm vai phần lớn là hình tượng người phụ nữ nông thôn. Cũng giống như tôi, tôi rất thích làm phim về nông thôn, đến nay tôi đạo diễn sáu phim. trong đó có bốn phim về nông thôn. Nhưng tố chất của cô ấy cho tôi biết rằng, cô ấy có thể đóng những phim có đề tài khác, vẫn có thể diễn các loại hình khác ví như phim: "Mối tình muôn thuở" là một bộ phim có thể sắm vai cổ đại, vai diễn của những năm 20, 80, đóng cả ba vai trong một bộ phim. Có thể sắm vai người Trung Quốc, đóng vai người Nhật, cô ấy diễn cũng rất thoải mái, không phải tốn nhiều sức.

Có một điểm là cô ấy rất chú trọng thực tế. Có một số diễn viên sau khi có một số thành công, song song với việc giữ được sự khiêm tốn, có hoài bão lớn cho tương lai là quyết tâm làm sao để sau này sẽ có người trình độ và tương lai sẽ cao hơn.

Nhưng Củng Lợi thì không, cô ấy không kiêu cách, làm cao khi được nổi tiếng, có lúc chẳng khác gì trẻ con, hay nô đùa, có lẽ cô ấy nghĩ rằng quay phim là nhiệm vụ của mình phải làm, là nhiệm vụ, muốn diễn tốt thì phải thâm nhập thực tế, phải chịu khó chịu khổ, cô chẳng bao bao giờ ngại khó, ngại khổ, có thể đó là bản sắc của cô ấy.

Con người đều có tư chất, tư chất cũng có cao, có thấp, tư chất cao mà không cố gắng thì sẽ không thành công, hoặc bản thân tuy có cố gắng mà không có dịp may thì cũng không thể thành công được. Củng Lợi có tư chất là cố gắng học tập, lại có dịp may nên đã thành công.

Sau khi thành công vẫn tiếp tục chịu khó học tập, chú trọng thực tế, cho nên thành công của cô ấy càng vững vàng hơn, ví như một cỗ máy có bộ máy vững chắc thì có thể chịu được sức ép lớn.

Cho nên tiền đồ của cô ấy ngày càng tốt đẹp.

Cô ấy có thể sẽ trở thành ngôi sao điện ảnh.

Cô ấy là người con gái như thế!

Chương VI

Bước lên bậc thang mới

Công việc theo đuổi nghệ thuật của Cung Lợi đã tiến tới một bước mới

Mặc kệ ai muốn nói thế nào cũng được, Cung Lợi vẫn tiếp tục phấn đấu vươn lên.

Cô ấy vừa học ở Khoa biểu diễn Học viện kinh kịch Trung ương vừa liên tục nhận lời mời đóng phim, tham gia các vai diễn trong phim "Một đời yêu hậu", biệt danh "Con báo châu Phi", "Mối tình muôn thuở".

"Một đời yêu hậu" là một bộ phim Thanh cung, Cung Lợi sắm vai cung nữ Quế Liên. Còn phim Biệt danh "con báo châu Phi" miêu tả hành động chống cướp của "Con báo châu Phi" trong phim Cung Lợi sắm vai hộ lý A. Lệ, hai nhân vật trong phim đều là vai phụ, diễn ít, cũng không phức tạp nhưng Cung Lợi không vì thế mà xem nhẹ vai diễn của mình. Trong quá trình quay phim, cũng giống như vai "Bà tôi", cố gắng tìm cho được cảm giác

của nhân vật nhằm mục đích diễn cho chân thực, tự nhiên. Do đó dù cho vai diễn không phức tạp, thời gian diễn cũng ít, nhưng diễn xuất của Cung Lợi trong hai phim cũng gây được sự chú ý của khán giả và nhà làm phim. Cung Lợi trong vai A. Lệ được bình chọn là "vai phụ xuất sắc nhất" trong "Giải trăm hoa" toàn quốc lần thứ 12 năm 1989.

Tiếp đó được mời đóng ba vai trong phim "Mối tình muôn thuở", phim này do tập đoàn Thiên Nghệ Canada, công ty trách nhiệm hữu hạn giải trí Gia Dân Hồng Kông, Công ty hợp tác sản xuất phim Trung Quốc và Công ty phát hành phim Trung Quốc hợp tác sản xuất, do đạo diễn nổi tiếng Hồng Kông Trình Tiểu Đông chỉ huy; là bộ phim hoang đường xảy ra hơn 2000 năm, được thêu dệt bởi tư tưởng luân hồi của Phật giáo và truyền thuyết về trường sinh bất lão trong thần thoại Trung Quốc. Phim xoay quanh về tượng binh mã lăng Tần Thủy Hoàng tại thành cổ Tây An. Đây là những bức tượng bằng gốm được nổi tiếng là "Kỳ quan thứ 8 của thế giới", hư cấu thành một câu chuyện tình hoang đường ly kỳ:

Hơn hai trăm năm trước công nguyên, một cô gái là Hàn Đông Nhi và tùy tùng thân tín của Tần Thủy Hoàng là Mông Thiên Phóng vừa mới gặp đã yêu nhau, cũng đã ăn nằm với nhau, như vậy là phạm tội khi quân, đều bị xử tội chết. Trước lúc

lâm chung, Hàn Đông Nhi lén nhét vào mồm Mông Thiên Phóng một viên kim đan trường sinh bất lão, sau đó nàng tự thiêu mình. Mông Thiên Phóng thì bị trát bùn vào người làm thành tượng bảo vệ lăng Tần Thủy Hoàng.

Sau hơn hai nghìn năm, những năm 30 của thế kỷ 20 Hàn Đông Nhi đầu thai tên là Chu LyLy là diễn viên điện ảnh bình thường, nhưng là loại chạy theo danh lợi, cô ngẫu nhiên gặp được Bạch Vân Phi là ngôi sao điện ảnh mà cô rất sùng bái. Nhưng cô ta phát hiện Vân Phi có âm mưu khai quật mộ Tần Thủy Hoàng nên bị Vân Phi truy tìm để giết. Tình cờ cô ta chạy đúng vào lăng mộ Tần Thủy Hoàng khiến cho Mông Thiên Phóng sống lại. Chu LyLy ra sức bảo vệ Mông Thiên Phóng, cuối cùng cô bị bọn Vân Phi bắn chết, nhưng Bạch Vân Phi cùng đồng bọn đều bị tượng binh mã tiêu diệt.

Đến những năm 90, Mông Thiên Phóng trường sinh bất lão. Năm đó Hàn Đông Nhi lại đầu thai thành Yamaguchi Yasuko xinh đẹp của quốc đảo Nhật Bản, cô ta cùng đoàn lữ hành tham quan bảo tàng tượng binh mã ở Tây An. Mông Thiên Phóng thoát nhìn đã nhận ra được người tình chung thủy của mình...

Thực ra, tình tiết của phim cổ nhiên là hoang đường ly kỳ, nhưng ý nghĩa của nó có mặt nghiêm

túc, với dụng ý cho chúng ta thấy tính vĩnh hằng của mối tình chân thành trải qua bao đắng cay, hơn hai nghìn năm, yêu nhau rất chân tình. Phim chiếu rộng rãi, được khán giả rất thích thú, từ những tình tiết hoang đường, con người ta được hưởng thụ về mặt giải trí và cũng hiểu được ý nghĩa của phim.

Diễn viên nam sắm vai Mông Thiên Phóng là đạo diễn Trương Nghệ Mưu, diễn viên nữ sắm vai Hàn Đông Nhi, Chu Ly Ly Yamaguchi Yasuko là Cung Lợi.

Đối với Cung Lợi sức hấp dẫn của bộ phim này không chỉ là được cùng diễn với Trương Nghệ Mưu mà cô còn có thể đóng ba vai trong phim ở ba thời đại khác nhau, ba thân phận khác nhau và ba tính cách khác nhau.

Hàn Đông Nhi là một trong năm trăm thiếu nữ của hơn hai nghìn năm trước đây, được đưa vào cung Tần Thủy Hoàng, rất trong sáng, một lòng một dạ chung thủy; Chu LyLy là diễn viên bình thường trong giới điện ảnh của những năm 30 của thế kỷ 20, con người luôn chạy theo danh lợi; còn Yamaguchi Yasuko là cô gái Nhật Bản theo một thời thượng của những năm 90 của thế kỷ 20, luôn luôn giữ ý giữ tứ lại rất trọng lễ nghi. Cung Lợi nắm vững bản chất cá tính của ba nhân vật. Khi sắm vai Hàn Đông Nhi rất thuần khiết, sắm vai

Chu LyLy lại diễn rất bốc, nhưng khi sắm vai Yamaguchi Yasuko thì cô ta diễn thật lịch sự, đầm thắm. Quán xuyên được cá tính của ba nhân vật, đó là tình yêu rất chung thủy, có điều là cách biểu hiện khác nhau mà thôi.

Như vậy cá tính của ba nhân vật dù có sự khác nhau rất xa nhưng có sự nhất quán bên trong. Diễn xuất của Cửng Lợi nói chung là rất tuyệt, đạo diễn Trình Tiểu Đông khen: "Cửng Lợi rất thông minh, trong số diễn viên cô khá nhất, diễn xuất tốt, có phong cách riêng của mình". Nhân vật Hàn Đông Nhi diễn rất chân thành thuần khiết, vừa tinh tế vừa chân thật, đặc biệt cảnh trước khi lâm chung, qua ánh mắt, động tác hình thể... tấm lòng chung thủy đối với Mông Thiên Phóng, biểu hiện rất đạt.

Về phần diễn xuất của Yamaguchi Yasuko, khi vào khúc nhạc kết thúc phim, cá tính của nhân vật chưa phát huy đầy đủ, chỉ có thể diễn đạt bằng khí chất và ngoại hình của diễn viên. Đó là do sự hạn chế của kịch bản, thật vô cùng đáng tiếc!

Phim "Mối tình muôn thuở" về tình tiết câu chuyện là phim hoang đường ly kỳ, nhưng xét về loại hình thì đương nhiên là loại phim giải trí. Dù là phim giải trí, trong quá trình quay phim, Cửng Lợi cũng không hề uể oải, nản chí, cô luôn chăm chỉ, nghiêm túc, mong muốn qua mỗi vai diễn sẽ

mang lại cho khán giả những điều mới lạ. Có lần quay ngoại cảnh ở Thiểm Tây, có một cảnh yêu cầu phải đi chân không đến rửa chân trong nước suối, thời tiết lúc ấy rất lạnh, nhiệt độ âm 20oC đoàn làm phim lo Củng Lợi không chịu nổi. Cũng có người muốn dựng cảnh đó bằng một panô tượng trưng để thay. Nhưng Củng Lợi không nhất trí với cách làm đó. Chân thực là sinh mệnh của nghệ thuật, mà chân thực của nghệ thuật bắt nguồn từ chân thực của cuộc sống, chân thực trong quay phim. Cho nên Củng Lợi kiên quyết ngâm chân vào nước suối lạnh buốt thấu xương, tiếp tục quay phim theo yêu cầu của đạo diễn.

Bị ngấm lạnh, tối hôm đó Củng Lợi lên cơn sốt phải đưa đi cấp cứu. Vì không muốn tiến độ quay phim bị chậm lại nên ngày hôm sau, tuy còn yếu Củng Lợi vẫn tiếp tục vào vai diễn, làm cho cả đoàn rất xúc động.

"Mối tình muôn thuở" được chiếu rộng rãi trong cả nước và ở Hồng Kông, phim còn được đưa đi dự thi ở một số liên hoan phim quốc tế. Phim pha trộn giữa thần thoại và kỹ xảo đặc biệt của phương Đông, khí thế hùng hực, hình tượng cực đẹp, gây xôn xao tại các nước.

Tháng 5-1990 Củng Lợi và Trương Nghệ Mưu đến Hồng Kông dự lễ khai mạc phim "Mối tình muôn thuở". Chẳng những phim được mọi người

yêu thích mà sau "Cao lương đỏ", lại một lần nữa đẩy lên "Con sốt Cứng Lợi".

Cùng năm 1990, phim "Mối tình muôn thuở" trong liên hoan phim Tây Ban Nha được "giải kỹ thuật phim giả tưởng Tây Ban Nha năm 1990".

Sau đó tại liên hoan phim Tây Berlin Đức được tặng "Bằng danh dự của Hiệp hội bình luận điện ảnh quốc tế". Bằng danh dự này rất đặc biệt vì mỗi lần liên hoan điện ảnh chỉ có một bộ phim được nhận bằng.

Tất cả những cái đó chỉ là một mặt của hiệu ứng xôn xao.

Công ty SOUDA Pháp, trả giá hai trăm ngàn đô-la mua bản quyền phim "Mối tình muôn thuở", trong tháng 2 năm 1990 sẽ chiếu tại Pari.

Năm 1990, phim lại đưa đi Liên Xô dự liên hoan phim Matxcova.

Vài năm sau, công ty Long Tường Đài Loan đặt cọc trước năm triệu mua phim "Mối tình muôn thuở".

Có nhiều hãng phim nước ngoài, người ta cảm thấy có thể thu lợi qua khai thác bộ phim này, đã lục tục kéo đến chủ động bàn bạc mong muốn được hợp tác quay phim.

Theo ông chủ tập đoàn Thiên Nghệ Canada Chu Mục Xứng, phim "Mối tình muôn thuở" rất

được hoan nghênh ở liên hoan phim tại Uganda, có một số nhà làm phim ở đó muốn hợp tác với Thiên Nghệ quay "Mối tình muôn thuở" thành phim nhiều tập.

Nhưng tập đoàn Thiên Nghệ quyết định tự đầu tư quay phim nhiều tập, sử dụng lại toàn bộ binh mã của lãng mộ Tần Thủy Hoàng.

Cho nên ở châu Âu lại có một số công ty tổ ý muốn hợp tác với tập đoàn Thiên Nghệ quay một bộ phim màu về câu chuyện lịch sử, toàn bộ được quay tại Đại lục với hai ngôn ngữ Hồng Kông và phương Tây, dự tính làm bộ phim này là hai trăm triệu đô-la.

Công ty SOUDA của Pháp cũng bắt đầu từ phim "Đèn lồng đỏ treo cao", muốn cùng với tập đoàn Thiên Nghệ hợp tác cả với Đại lục, Hồng Kông và Đài Loan làm phim với ý muốn để nhiều người Pháp tìm hiểu về nền điện ảnh của Trung Quốc, đến lúc đó sẽ mở tiệc rượu tại quảng trường Tháp Effen.

Ở các nước rất xôn xao về bộ phim "Mối tình muôn thuở", đương nhiên là phim giải trí mang tính thương mại, câu chuyện rất hấp dẫn, nhưng dư luận xôn xao bởi nó hai lần nhận được giải ở liên hoan phim quốc tế.

Nói cách khác, trình độ nghệ thuật của phim, bao gồm diễn viên, nhất là diễn xuất của diễn viên chính, đó là tiền đề cơ bản để có hiệu ứng gây xôn xao.

Hai là có người cho rằng sở dĩ phim gây xôn xao ở nước ngoài là do ngôi sao điện ảnh phát huy rất cao diễn xuất của mình.

Song song với "Cao lương đỏ" nhiều lần được giải, tiếng tăm của Củng Lợi đã nằm trong kho dữ liệu máy tính của một số hãng phim nước ngoài. Các hãng phim nước ngoài cho rằng phải có cái gì đó thật mới mẻ, mà có mới mẻ mới kêu gọi. Họ đều đánh giá cao ngôi sao điện ảnh Củng Lợi trẻ trung, tài hoa. Huống chi là trong bộ phim "Mối tình muôn thuở", đạo diễn Trương Nghệ Mưu cùng diễn với Củng Lợi, mà Củng Lợi lại cùng một lúc đóng luôn ba vai trong phim (hiện tượng này rất ít gặp ở điện ảnh nước ngoài).

Cũng có thể nói rằng, sự xôn xao về bộ phim "Mối tình muôn thuở" phần lớn là ở Củng Lợi.

Tại Hồng Kông lại một "Cơn sốt Củng Lợi" bùng lên từ phim "Mối tình muôn thuở" cũng có một số nguyên nhân khác, phần sau sẽ nói kỹ hơn.

Trước khi kết thúc phần này, tôi xin tiết lộ một tin: Phần trên có đề cập đến việc làm nhiều tập về

phim "Mối tình muôn thuở", vậy đến nay kết quả ra sao?

Theo Trương Nghệ Mưu, nói chuyện về "nhiều tập" đúng là có việc đó, nhưng đến nay chưa làm được, một trong những nguyên nhân là ông có nhiều kế hoạch phải làm, còn bản thân Cửng Lợi cũng có nhiều việc không dứt ra được. Đương nhiên sau này nếu có thời gian và hứng thú biết đâu lúc đó chúng ta sẽ hợp tác với Công ty nước ngoài nào đó, lại sắm vai cùng diễn với Cửng Lợi để sản xuất ra bộ phim "Mối tình muôn thuở" nhiều tập, ông ta sẽ nghĩ ra được nhiều tình tiết cho bộ phim nhiều tập đó, Cửng Lợi chắc là sẽ vui lắm.

Bộ phim làm xôn xao giới điện ảnh nước ngoài, điều đó với Cửng Lợi, diễn viên chính của bộ phim đương nhiên đâu phải là ý muốn của cô.

Vậy thì ý muốn của Cửng Lợi là gì?

Cửng Lợi từng nói: Trong việc đóng phim, tôi thích nhất là có được tự do tối đa và có chỗ để phát huy khả năng biểu diễn của mình.

Bộ phim "Mối tình muôn thuở" rất phù hợp với sở thích đó của Cửng Lợi.

Trong cùng một bộ phim, một mình cô đóng ba vai, ba thời đại, ba thân phận, ba cá tính khác nhau. Riêng chỉ nói đến ba cá tính của ba nhân vật

khác nhau là đã để cho cô có chỗ để phát huy và có đủ tự do để biểu diễn.

Bản thân Cung Lợi cũng cho rằng bộ phim "Mối tình muôn thuở" là một bộ phim mà cô đã phát huy được rất nhiều khả năng của mình cho mấy bộ phim sau này.

Từ góc độ theo đuổi nghệ thuật, ba vai diễn Hàn Đông Nhi, Chu LyLy, Yamaguchi Yasuko, dù ở góc độ nào cũng đều có sự khác nhau so với các vai diễn trước như "Bà tôi", Quế Liên, A Lệ. Khác nhau về thời đại, khác nhau về tuổi tác, khác nhau về phong cách, hình dáng, càng khác nhau hơn cả về đặc trưng cá tính. Tất cả mọi sự khác nhau đó tập trung một điểm là hình tượng xuất hiện trên màn ảnh.

Cũng là người Trung Quốc thời cổ đại, Quế Liên sống ở triều đại nhà Thanh hơn 100 năm về trước, Hàn Đông Nhi ở thời nhà Tần hơn 2000 năm về trước. Cũng là phụ nữ Trung Quốc của những năm 30 thế kỷ 20, "Bà tôi" là phụ nữ nông thôn miền Bắc, Chu LyLy lại sống ở thành phố.

A Lệ người Trung Quốc, Yamaguchi Yasuko là người Nhật, hai cô gái đương đại.

Hiển nhiên, Cung Lợi nhờ đó mà trải nghiệm để mở rộng cho bước đường nghệ thuật của mình.

Là một học sinh Khoa biểu diễn của Học viện cô muốn thử nghiệm để bản thân có thể có được vai diễn lớn hơn.

Qua kết quả thực tế, sự trải nghiệm của Cung Lợi tuy không phải là đã hoàn toàn thành công, nhưng ít nhất về cô có thể nói: đó là bước đường nghệ thuật của một diễn viên có một dấu ấn thành công.

Cung Lợi tự tổng kết kinh nghiệm thành bại được mất của mình về mặt nghệ thuật biểu diễn. Về giai đoạn phấn đấu học tập nghệ thuật, bản thân biết rằng có thể sắm vai các nhân vật có chiều sâu cho nên cô tin rằng nếu cố gắng, sáng tạo thì trong nghệ thuật biểu diễn sau này có thể dễ dàng theo ý muốn của mình được.

Cung Lợi vẫn có điều suy nghĩ thứ ba:

Đây là bộ phim giải trí, tình tiết hoang đường, ly kỳ, là một của một số nước phương Tây, ở Trung Quốc đại lục thì còn mới mẻ, ngay cả những phim giải trí, tình tiết hoang đường ly kỳ cũng mới chỉ chiếm rất ít trong các phim do nhà nước quản lý. Đông đảo khán giả điện ảnh và đồng nghiệp giới điện ảnh đã lên tiếng kêu gọi, chờ đợi nhiều phim giải trí ra mắt khán giả, vừa để thoả mãn nhu cầu của khán giả điện ảnh vừa để cạnh tranh thị trường với các phim đánh đấm, phim rừng rợn, phim tình ướt át của nước ngoài.

Trong bối cảnh đó, một số cán bộ lãnh đạo đã cho quay thử một số phim giải trí, đáng tiếc là không hay lắm, phim nổi tiếng thì rất hiếm. Nguyên nhân có nhiều, có vấn đề nội dung tình tiết, có cả vấn đề kỹ thuật quay phim, cũng có cả vấn đề diễn xuất của diễn viên... nhưng chủ yếu vẫn là vấn đề nội dung tình tiết.

Hiện nay kịch bản phim "Mối tình muôn thuở" là phim giải trí, nên thường chú ý đến việc tạo ra sự vui nhộn, kết hợp giữa nội dung chủ đề với hình thức giải trí, hoang đường ly kỳ nhưng không mất đi tính nghiêm túc của nó, đồng thời tượng tuyền thời Tần Thủy Hoàng là đề tài sớm nổi tiếng, thậm chí được khoác một lớp màu thần bí văn minh cổ phương Đông. Loại kịch bản này với ý đồ là giải trí nhưng có sự đột phá mới, cho nên kịch bản phim giải trí được xem là món ăn tinh thần độc đáo.

Một số diễn viên theo đuổi nghệ thuật biểu diễn rất thích kịch bản phim như thế: ngoài sự hấp dẫn của nhân vật trong phim đối với bản thân. Kịch bản cũng có những nét mới của nó, có sự đột phá nào đó.

Củng Lợi rất hợp với phim "Mối tình muôn thuở", sự lựa chọn của Củng Lợi rất chính xác. Nhờ sắm vai chính trong phim đó mà Củng Lợi lại một

lần nữa nổi tiếng khắp trong và ngoài nước, mà còn làm cho phim giải trí trong nước có kinh nghiệm tốt để bước vào thị trường phim quốc tế.

Qua một số phim, bước đường nghệ thuật của Cung Lợi cũng được mở rộng và có cơ hội thể nghiệm và phát huy tài hoa trong nghệ thuật biểu diễn.

Bước đường theo đuổi nghệ thuật biểu diễn của Cung Lợi đã tiến tới một bước mới, bước lên bậc thang mới.

Chương VII

Năm 1989: "Cúc Đậu" ra đời

Cúc Đậu là một bộ phim tập trung biểu hiện thế giới nội tâm phức tạp nhất của nhân vật

Năm 1989 đối với Củng Lợi là một năm không bình thường. Năm đó, Củng Lợi tốt nghiệp bốn năm tại Khoa biểu diễn Học viện Hý kịch Trung ương, được phân công về công tác tại Phòng Nghiên cứu kịch nói Sở Nghiên cứu nghệ thuật Hý kịch Học viện Trung ương, biên chế diễn viên.

Tốt nghiệp đại học, cơ bản đã kết thúc cuộc sống thời học sinh có nhiều ý nghĩa. Với Củng Lợi 23, 24 năm tích lũy, bao gồm cả tích lũy về cuộc sống, tích lũy về nghệ thuật biểu diễn, là thực sự bước vào xã hội, đã mở ra một trang mới của lịch sử cuộc đời.

Củng Lợi tràn đầy ước vọng và tự tin.

Trong thời gian đó, hợp đồng mời đóng phim dồn dập đến, có một số hãng phim trong nước,

cũng có những hợp đồng phim hợp tác với nước ngoài. Đứng trước nhiều mối làm ăn như vậy, Cung Lợi có tiêu chuẩn lựa chọn.

Tiêu chuẩn đầu tiên, Cung Lợi nói: "Trước tiên tôi nghiên cứu kịch bản, xem nhân vật trong kịch bản có ý nghĩa không và số phận nhân vật ra sao".

Tiêu chuẩn thứ hai: "Trước khi nhận lời tôi phải suy nghĩ là bản thân có thể sắm vai nhân vật được không, nếu thấy khả năng đảm nhiệm được thì nhận, nếu không thể hiện được nhân vật thì từ chối, dù nói thế nào tôi cũng không nhận".

Như Đạo diễn Trương Nghệ Muu nói: "Cô là người theo "mô-típ tình cảm", khi quyết định nhận hay không nhận lời mời đóng phim, chủ yếu là theo trực cảm và trực giác của mình, một khi cảm thấy bản thân không thể đóng tốt được thì không nhận cho dù thế nào cô cũng từ chối".

Nhưng nghĩ kỹ, hai tiêu chuẩn mà Cung Lợi chọn, phải nói là rất khoa học, rất thực. Nói khoa học vì hai tiêu chuẩn đó bao hàm một số quy luật tự thân nào đó của nghệ thuật biểu diễn: Nhân vật mà diễn viên sắm vai phải đồng cảm nhau, hợp nhau về ngoại hình và cả tâm linh, phong cách, cũng có nghĩa là hợp nhau từ hình thể đến tinh thần. Có hợp nhau, như thế mới có thể làm sống lại nhân vật trên màn ảnh. Nói cô rất thực vì một câu

nói bao hàm cả ý nghĩa khoa học, Củng Lợi nói như vậy chứng tỏ cô ấy rất thật thà và nhìn xa, với diễn xuất của Củng Lợi làm cho khán giả cảm nhận được sự tự tin, chân thực.

Hai tiêu chuẩn này, đó chính là sự tích lũy qua một thời gian dài 23, 24 năm, nhất là sự tích lũy trong thời gian bốn năm học tập và tích lũy nhờ đóng một số phim như "Cao lương đỏ", "Mối tình muôn thuở"...

Hiện nay có một kịch bản đang ở chỗ Củng Lợi, đạo diễn mong muốn Củng Lợi sắm vai chính trong bộ phim đó.

Củng Lợi đang tập trung tinh thần nghiên cứu kịch bản, phim này được cải biên từ tiểu thuyết "Phục nghĩa" của nhà văn Lưu Hằng. Cô đã xúc động bởi cảnh ngộ mà nhân vật gặp phải. Nhân vật trong kịch bản là một phụ nữ miền núi bị kìm nén bởi lễ giáo phong kiến, ước mong được sống như một con người, nên đã vùng lên theo bản năng của con người để sinh tồn.

Củng Lợi đọc một mạch kịch bản điện ảnh, với trực giác cô cảm thấy vận mệnh của nhân vật này rất có ý nghĩa, bản thân thấy rằng có thể diễn tốt, chẳng cần phải nghĩ ngợi lâu, cô đã quyết định ngay là chấp nhận lời mời, nhận vai chính trong kịch bản điện ảnh đó.

Kịch bản điện ảnh đó là "Cúc Đậu", vai nữ chính trong kịch bản tên là Cúc Đậu.

Mùa hè năm 1989, Cung Lợi sau khi tốt nghiệp được điều về công tác tại Phòng nghiên cứu kịch nói Sở Nghiên cứu nghệ thuật Hý kịch thuộc Học viện không lâu thì được đến đoàn làm phim "Cúc Đậu".

Cung Lợi nhờ hình tượng trong vai diễn Cúc Đậu được nổi danh trong nước và nước ngoài, danh tiếng ngày càng nổi, thậm chí có thể nói thế này, phim "Cúc Đậu" là cơ sở xác định vị trí vững chắc cho sự nổi tiếng của Cung Lợi trong giới điện ảnh.

Đây cũng là nguyên nhân khác vì sao gọi "Năm 1989 là năm không bình thường đối với Cung Lợi".

Phim "Cúc Đậu" do Trung Quốc và Nhật Bản hợp tác sản xuất, đạo diễn: Trương Nghệ Mưu.

Tình tiết câu chuyện "Cúc Đậu" như sau:

Ở một làng miền núi Trung Quốc trong những năm 20 thế kỷ 20 có một cô gái đẹp tên là Cúc Đậu, bị Dương Kim Sơn, chủ xưởng nhuộm bỏ ra mấy đồng bạc mua về làm vợ. Cô ta chẳng khác gì súc vật, đêm nào cũng bị đánh đập hành hạ. Cháu của Dương Kim Sơn là Dương Thiên Thanh rất yêu Cúc Đậu, xiêu lòng vì sắc đẹp làm say đắm, qua

ánh mắt, nụ cười cô ta biết được tất cả. Một hôm nhân lúc ông Dương Kim Sơn dắt lừa đi thỏ vãi, rồi đi khám bệnh luân, Cúc Đậu nói với Thiên Thanh: "Chú anh người yếu lắm không thể sinh con được, sớm muộn gì em cũng bị hành hạ đến chết thôi".

Thiên Thanh không kiềm chế được tình cảm nên hai người dính nhau như keo với sơn..

Năm sau Cúc Đậu sinh một con trai đặt tên là Thiên Bạch. Kim Sơn không biết nội tình nên ở tuổi trung niên mà có được một đứa con, lại là con trai, ông ta vô cùng tự hào. Một hôm ông ta đi trả vãi nhuộm, do không cẩn thận bị ngã liệt nửa người, từ đó Cúc Đậu và Thiên Thanh chẳng còn sợ Kim Sơn, hai người không đêm nào rời nhau và cũng nói thẳng với Kim Sơn rằng Thiên Bạch là con của Thiên Thanh.

Kim Sơn bán thân bất toại, uất lắm quyết tâm trả thù, ông ta muốn giết Thiên Bạch, nhưng sau lại muốn phóng lửa đốt nhà, cuối cùng không thực hiện được vì bị Cúc Đậu và Thiên Thanh ngăn chặn.

Thiên Bạch lên ba tuổi. Một hôm bỗng chạy vào nhà ôm cổ Kim Sơn gọi một tiếng "Bố" làm cho Kim Sơn vô cùng xúc động. Nhân lúc Cúc Đậu và Thiên Thanh bận rộn tẩy vãi không lúc nào rảnh rỗi để chơi với con, Kim Sơn thường chơi đùa với Thiên Bạch, một già một trẻ như hai bố con, ông

đay Thiên Bạch gọi Cúc Đậu là mẹ, gọi Thiên Thanh là anh để thoả mãn việc báo thù của mình.

Một hôm, khi trêu Thiên Bạch chạy bên bể nhuộm vải, do trượt chân nên Kim Sơn rơi xuống bể chết. Từ đó cửa hàng nhuộm do Cúc Đậu và Thiên Thanh cai quản.

Thiên Bạch mười ba tuổi, vốn tính gàn dở, vừa buồn phiền u uất vừa lạnh lùng đến tàn nhẫn. Một hôm Nhị Lai Tử bô bô kể rằng Cúc Đậu và Thiên Thanh ôm nhau như sam trong hang núi sau làng. Thiên Bạch nghe thấy thế tức quá vác rìu đuổi theo để chém Nhị Lai Tử, không chém được, hấn về nhà đập một phát làm cho Thiên Thanh ngã bở chũng. Cúc Đậu nghe tin liền đến và cuối cùng đã kể lại hết câu chuyện suốt hơn mười năm vẫn giữ kín trong lòng.

Cúc Đậu nói rõ cho Thiên Bạch biết: "Thiên Thanh là bố của con đấy..." Thiên Bạch càng ghi hận trong lòng.

Lại một hôm, Thiên Bạch đi học về, phát hiện không ai ở nhà, té ra Cúc Đậu và Thiên Thanh ôm nhau thắm thiết trong nhà hầm, do trong hầm thiếu dưỡng khí, hai người lại ôm nhau quá chặt nên bị ngất. Thiên Bạch công Cúc Đậu vào nhà, sau đó công Thiên Thanh ra khỏi hầm, và múc một gáo nước lạnh tạt vào mặt Thiên Thanh. Thiên

Thanh tỉnh dậy loạng choạng bước đi, vì không cẩn thận, cũng như Kim Sơn năm nào, Thiên Thanh rơi xuống bể nhuộm, Thiên Bạch thấy thế nhưng không cứu, cứ nhìn Thiên Thanh giãy giụa rồi chìm hẳn. Khi Cúc Đậu đến, mặt nước bể nhuộm đã phẳng lặng. Cúc đậu đầu tóc rũ rượi như con thú hoang gầm lên, rồi ngất lịm.

Sau mấy ngày, nhà họ Dương lửa cháy ngùn ngụt. Trong ánh sáng lửa, Cúc Đậu tay cầm bó đuốc, khuôn mặt trinh nguyên ngây dại. Ngọn lửa càng cháy to, dưới sắc xanh của da trời, bó đuốc cháy rừng rực thật đẹp, thật hùng vĩ"...

Qua phần giới thiệu cho thấy, so với phim "Cao lương đỏ" thì "Cúc Đậu" càng khắc họa sự phức tạp giới nội tâm của nhân vật. Đạo diễn Trương Nghệ Mưu cũng nói: "Cúc Đậu" là một trong các bộ phim tôi đạo diễn, biểu hiện thế giới nội tâm rất phức tạp của nhân vật".

Củng Lợi được đạo diễn Trương Nghệ Mưu chọn sắm vai Cúc Đậu trong phim "Cúc Đậu", ngoài phong cách, ngoại hình ra có xét mấy mặt dưới đây của đạo diễn và người làm phim:

Thứ nhất: Tính cách của Củng Lợi là hướng nội, lại trọng tình cảm, đó là điểm cơ bản cần nắm khi biểu diễn hình tượng Cúc Đậu. Lúc bấm máy, một khi tìm được cảm giác của nhân vật thì biểu diễn có kết quả như đã dự kiến.

Thứ hai: Cuộc sống của Cúc Đậu ở những năm 20, 30 của đất nước Trung Quốc na ná như cuộc sống "Bà tôi" trong phim "Cao lương đỏ". Tuy Cúc Đậu là cô gái miền sơn cước, còn "Bà tôi" là cô gái làng, nhưng họ đều là con gái nhà nông. Cũng Lợi tích lũy được kinh nghiệm khi diễn vai "Bà tôi", nên cô có thể hiểu được Cúc Đậu trong bối cảnh từ những năm 20, 30 của đất nước Trung Quốc - điều đó có lợi khi diễn Cúc Đậu.

Thứ ba: Phim "Cúc Đậu" là phim hợp tác giữa Trung Quốc và Nhật Bản. Các nhà làm phim Nhật Bản rất muốn có mặt diễn viên nổi tiếng, Cũng Lợi là diễn viên được khán giả Nhật Bản rất hâm mộ. Khán giả Nhật Bản hâm mộ một cách cuồng nhiệt đối với diễn viên Yamaguchi Mômôê. Họ phát hiện Cũng Lợi trên màn ảnh rất giống Yamaguchi Mômôê, Cũng Lợi còn đẹp hơn Yamaguchi Mômôê, còn có một sự trùng hợp nữa là hai người đều có một đôi răng nanh, mà trong con mắt người Nhật, con gái có răng nanh là tiêu chí của sắc đẹp. Cho nên đúng vào lúc Yamaguchi Mômôê rời khỏi giới điện ảnh Nhật Bản, những người say mê điện ảnh của Nhật lại chuyển sự hâm mộ cuồng nhiệt đó đến với diễn viên Cũng Lợi.

Đương nhiên các nhà làm phim Nhật không muốn bỏ lỡ cơ hội này, Cũng Lợi sắm vai chính

trong phim mà họ đầu tư, sẽ có hiệu ứng ngôi sao khó lường được ở Nhật.

Nhưng phần lớn diễn viên nổi tiếng mỗi khi nhận hợp đồng đóng phim mới thì mọi người đều có tâm trạng vừa hy vọng vừa lo lắng đối với họ. Hy vọng là mong họ có nhiều thành công hơn trong phim mới, nhưng lo là họ thất bại, hỏng việc sẽ ảnh hưởng đến tiếng tăm sau này.

Củng Lợi sau khi nhận hợp đồng đóng phim "Cúc Đậu" có một số nhân sĩ nhất là anh chị em đồng nghiệp trong đoàn làm phim lo chẳng biết Củng Lợi có diễn tốt được vai Cúc Đậu hay không. Họ hy vọng rằng Củng Lợi có thể diễn tốt, vậy nhờ thất bại thì sao? Suy nghĩ kỹ không phải không có nguyên nhân: Chủ yếu là do Củng Lợi vào nghề chưa lâu, có thể diễn tốt nhân vật có tuổi đời cao như thế không?

Vai nữ chính trong phim "Cúc Đậu" từ hai mươi tuổi đến gần bốn mươi tuổi, so với "Bà tôi" trong "Cao lương đỏ" thì lớn hơn. Củng Lợi khi sắm vai có thể nhờ hóa trang để trở thành phụ nữ trung niên, nhưng phong cách nội tại bẩm sinh liệu có ăn khớp không? Thậm chí đạo diễn Trương Nghệ Mưu cũng có lo lắng như thế, vì Cúc Đậu là phụ nữ sống nội tâm, tinh tế, tình cảm phức tạp.

Còn Củng Lợi thì ngược lại "vẫn là tôi ngày xưa". Cô không vì mọi người kỳ vọng đối với mình

mà hãnh diện, cũng không vì đạo diễn lo lắng mà thiếu lòng tin. Cô thì tin rằng muốn sắm tốt vai Cúc Đậu tất cả phải dựa vào trực giác. Chính do sống bằng trực giác nên Củng Lợi đã nhận đóng phim, "chẳng cần nghĩ ngợi gì nữa, mình phải diễn tốt vai Cúc Đậu thôi".

Sau đó Củng Lợi cùng với đoàn làm phim về vùng nông thôn An Huy để thâm nhập thực tế hơn hai tháng trời.

Sau này Củng Lợi vui vẻ nhớ lại cuộc sống hơn hai tháng thâm nhập thực tế ở An Huy: "Tôi sống với mọi người, cùng ăn, cùng làm với họ, tôi đến nhà nào cũng như về nhà mình vậy, họ rất thương tôi, dạy cho tôi biết cách giữ vai, nên tôi cũng dần dần tìm được cảm giác của nhân vật và hình ảnh của nhân vật...".

"Trong giai đoạn của công tác chuẩn bị, đoàn làm phim tụ tập bàn về kịch bản, về nhân vật, về diễn xuất, gợi ý cho nhau. Những lúc đó tôi thường ngồi nghe đạo diễn và mọi người bàn bạc, tất cả mọi ý kiến đều là gợi ý tốt cho tôi. Tôi hiểu được nhân vật trong kịch bản, hiểu sâu hơn về Cúc Đậu. Điều đó giúp tôi rất nhiều để diễn tốt vai Cúc Đậu".

Như vậy Cúc Đậu dần dần "sống" dậy trong con mắt của cô, Cúc Đậu bề ngoài rất yếu đuối nhưng nội tâm rất mạnh mẽ, có chủ định. Đồng

thời khi về nông thôn để thâm nhập thực tế, Cửng Lợi còn quan sát kỹ nhiều phụ nữ nông thôn cũng có nội tâm rất mạnh mẽ, người phụ nữ nông thôn đảm đang là phải biết quản lý gia đình ra sao, đi đứng thế nào, nói năng ra sao, hình thể và thần sắc lúc làm việc... tất cả giúp cho cô nắm được cái "thần" của Cúc Đậu.

Hai tháng chuẩn bị và thâm nhập thực tế cũng là quá trình Cửng Lợi thai nghén hình tượng Cúc Đậu cụ thể trên màn ảnh.

"Mười tháng mang thai đến ngày sinh nở" câu nói này là hình dung Cửng Lợi qua thể nghiệm cuộc sống đã nhào nặn nên Cúc Đậu trên màn ảnh.

"Cúc Đậu" được chính thức bấm máy.

Song song với sự thành công trong từng pha diễn, Cửng Lợi càng cảm thấy vai Cúc Đậu cho diễn viên nhiều điều bổ ích hơn so với "Bà tôi" trong "Cao lương đỏ", với tâm lý phức tạp, tinh tế, bề ngoài mềm yếu nhưng bên trong rất mạnh mẽ, nhân vật Cúc Đậu giúp cho Cửng Lợi có chỗ để phát huy khi biểu diễn. Trong thời gian này Cửng Lợi và Cúc Đậu như đã làm một, với tất cả mọi tình tiết của phim cô luôn luôn chuẩn bị tốt để có thể bấm máy được ngay, nên hiệu quả rất cao. Khi có những cảnh quay quan trọng, cô yêu cầu đạo diễn cho cô biết trước ba ngày để có sự chuẩn bị

đầy đủ hơn, nhằm nắm chắc cảm giác đặc định của nhân vật trong hoàn cảnh đặc biệt. Các bước cần triển khai trong quá trình chuẩn bị, Cửng Lợi đều làm như vậy.

"Trước tiên tôi nắm lại một cách tổng thể tính cách của nhân vật. Cúc Đậu được cưới về làm vợ bé, trong con mắt của Dương Kim Sơn, Cúc Đậu chỉ là đối tượng để hành hạ nhằm trút cơn bực tức, là công cụ để sinh con đẻ cái. Nhưng cô ta có chủ kiến, cô ta đã yêu Dương Thanh Thiên, với anh ta cô cảm nhận được tình cảm ấm áp, do đó tâm lý phản bội Dương Kim Sơn dần dần nảy sinh...".

Tổng thể tính cách, tâm lý nhân vật trong hoàn cảnh đặc biệt của nó đã nắm được, diễn viên đồng thời khai thác hình ảnh của nhân vật trong cuộc sống để tìm cảm giác của nhân vật, sàng lọc dần để khi bấm máy, diễn xuất được chắc hơn.

Như vậy qua mấy chục ngày đêm, quay phim, dựng phim, làm hậu kỳ, phim truyện "Cúc Đậu" cuối cùng đã ra đời, hình tượng Cúc Đậu do Cửng Lợi sắm vai cuối cùng cũng được ra mắt khán giả.

Toàn bộ đoàn làm phim sau khi xem phim "Cúc Đậu" đều vô cùng thoả mãn, một vấn đề mà họ lo lắng nhất là Cửng Lợi có thích hợp diễn nhân vật lớn tuổi như thế không, đều được giải toả. Nửa phần sau của "Cúc Đậu", nhân vật Cúc Đậu đã vào

tuổi trung niên, nhưng Cửng Lợi vẫn diễn rất tốt cho nên đạo diễn Trương Nghệ Mưu cũng cảm thấy yên lòng. Xem ra làm diễn viên như Cửng Lợi, tuổi tác cũng là thử thách lớn, điều đó chứng tỏ "Thời gian sống với nghề" của Cửng Lợi sẽ dài so với các diễn viên khác.

Cửng Lợi cũng cảm thấy vô cùng hài lòng về hình tượng Cúc Đậu, cô cũng cảm thấy bản thân trong diễn xuất đã được phát huy rất nhiều.

Đồng nghiệp trong đoàn làm phim mong muốn phim "Cúc Đậu" sẽ được chiếu rộng rãi và có được phản ứng của giới điện ảnh và khán giả.

Nhưng không biết vì lý do gì mà trong một thời gian, phim "Cúc Đậu" chưa được phép chiếu.

Cửng Lợi cũng cảm thấy rất tiếc.

Về vấn đề này đạo diễn Trương Nghệ Mưu có sự nghi ngờ lớn.

Dư luận không bỏ qua việc này. Trong một thời gian dư luận xôn xao và suy đoán về việc phim "Cúc Đậu" không được chiếu.

Có người cho rằng hình như phim "Cúc Đậu" có một số chỗ làm mất mặt Trung Quốc, họ càng cho rằng Trương Nghệ Mưu làm phim này để lấy lòng các vị giám khảo phim quốc tế, để có được giải thưởng gì đó.

Trương Nghệ Mưu đã công khai bác bỏ:

"Tôi không đồng ý với sự suy đoán của các vị. Ban giám khảo phim quốc tế có từ 6 đến 8 người, mỗi người đều có văn hóa, ngôn ngữ khác nhau, họ không thể nhất trí với mục tiêu làm mất mặt Trung Quốc. Tôi tin họ đánh giá phim là xem phong cách dân tộc của bản thân phim đó".

Cũng có người so sánh Trương Nghệ Mưu, đạo diễn phim "Cúc Đậu" như một đứa trẻ cố gắng biểu hiện bản thân nhưng bà mẹ thì lơ đi không hề chú ý đến nó.

Trương Nghệ Mưu đã công khai biện hộ:

"Người mẹ của tôi là nhân dân Trung Quốc, tôi làm phim này là theo khẩu vị tình cảm của người Trung Quốc, cho nên tôi không cho rằng người mẹ Trung Quốc không tiếp nhận tôi, chỉ khi bà ấy không nhìn thấy được thành tích của tôi mà thôi".

Song song với dư luận chê trách Trương Nghệ Mưu, Cửng Lợi diễn viên chính của phim "Cúc Đậu" cũng là mục tiêu của dư luận, trong đó có một sự đoán mò, thuộc dạng tin giật gân: Sở dĩ phim "Cúc Đậu" bị cấm có thể do có nhiều hình ảnh quá mát mẻ kể cả diễn viên Cửng Lợi.

Dư luận cho rằng rõ ràng đây là sex, Cửng Lợi lộ thể trong phim "Cúc Đậu", vậy là phim sex rồi còn gì!

Dư luận còn cho rằng, Củng Lợi trong phim "Cúc Đậu" như vậy là ngông cuồng hết chỗ nói. Bản thân Củng Lợi đối với vấn đề này cứ trơ như đá, chẳng có phản ứng gì. Có lẽ vì cô đang lo quay phim, nên đâu có lúc nào được nhàn rỗi để tâm đến những việc như thế, hoặc có thể cô cho rằng những điều dị nghị như vậy là chuyện vu vơ, thuộc loại ngồi lê mách lẻo. Cô tin rằng "Cúc Đậu" sẽ có một ngày ra mắt chính thức với khán giả, đến lúc đó mọi người sẽ có sự đánh giá mới hợp với sự thật, dù cho nó nhất thời bị cấm chiếu, có hai sự thật dưới đây tiếp tục phát sinh khiến hiệu ứng chính của phim "Cúc Đậu" về mặt xã hội cũng nhanh chóng phát sinh.

Sự thật thứ nhất là: Đầu năm 1991 liên hoan phim quốc tế xét chọn giải Oscar lần thứ 63 có đưa tin: Phim "Cúc Đậu" của đạo diễn Trương Nghệ Mưu là một trong những bộ phim nước ngoài đang cọ xát trong giai đoạn cuối cùng. Tin này được truyền đi rất nhanh, nhiều báo có ảnh hưởng, có tên tuổi dồn dập đăng tải, nhưng cuối cùng phim "Cúc Đậu" chưa được giải, nhưng từ đó phim "Cúc Đậu" được giới dư luận có con mắt nhìn khác, ít nhất cũng cho rằng "Cúc Đậu" là bộ phim có chất lượng tốt.

Sự thật thứ hai là: Chẳng biết từ lúc nào bằng video phim "Cúc Đậu" được in và lưu truyền,

không những người trong giới điện ảnh giành nhau xem, khán giả mê điện ảnh cũng thông qua nhiều đường dây để được xem. Có lẽ trước khi được xem, mỗi người đều có động cơ riêng, nhưng sau khi đã xem xong phim, mọi người đều cho rằng: Chủ đề của "Cúc Đậu" là nghiêm túc, những ý kiến trước đây chê trách chỉ là chuyện vu vơ. Biểu hiện của Cửng Lợi trong phim "Cúc Đậu" mọi người đều khẳng định, vẫn giữ được phong cách tự nhiên, chân thực, đồng thời còn nhận định Cửng Lợi đang có bước đi vững chắc, thành thực.

Sau khi nghe những lời bình luận đó Cửng Lợi chẳng tỏ ra phấn khởi mấy, bởi vì cô đã có một trực giác, những lời bình luận đó đương nhiên đã dự đoán trước. Lòng tin của cô rất mãnh liệt.

Cửng Lợi vẫn là Cửng Lợi, cô tự nói với mình rằng: "Mình tự đi con đường mình đã chọn và tự làm những việc mình phải làm".

Giờ đây phim "Cúc Đậu" đã được chiếu rộng rãi. Mọi người đều thấy Cửng Lợi ngày càng điêu luyện trong nghệ thuật biểu diễn.

Chương VIII

Nỗi đắng cay của "Bà Tư"

Vai Tụng Liên (Bà Tư)
trong phim
“Đèn lồng đỏ treo cao”

Vai Thu Cúc,
trong phim
“Thu Cúc đi kiện”

Cùng Lợi

Một bộ phim miêu tả cảnh ngộ bi thảm của người phụ nữ bị bức hại bởi lễ giáo phong kiến của nước Trung Quốc cũ.

Sau phim "Cúc Đậu", Cung Lợi hợp tác với Trương Nghệ Mưu đóng phim "Đèn lồng đỏ treo cao", sắm vai bà tư Tụng Liên. Nhà làm phim chủ yếu là nhà doanh nghiệp nổi tiếng về điện ảnh của Hồng Kông, Đài Loan là ông Khuu Phục Sinh, với chức vụ là Tổng giám đốc công ty điện ảnh quốc tế Niên Đại, hợp tác với công ty sản xuất phim Trung Quốc quay phim này, Trương Nghệ Mưu nhận nhiệm vụ đạo diễn. Ông rất coi trọng tài ba của đạo diễn, tin rằng đạo diễn sẽ hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ của mình.

Phim "Đèn lồng đỏ treo cao" được cải biên từ tiểu thuyết "Bầu đoàn thê thiếp" của nhà văn Tô Đồng người Giang Tô, nội dung câu chuyện như sau:

Ở một thị trấn nhỏ của đất nước Trung Quốc cũ cuối đời nhà Thanh có một cô gái tên là Tụng Liên, chưa đầy hai mươi tuổi phải bỏ học do hoàn cảnh gia đình quần bách, và phải chịu làm vợ thứ tư của phú ông Trần Tá Thiên. Cho nên giữa Trần lão da và bà Tư cùng với bà Cả, bà Hai, bà Ba thậm chí cả a hoàn Nhạn Nhi đã xảy ra hết màn kịch này đến màn kịch khác, "Đấu đá lẫn nhau".

Bốn bà vợ, mỗi người ở một gian trong phủ họ Trần, theo quy định của gia tộc Trần phủ, lão da mỗi đêm ngủ với một bà vợ nào đó, bên ngoài và bên trong gian ở đều có treo đèn lồng đỏ, lão da trước khi đến một gian nào đó thì bà vợ đó được tắm rửa sạch sẽ, được chăm sóc đặc biệt.

Bà ba Mai San, là một người đàn bà buông tuồng, đầu tiên muốn để cho bà Tư biết tay bà, muốn đem tâm hồn của bà Tư bị lão da gẻ lạnh, bèn treo đèn lồng đỏ ở gian ngủ của mình. Bà Hai Trác Vân "bê ngoài thơn thớt nói cười mà trong nham hiểm giết người không dao" ngấm ngấm xúi giục a hoàn Nhạn Nhi đối chọi với bà Tư. Nhạn Nhi đã lén lút ăn nằm với lão da nhiều lần rồi, lại còn ước mơ trở thành vợ của lão da. Còn bà Cả thì tự cho mình là đồ cổ, chỉ mong giữ mình được trong sạch. Đây tó suốt ngày chạy ngược chạy xuôi như

con thoi hết gian bà này đến bà khác, phục vụ ăn uống nghỉ ngơi và tắt đèn thắp đèn.

Bà Tư trẻ tuổi mới nghĩ ra một kế, phao tin là đã có thai, lão da nghe tin nên rất vui, cần dặn đầy tớ phải treo đèn suốt ngày đêm ở gian bà Tư. Bản thân lão da đêm nào cũng ở với bà Tư. A hoàn Nhận Nhi khi giặt quần lót của bà Tư, phát hiện bà Tư có kinh liền báo cho bà Hai biết. Bà Hai liền gọi bác sĩ Cao đến để làm rõ chân tướng. Lão da tức lắm, ra lệnh từ nay không treo đèn ở gian bà Tư nữa. Bà Tư biết tổng là Nhận Nhi tố cáo, vì chỉ có cô ta mới biết nội tình. Nén giận, bà Tư sục ngay vào gian Nhận Nhi, giặt chiếc đèn lồng đỏ mà Nhận Nhi tự treo, vứt xuống đất và phơi bày cho mọi người biết việc làm xấu xa của Nhận Nhi, còn muốn làm vợ lão da nữa.

Lão da đi vắng, bà Cả quyết định trừng trị Nhận Nhi theo luật của Trần phủ. Nhận Nhi chết. Bà Tư cảm thấy rất buồn, ngày hôm ấy đúng là sinh nhật lần thứ 20 của bà, bà đã mượn rượu để giải sầu. Rượu vào lời ra, bà đã nói toạc việc bà Ba tư thông với bác sĩ Cao. Sau khi nghe chuyện, bà Hai liền đến khách sạn, bắt ngay tại trận, bà Ba đang vui vẻ với bác sĩ Cao. Lão da bắt bà Ba nhốt vào "lãnh cung" để giữ nghiêm phép tắc, việc này càng làm cho bà Tư bị tổn thương nặng nề hơn.

Sống trong Trần phủ, bà Tư người không ra người, ma không ra ma, dần dà bà trở nên điên điên dại dại. Lúc này lão da lại cười tiếp bà năm...

Qua đây chúng ta thấy rằng phim đã miêu tả hiện thực xã hội ở một thị trấn của Trung Quốc cũ, một nét của chế độ chuyên chế phong kiến, nó vạch trần sự xấu xa bê bối hàng ngày xảy ra trong Trần phủ, kiểu thống trị gia trưởng phong kiến, đồng thời cũng cho chúng ta thấy cảnh ngộ bi thảm của người phụ nữ bị bức hại bởi lễ giáo phong kiến đầy tội ác.

Đây có lẽ chủ định mà nhà làm phim muốn đưa nó lên màn ảnh chăng?

Cũng Lợi sắm vai bà Tư. Tuy cuộc sống của bà Tư cách đây đã 7, 8 chục năm, nhưng Cũng Lợi có một tình cảm đặc biệt như đã từng quen biết với nhân vật bà Tư. Hình tượng người phụ nữ Trung Quốc cũ chịu sự bức hại bởi lễ giáo phong kiến rất sâu đã xuất hiện dưới ngòi bút của nhiều nhà văn. Chị Tường Lâm trong tiểu thuyết "Chúc phúc" của nhà văn Lỗ Tấn là một điển hình, chỗ khác nhau với bà Tư là cuộc sống của chị Tường Lâm là ở dưới đáy của xã hội, chị ta không có cuộc sống giàu có. Người yêu của chị ta là Hạ Lão Lục, chẳng qua cũng chỉ là dân lao động, sống bằng sức mình,

không có bầu đoàn thể thiếp như là Trần lão da, cuối cùng chị Tường Lâm cũng bị lễ giáo phong kiến nuốt chửng, còn bà Tư bị lễ giáo phong kiến mượn tay Trần lão da - đại biểu của bọn quân chủ phong kiến - dày dọ con người, đẩy họ vào cảnh người không ra người, ma không ra ma. Trong Trần phủ mỗi người đều bị lễ giáo phong kiến bức hại mà lại không ít người mượn lễ giáo phong kiến để báo thù người khác, bị kịch đương nhiên là không tránh khỏi được. "Đèn lồng đỏ treo cao" chỉ là biểu tượng giả dối, không khí vui vẻ bên ngoài không che đậy được sự ai oán về bản chất. Cho nên chị Tường Lâm và bà Tư cùng tới đích bằng cách khác nhau.

Ngoài ra, trước đây ở Trung Quốc cũng đã chiếu một phim truyện "Chị Ngọc Khanh" của Đài Loan, hình tượng chị Ngọc Khanh trong phim ở trong không khí văn hóa và bối cảnh xã hội khác, nói lên vận mệnh bi thảm của phụ nữ đất nước Trung Hoa bị bức hại nặng nề bởi lễ giáo phong kiến.

Như vậy Cung Lợi đã nhanh chóng tìm được bóng dáng của bà Tư trong tình tiết của kịch bản, điều đó giúp cho cô nhiều điểm để phát huy diễn xuất của mình.

Cung Lợi rất tự tin với phim "Đèn lồng đỏ treo cao".

Không lâu sau, tại Nguyên Kiều Gia, huyện Kỳ tỉnh Sơn Đông có một đội quân đến ở, phục trang Trung Quốc cuối nhà Thanh, nhìn qua phục trang và chất liệu vải có thể biết được địa vị cao thấp, sang hèn, trong số họ có cả lão da, các bà vợ, người ở và a hoàn... Phim "Đèn lồng đỏ treo cao" bắt đầu bấm máy, các cảnh quay được thực hiện chủ yếu tại Nguyên Kiều Gia.

Lúc này Cung Lợi chẳng khác gì trước đây.

Nhờ có nhiều thành công ở các bộ phim "Cao lương đỏ", "Mối tình muôn thuở", "Cúc Đậu"... tiếng tăm của Cung Lợi nổi lên như sóng cồn, chẳng những trong nước và cả nước ngoài, nhất là trong lòng những người mê điện ảnh, Cung Lợi đã được công nhận là một ngôi sao.

Nhưng Cung Lợi không cho thế là đúng. Cô hiểu sâu sắc rằng, muốn đạt được danh hiệu ngôi sao thực sự, tuyệt đối không thể một bước đã thành công được, mà bản thân còn xa lắm mới đạt được danh hiệu ngôi sao thực sự. Cô lý giải rằng, sự yêu mến của những người mê điện ảnh đối với cô trong đó có cả lời chúc và hy vọng. Trong không khí như thế, bản thân càng phải phấn đấu nhiều hơn nữa để có dấu chân vững chắc trên bước đường nghệ thuật biểu diễn.

Cũng như lần đầu sắm vai chính trong phim "Cao lương đỏ", Cửng Lợi không những vẫn nghiêm túc, chịu khó, tự nhiên, chân thực, mà còn nhờ tích lũy được kỹ thuật mấy năm qua, kết hợp đặc trưng cá tính của nhân vật, hy vọng sẽ phát huy được nhiều trong diễn xuất hình tượng bà Tư để có những sáng tạo mới.

Cửng Lợi không bao giờ phách lối vì mình là diễn viên nổi tiếng, mà cô luôn phục tùng sự sắp xếp của đoàn làm phim, đảm bảo yêu cầu tự nhiên, chân thực.

Trong những người đồng tháng giá mà lại phải quay những cảnh của mùa hè. Cửng Lợi cùng bạn diễn cần răng chịu đựng, thay trang phục mùa đông, mặc trang phục mùa hè, hoàn thành nhiệm vụ quay xong phim là vội vàng chạy vào nhà cùng với mọi người sưởi ấm bên bếp lò. Người sắm vai Trần Tá Thiên lão da là Mã Tinh Vũ, diễn viên nổi tiếng, trong một bài về Cửng Lợi đã viết:

"Cửng Lợi rất nghiêm túc trong từng câu thoại, trong mỗi tình tiết, mỗi pha diễn trước ống kính, luôn luôn cùng với đạo diễn, bạn diễn nghiên cứu đến lúc nào đó lý giải được thì cô nói: "Được rồi, có thể bắt đầu diễn". Ở hiện trường quay, dù cho một cảnh có thể quay đi quay lại nhiều lần, cô vẫn toàn tâm toàn ý, trước sau như một, nhập vai

rất nghiêm túc. Phải diễn đi diễn lại nhiều lần, đó là nỗi khổ của diễn viên, vai diễn của cô quá nhiều tình tiết và cũng rất nặng, nên khá vất vả, gân cốt rã rời, nhưng cô vẫn nghiêm túc khi cần thiết phải điều chỉnh lại tình cảm trong vai diễn, mỗi lần điều chỉnh như vậy để vai diễn được chân thực hơn, diễn tốt hơn.

Trong phim có một cảnh như thế này, Tụng Liên nhìn thấy lão da và Nhạn Nhi âu yếm nhau, Tụng Liên có làm mình làm mẩy với lão da. Lúc đầu lão da có vỗ về cô nhưng cuối cùng bực mình phẩy tay bỏ đi. Nhân vật bà Tư Tụng Liên nội tâm phức tạp, hay ứa nước mắt, nhiều lần Cung Lợi đề xuất ý kiến với tôi và đạo diễn là đã tìm được cách biểu hiện tình cảm nhân vật, là vì có làm gì cũng không đâu lại được lão da, đành phải nhẫn nhục chịu đựng, có khóc cũng không giải quyết được gì, nên chờ lúc lão da đi rồi, đau đớn quá không chịu được nữa, Tụng Liên mới khóc oà. ống kính quay rất lâu, diễn tả nhân vật rất khó, cảnh quay này đạo diễn và đoàn làm phim rất hài lòng. Chuẩn bị quay một cảnh khác, Cung Lợi lại lo lắng, cô nói với tôi: Lão da đang nổi cáu, tôi lại khóc như thế, liệu có quá mềm yếu, có đạt yêu cầu không?

Cảnh quay vừa rồi hoàn toàn đúng với yêu cầu, sự hóa thân cảm thụ của Cung Lợi vào nhân

vật Tụng Liên khiến cô diễn đúng động tác của nhân vật. Sau đó chúng tôi cùng nhau thảo luận với Trương Nghệ Mưu yêu cầu quay tiếp.

Lần này quay cảnh giữa bộ phim: Cô đã hết khóc, đau khổ run lên bần bật, diễn xuất rất lý tưởng, mọi người đều vui sướng.

Lại còn một cảnh say rượu, cảnh quay đó là thế này: A hoàn Nhan Nhi đã bị bà Tư vạch mặt việc làm xấu xa là tự ý treo đèn lồng đỏ ở gian riêng của mình, đã bị bà Cả trừng phạt cho đến chết. Sau khi biết tin này, bà Tư rất buồn, nhân đúng sinh nhật hai mươi tuổi của mình, bà Tư đã mượn rượu để giải sầu, lúc bấy giờ Phi Phổ con trai của bà Cả đến thăm cô và mang quà đến tặng, bà Tư chọc đúng tim đen, giả nhân giả nghĩa của hai mẹ con. Bà Hai Trác Vân nghe tin bà Tư say rượu cũng đến khuyên răn và đã bị bà Tư mượn rượu chửi cho một trận không kịp vuốt mặt.

Đó là một cảnh rất quan trọng. Bao nhiêu nỗi uất ức, chua xót, bất bình của bà Tư kìm nén trong lòng và sự chán ghét đối với Trần gia, đã được cô biểu hiện rất cặn kẽ, thấu đáo, làm cho hình tượng nhân vật càng thêm đầy đủ và nổi bật.

Cung Lợi chưa hề biết uống rượu, nhưng để cảnh quay đạt yêu cầu về hình tượng nhân vật từ động tác, dáng điệu, hình thể đến lời nói, đều như

thật, khi quay cảnh này, cô phá lệ, phải uống rượu thật. Tuy có uống, nhưng uống có chừng mực chỉ để có chút say mà không say thật. Cô nói nếu mà say thật thì lời thoại có khi quên hết sẽ không diễn được.

Khi xem trên màn ảnh khán giả thấy đúng là bà Tư vừa tỉnh vừa say. Đối với Nhạn Nhi vừa hận lại vừa buồn, đối với Phi Phố là trêu chọc, châm biếm, còn với bà Hai Trác Vân là chế nhạo khinh bỉ, đối với Trần phủ cười trong căm giận - phần diễn xuất hợp tình hợp lý, sâu sắc, được khán giả khen ngợi".

Dư luận cho rằng phim "Đèn lồng đỏ treo cao" do Cung Lợi sắm vai, về mặt nghệ thuật biểu diễn như rễ cây cắm chặt vào đất, là một diễn viên thành thực, điêu luyện. Cung Lợi không chỉ diễn từng cảnh trong phim thế nào cho đạt, mà cô luôn chú ý đến tổng thể của câu chuyện để tìm cảm giác trong vai diễn.

Làm diễn viên thật không dễ dàng chút nào, mỗi lần đóng phim, Cung Lợi đều muốn mang lại cho khán giả một nét mới nào đó, cho nên bản thân phải hết sức cố gắng và nhận lấy nhiều vất vả nhọc nhằn. Không trông chờ gì ở Thượng đế, tất cả phải dựa vào sự cố gắng hết mình cho sự nghiệp.

Mọi vất vả của Cung Lợi và đoàn làm phim không uổng phí, sau khi hoàn thành, phim "Đèn lồng đỏ treo cao" được tham gia liên hoan phim Venice Italia lần thứ 48, phim được 5 giải thưởng lớn.

Những giải này đều là của đạo diễn, nhưng mọi người đều biết rằng phim có thể được giải là không thể tách rời sự thành công về diễn xuất của diễn viên chính, người hâm mộ điện ảnh Venice cũng hiểu điều đó. Trong thời gian dự liên hoan phim Venice Cung Lợi là một trong những nhân vật được hâm mộ nhất.

Venice là "Thành phố nước" nổi tiếng, người hâm mộ điện ảnh không những bàn tán xôn xao về sự thành công diễn xuất của Cung Lợi trong phim mà còn chết mê chết mệt về dáng vẻ xinh đẹp, nét đẹp nữ tính phương Đông toát ra từ một ngôi sao trong giới điện ảnh Trung Quốc.

Hơn hai mươi nước phương Tây tranh nhau mua bản quyền được chiếu phim "Đèn lồng đỏ treo cao". Nhật Bản cũng không chịu lạc hậu, đặt cọc 950 ngàn đô-la để mua phim. Khi đoàn làm phim đến chúc mừng ông Khưu Phục Sinh, ông không quên nhắc đến tên Cung Lợi (tất nhiên là có cả Trương Nghệ Mưu).

Hè năm 1991, Cung Lợi và Trương Nghệ Muu đến Hồng Kông để dự lễ khai mạc phim "Đèn lồng đỏ treo cao", trong thời gian này Trương Nghệ Muu và Cung Lợi đều là tâm điểm của giới báo chí, khán giả hâm mộ điện ảnh Hồng Kông càng dồn tình cảm của họ cho Cung Lợi, có người hỏi Cung Lợi, liên hoan phim Venice không có giải cho cá nhân cô, vậy cô có suy nghĩ gì, Cung Lợi trả lời một cách chân thành:

"Phim "Đèn lồng đỏ treo cao" được giải là sự cố gắng chung của đoàn làm phim, sự cố gắng đó không uống phí, vinh quang này mọi người đều có phần, mọi người cùng hưởng".

Còn về cá nhân cô chưa được giải, Cung Lợi nói bốn chữ "Ngày tháng còn dài".

Chưa đến một năm, mùa xuân năm 1992 một tin từ Hollywood Mỹ: Phim "Đèn lồng đỏ treo cao" được đề cử là phim nước ngoài hay nhất trong giải Oscar lần thứ 64. Các báo lớn ở Đại lục và Hồng Kông đều đăng tải tin này.

Không lâu, báo "Tân dân buổi chiều" một tờ báo có ảnh hưởng lớn của Thượng Hải liên tiếp đưa tin, tiết lộ phim "Đèn lồng đỏ treo cao" trong quá trình cọ xát để giành giải tượng vàng Oscar đang có chiều hướng tốt, xin trích dẫn:

Tin thứ nhất, với tiêu đề: "Phim Đèn lồng đỏ treo cao có hy vọng lớn sẽ được giải Oscar". Công ty phim kinh điển nổi tiếng của Mỹ đã đưa tin:

"Theo các báo nước ngoài cho biết phim "Đèn lồng đỏ treo cao" sẽ được sự ủng hộ của Công ty phim kinh điển nổi tiếng Mỹ nên có hy vọng lớn sẽ được giải.

Công ty phim kinh điển nổi tiếng Ôlian Mỹ có thế lực lớn cũng ra sức tuyên truyền trên báo chí Mỹ về phim "Đèn lồng đỏ treo cao", dự báo phim này sẽ được chiếu tại Mỹ. Tạp chí điện ảnh nổi tiếng của Mỹ cũng đã đăng bài phỏng vấn Trương Nghệ Mưu và Cung Lợi tại trường quay, lời phát biểu của Trương Nghệ Mưu và một bức ảnh Cung Lợi, cô mặc áo dài xanh, ánh mắt u buồn, nhìn về xa xăm, biểu hiện bà Tư sống rất cô đơn vì cuộc đời bất hạnh cũng được đưa vào tạp chí.

Theo suy đoán của các nhân sĩ giới điện ảnh nước ngoài thì do Trương Nghệ Mưu hai năm liền có tác phẩm được đề cử giải Oscar về phim nước ngoài hay nhất, năm nay hy vọng phim Đèn lồng đỏ treo cao sẽ được giải".

Tin thứ hai: Thời báo New York đưa tin về Trương Nghệ Mưu, chắc chắn phim "Đèn lồng đỏ treo cao" có hy vọng lớn.

Báo Văn hồi Hồng Kông đưa tin: Thời báo New York, một tờ báo có ảnh hưởng trên thế giới, trên "Tập chí ngày chủ nhật" ngày 1/3 có tiêu đề: "Một vị đại sư Trung Quốc" có một bài viết dài về Trương Nghệ Mưu, tạo uy tín để phim "Đền lồng đỏ treo cao" được giải Oscar về phim nước ngoài hay nhất.

Trước đó một thời gian "Thời báo New York" đã cử ký giả đến phỏng vấn Cửng Lợi và Trương Nghệ Mưu đang quay phim tại tỉnh Thiểm Tây, báo này có đưa tin đã quay phim về nghệ thuật điện ảnh Trung Quốc, từ trước đến nay đây là lần đầu báo này làm.

Ở đây xin nói mấy câu về phương diện khác:

Còn nhớ khi tiến hành bình chọn giải Oscar lần thứ 63 năm 1991, phim "Cúc Đậu" do Trương Nghệ Mưu làm đạo diễn, Cửng Lợi sắm vai Cúc Đậu cũng được đề cử là một trong những bộ phim nước ngoài hay nhất, sau này do một số nguyên nhân, cuối cùng không được giải. Cách đây 1 năm, phim "Đền lồng đỏ treo cao" cũng do Trương Nghệ Mưu đạo diễn, diễn viên Cửng Lợi sắm vai chính, lại cũng được đề cử là một trong những bộ phim nước ngoài hay nhất để bình chọn giải Oscar lần thứ 64, mà Công ty phim kinh điển nổi tiếng Ôlián Mỹ có thể lớn, thậm chí cả "Thời báo New York"

không tiếc sức khua chiêng gõ mõ, ý nghĩa của nó vượt quá phạm vi bình chọn.

Thứ nhất: Liên tục 2 năm liền được đề cử là một trong các phim nước ngoài hay nhất của giải Oscar, có thể thấy giới điện ảnh Hollywood đánh giá cao đạo diễn Trương Nghệ Mưu và diễn viên Cửng Lợi. Nên biết rằng trong bình chọn không có kiểu lôi kéo, chạy cửa sau, về nghệ thuật mọi người đều bình đẳng, tất cả được quyết định bởi trình độ, chất lượng của phim.

Thứ hai, Công ty phim kinh điển nổi tiếng Ôlian và "Thời báo New York"... chủ động tham gia vận động tích cực giới thiệu để "Đền lồng đỏ treo cao" được giải Oscar. Không nghi ngờ gì nữa: Công ty và báo chí qua phim đã nhìn thấy được xu thế phát triển về nghệ thuật điện ảnh với đạo diễn Trương Nghệ Mưu và diễn viên Cửng Lợi.

Điều này phản ánh một niềm tin về tiến trình phát triển sự nghiệp điện ảnh mà Trương Nghệ Mưu và Cửng Lợi đang theo đuổi.

Từ Venice Italia đến Hollywood Mỹ, vận may liên tục đến với phim, tại giới điện ảnh quốc tế, sự nổi tiếng của Cửng Lợi càng bay xa, ngày càng được các vị nhân sĩ giới điện ảnh quốc tế để mắt đến.

Nhiều năm qua Cung Lợi đã chịu khó, chịu khổ tích cực tích lũy, quả không uổng phí tí tí nào.

Giải vàng chỉ có một, tuy phim đã làm rung động lòng người, cạ sát rất căng thẳng, cuối cùng phim "Đèn lồng đỏ treo cao" vẫn chưa nhận được giải Oscar cho phim nước ngoài hay nhất.

Chương IX

**Như mộng, như tiên,
Mã Lệ và Thu Cúc**

**Trên đường đi đến thành thực toàn diện về
biểu diễn nghệ thuật, mỗi bước đi đều lưu lại
dấu chân sâu đậm...**

Diễn viên đã nổi tiếng thường trở thành mục tiêu theo đuổi của nhiều đạo diễn. Cũng Lợi sau khi quay xong phim "Đèn lồng đỏ treo cao" liền tham gia quay hai bộ phim khác, một phim do Vương Tinh đạo diễn Hồng Kông chỉ đạo, phim "Vua cờ bạc bến Thượng Hải", một phim khác do đạo diễn Trương Ngải Gia chỉ đạo, phim "Khi tỉnh mộng".

"Vua cờ bạc bến Thượng Hải" là bối cảnh Thượng Hải năm 1937, một nam thanh niên tên là Chu Tinh Tổ theo vua cờ bạc học nghề. Một hôm bên bờ sông Tinh Tổ tình cờ gặp Như Mộng, một cô gái đẹp, vừa gặp mặt con tim cậu ta đã rung động. Sau này do quan hệ với Đinh Lực, bạn cờ bạc, nên cậu ta đã gặp lại Như Mộng. Một lần Đinh Lực đánh bạc bị thua Xuyên Đảo, may gặp được Tinh

Tổ cứu giúp, nên đã thoát khỏi nguy hiểm. Không ngờ Tinh Tổ lại bị tên sát thủ số 1 bắt phải giết Đinh Lực.

Như Mộng, Như Tiên là hai chị em sinh đôi do Cung Lợi sắm vai. Là phim giải trí có tính chất thương mại, nên đóng phim chẳng có gì vất vả. Sau việc này Cung Lợi tâm sự, quá trình quay phim tương đối gấp gáp, cho nên về diễn xuất không phát huy được nhiều.

Nhưng đối với Cung Lợi, ý nghĩa của việc tham gia quay phim "Vua cờ bạc bến Thượng Hải" không chỉ ở chỗ đóng phim, mà nhờ đó cô có được kinh nghiệm hợp tác với đồng nghiệp Hồng Kông. Người đóng vai Chu Tinh Tổ và Đinh Lực là hai ngôi sao điện ảnh Hồng Kông, Chu Tinh Trì và Lữ Lương Vĩ. Đương nhiên Cung Lợi cũng có dịp làm quen với nhiều bè bạn trong giới điện ảnh Hồng Kông. Do cô đóng phim tại Hồng Kông, khán giả Hồng Kông đẩy lên "Cơn sốt Cung Lợi". Việc diễn "Vua cờ bạc bến Thượng Hải" có khác với "Khi tỉnh mộng" xảy ra vào những năm 90:

Cô gái Mã Lệ vừa tốt nghiệp trường đại học ở Đại lục, một thân một mình đến Hồng Kông để tìm việc làm, tình cờ gặp cậu con trai chủ cửa hàng vàng bạc. Cậu con trai con nhà giàu đó đã bị sắc đẹp của Mã Lệ hấp hồn, nên đã yêu cô ta mê mẩn.

Nhưng sau đó phát hiện Mã Lệ quá quê mùa, nên cậu ta đã lạnh nhạt với cô.

Lúc bấy giờ có một người đàn ông khác bước vào cuộc sống của Mã Lệ, đó là ông chủ lớn ở gần chỗ ở của cô, quan hệ giữa hai người ngày càng trở nên thân thiết. Sau khi biết quan hệ gần gũi giữa hai người, cậu con trai nhà giàu nổi cơn ghen.

Tình cảm của Mã Lệ bị giằng xé bởi hai người đàn ông. Cuối cùng cô ta quyết đi tìm con đường khác để thoát khỏi hai người đàn ông đó.

Cố gắng của Mã Lệ cuối cùng đã thành công, cô ta đã đi theo nghề hướng dẫn du lịch và đã đứng chắc chân trong xã hội Hồng Kông...

Củng Lợi sắm vai Mã Lệ. Vai diễn này đều khác xa với bất kỳ vai diễn nào mà trước đây Củng Lợi đã sắm vai. Nói cụ thể hơn là Mã Lệ tiếp thu cuộc sống văn minh hiện đại, lại được học tập và trưởng thành ở đô thị lớn, ước mơ sống cuộc đời sung sướng như các cậu ấm cô chiêu, ước mơ rất lãng mạn, điều đó dẫn tới kết cục là cô ta say đắm ông chủ lớn. Nhưng điều chi phối tính cách tư tưởng của Mã Lệ tất nhiên là ý thức hiện đại, tức là sự tự lực tự cường, cho nên một khi đã tỉnh ngộ thì cô ta không do dự gì mà không dứt bỏ mọi ràng buộc, vươn lên bằng sự nỗ lực của mình để thực hiện giá trị tự thân. Đó cũng là nội dung chính của bộ phim.

Bộ phim "Khi tỉnh mộng" do Trương Ngải Gia làm đạo diễn cũng quay tại Hồng Kông. Các bạn đồng nghiệp Hồng Kông cho rằng Cung Lợi sắm vai Mã Lệ, chỉ nói riêng về hình thể và phong cách đã có sức hấp dẫn đồng thời có ưu thế về năng khiếu. Có ký giả khi đến phỏng vấn tại trường quay, nhìn thấy Cung Lợi phải để tóc phủ vai theo yêu cầu của phim, toát lên vẻ đẹp thuần tha, yêu kiều, đã viết một đoạn trong bài nghiên cứu như sau:

"Khi nhìn thấy Cung Lợi tóc dài phủ vai, thật vô cùng hấp dẫn, nhưng cô cho rằng, tóc buộc lên mới tươi trẻ, tóc xoã thì làm cho khuôn mặt già đi, cho nên muốn nhìn vẻ đẹp của tóc dài của Cung Lợi thì chỉ có bộ phim này mới thấy được".

Vai Mã Lệ do Cung Lợi sắm vai, làm cho cô có sự đột phá mới về loại vai diễn, cũng có thể nói rằng con đường nghệ thuật của Cung Lợi càng đi càng rộng, đó là điều không thể thiếu được đối với một diễn viên thành thực toàn diện.

Sau khi quay xong phim "Khi tỉnh mộng", Cung Lợi vội vàng đi suốt ngày đêm về Thiểm Tây chuẩn bị quay phim "Thu Cúc đi kiện", thường gọi là "Câu chuyện về Thu Cúc".

"Câu chuyện về Thu Cúc" cải biên từ tiểu thuyết của nhà văn Trần Nguyên Bân, người An Huy. Cung Lợi trong phim sắm vai Thu Cúc.

Câu chuyện xảy ra ở vùng nông thôn miền Bắc Trung Quốc, tình tiết không có gì phức tạp.

Hạ Thu Cúc đang có thai, chồng Thu Cúc là Vạn Khánh Lai bị trưởng thôn đánh trọng thương, Thu Cúc yêu cầu trưởng thôn phải xin lỗi chồng mình trước mọi người, nhưng trưởng thôn cương quyết không nghe, thế là Thu Cúc xách bụng đi kiện. Trước tiên cô đến xã sau đó đến huyện rồi lên thành phố. Từ cấp này đến cấp khác, từ dưới lên, cô ta đi kiện suốt cả mùa đông, trong thời gian đi kiện như thế, cô ta gặp khá nhiều rắc rối.

Thu Cúc sắp sinh. Trưởng thôn nghe tin, không kể gì chuyện xích mích trước đây, tự mình cùng với Khánh Lai đưa Thu Cúc đi bệnh viện. Thu Cúc đã mẹ tròn con vuông.

Án oán giữa Thu Cúc và trưởng thôn được xóa bỏ. Lúc bấy giờ thành phố có quyết định bắt giam trưởng thôn 15 ngày.

Đương nhiên phim tạo một hình tượng Thu Cúc kiên trì thực hiện quyền công dân của mình để đi tìm chân lý.

Kịch bản phải sửa đổi mấy lần. Kịch bản mà Củng Lợi được xem thì nhân vật Thu Cúc không có thai, còn tính cách biểu hiện là một con người lúc nào cũng nóng như lửa. Sau khi xem xong Củng Lợi thấy không ổn, nhân vật như vậy, so với nhân

vật Cúc Đậu mà trước đây cô sắm vai, ngoài sự khác nhau về cuộc đời, cá tính, hình thể thì không khác mấy, chẳng có gì mới mẻ, nên cô không nhận sắm vai này. Sau đó kịch bản sửa lại cho Thu Cúc có thai, tính cách chậm chạp, sau khi xem kịch bản Củng Lợi đã thay đổi, thấy Thu Cúc khác với Cúc Đậu, nhân vật có một số nét mới, cá tính, hình thể gần với mình, cho nên cô đã nhận diễn xuất.

Cũng có thể nói như thế này: Thu Cúc trong kịch bản đối với Củng Lợi vừa gần gũi vừa xa lạ.

Nói gần gũi là vì Củng Lợi tích lũy được kinh nghiệm sắm vai những phụ nữ nông thôn miền Bắc Trung Quốc, còn xa lạ đây là lần đầu tiên Củng Lợi sắm vai phụ nữ nông thôn thời hiện đại, mà người phụ nữ này lại mang thai.

Nhưng Củng Lợi hình như lại có cảm giác mới, một khi cô nhận vai nào đó, trực giác cho cô biết rằng, cô có thể sắm vai tốt, đương nhiên cảm giác này cần phải thử nghiệm trong cuộc sống để việc chèo chống được vững chắc.

Trước khi bấm máy quay phim "Thu Cúc đi kiện" Củng Lợi cùng với đoàn làm phim đi thâm nhập thực tế nông thôn Thiểm Tây. Giống như đi thâm nhập thực tế lần trước, cô đã sống trong một gia đình lão nông một tháng, cùng ăn, cùng ở, cùng lao động, rửa rau, gánh nước, nấu cơm, mọi thứ

đều giống như một nông dân. Trong thời gian này, Cung Lợi chú ý quan sát những người đàn bà có thai, quan sát cách đi lại của họ, quy luật sinh hoạt, từ đó gọt giũa trạng thái tâm lý của họ mà tìm được hình ảnh của Thu Cúc.

Sau này Cung Lợi cho biết trong một tháng thâm nhập thực tế, những điều cô thu được không phải là vô ích, nó đã tăng thêm lòng tin để cô vào vai Thu Cúc. Cô đã về đây sau khi đóng phim "Khi tỉnh mộng" tại Hồng Kông. Tại Hồng Kông cô đã trải qua "Cuộc sống tư bản chủ nghĩa" ở khách sạn hào hoa, ra vào có người đưa đón, trong tay có điện thoại di động. Nhưng qua thâm nhập thực tế một số ngày tại nông thôn Thiểm Tây, cả người cô không còn chút gì như cuộc sống ở Hồng Kông. Chỉ nhìn thấy mặt cô cháy sém vì cái nắng ở đây, thức ăn toàn là hoa màu, trông cô rất thô, giản dị, quê mùa, mọi người có cảm giác cô rất giống, rất thực là một người đàn bà mang thai của nông thôn miền Bắc.

Cung Lợi mang cái bụng rất to do đạo diễn Trương Nghệ Mưu thiết kế, bà con tại đó không biết rằng Cung Lợi là ngôi sao điện ảnh, càng không biết vì để đóng phim mà cô làm giả người có thai. Bà con giản dị, thật thà đáng yêu như đối với người thân của mình đang mang thai, còn giúp cô những vấn đề cần chú ý trong cuộc sống và kiến

thức lúc sinh con với giác độ tập tục của địa phương, cũng có những việc về sự hiểu biết khoa học. Riêng điểm này cũng là điều khổ tâm của Cung Lợi, khi thâm nhập thực tế ở nông thôn Thiểm Tây. Nên biết rằng vác một cái "bụng to" phải làm sao giống như mọi người, ngày nào cũng phải cố gắng làm việc mà không để người ta biết là đang giả vờ có thai, điều đó đối với Cung Lợi một cô gái chưa chồng, chưa hề có kinh nghiệm về thai sản là vô cùng khó khăn.

Cuối cùng Cung Lợi cũng đã tìm được "hình bóng" của Thu Cúc, từ tổng thể cảm giác đến sự tồn tại của Thu Cúc.

Người viết cũng có hỏi Cung Lợi, làm thế nào cô tìm được "hình bóng" của Thu Cúc hoặc nói cụ thể hơn là đã cảm giác được Thu Cúc như thế nào?

Cung Lợi chỉ cười, nụ cười hàm ý "không nói ra được", tiếp sau đó cô giải thích: Đó chỉ là trực giác của tôi không thể dùng lời để biểu đạt được. Có lẽ trong con người này đã có "hình dáng" Thu Cúc, ở người kia cũng có "hình dáng" Thu Cúc ở mặt khác, cộng thêm có sự tích lũy về cuộc sống, về mặt biểu diễn, chính nhờ vậy mà cảm giác được sự tồn tại của Thu Cúc.

Cần tìm hiểu thêm, lời nói của Cung Lợi vừa chân thật lại vừa nói đúng chỗ quan trọng nhất,

điện ảnh là một môn nghệ thuật, nhân vật trong điện ảnh là một hình tượng nghệ thuật, nó đến từ cuộc sống, mà lại cần khái quát và chất lọc cuộc sống. Chỉ có diễn viên lao vào cuộc sống thì mới có khả năng nói một câu vừa dễ hiểu vừa mang đậm ý nghĩa nghệ thuật.

Củng Lợi thể nghiệm cuộc sống ở nông thôn Thiểm Tây xong, là bước vào giai đoạn quay phim. Cảnh quay chủ yếu tại Huyện Lũng, thành phố Bảo Kê tỉnh Thiểm Tây, "đại bản doanh" của đoàn làm phim đặt tại chiêu đãi sở của Huyện Lũng.

Thời gian này đúng giữa mùa đông, đó là quyết định của đạo diễn Trương Nghệ Mưu, bởi vì câu chuyện trong kịch bản đều trong mùa đông, có một số cảnh phải quay dã ngoại trong lúc tuyết rơi.

Hầu như ngày nào cũng có cảnh quay của Củng Lợi, cô luôn phải dậy sớm để ngồi xe cùng với đoàn làm phim quay ngoại cảnh, cách chiêu đãi sở mấy chục cây số, về đến chiêu đãi sở bao giờ cũng rất muộn, rồi phải cùng đạo diễn và đồng nghiệp "nghiên cứu kịch bản", thảo luận về nhân vật, có lúc còn phải tiếp ký giả trong nước và nước ngoài đến phỏng vấn, lò sưởi của chiêu đãi sở lại không ấm, hầu như hôm nào cũng phải đến nửa đêm mới ngủ được.

Đúng là hết vất vả này đến vất vả khác, mỗi đêm chỉ ngủ được 4, 5 tiếng đồng hồ, chẳng mấy chốc Cung Lợi đổ bệnh, cảm nặng, sốt cao.

Cung Lợi chẳng bao giờ giả vờ bị ốm, cũng chẳng bao giờ muốn nghỉ vài ngày. Cô chỉ có thể vừa uống thuốc vừa tiếp tục quay phim, ngày nào cũng vậy, cho dù sốt cao cũng thế.

Cung Lợi không còn cách chọn lựa nào khác, đạo diễn và cả đoàn làm phim cũng chẳng có cách chọn lựa nào khác.

Tiếp sau phim "Thu Cúc đi kiện", Cung Lợi còn có hợp đồng đóng phim mới, lịch bấm máy cũng đã lên kế hoạch rồi. Giả vờ ốm để nghỉ hoặc tạm nghỉ vài ngày, sẽ kéo dài lịch quay phim, sẽ ảnh hưởng đến kế hoạch là điều Cung Lợi không muốn làm, vì phải giữ chữ tín, đó là đạo lý muôn thuở.

Hơn nữa bất kỳ đoàn làm phim nào trước khi quay một bộ phim đều có dự toán kinh phí. Một khi diễn viên chính giả ốm hoặc tạm nghỉ vài ngày, thời gian quay kéo dài, kinh phí tự nhiên vượt quá dự toán. Không muốn đạo diễn và đoàn làm phim phải lo lắng, Cung Lợi phải tiếp tục quay phim, cô không nhẫn tâm gây rắc rối cho đoàn làm phim.

Còn về đạo diễn và cả đoàn làm phim. Thật thà mà nói họ cũng mong muốn sau khi Cung Lợi

khỏi bệnh thì mới tiếp tục quay, nhưng mọi người đều biết rằng, Cung Lợi là một cô gái có chủ kiến, một khi đã quyết tâm làm thì dù có ai khuyên răn cũng không được, cá tính đó, nói một cách khác là cố chấp, họ đều rất hiểu Cung Lợi.

Cung Lợi bị cảm nặng trong một thời gian dài, nhưng cũng rất may những ngày sốt cao không lâu. Cuối cùng phim "Thu Cúc đi kiện" không bị nghỉ ngày nào, Cung Lợi vẫn như cũ thức khuya dậy sớm hoàn thành nhiệm vụ theo tiến độ đạo diễn đã đề ra. Tại hiện trường, không phải người trong cuộc, đâu có ai biết được trước mắt mình là một Thu Cúc mang thai sáu, bảy tháng đang ốm nặng lại phải làm nhiệm vụ đóng phim không?

Cứ vào nửa đêm, nằm trên giường Cung Lợi cảm thấy nổi khổ của bệnh tật, toàn thân xương cốt rã rời, nổi khổ thể xác chỉ có bản thân Cung Lợi mới thấu hiểu được.

Xem ra, làm tốt nhiệm vụ một diễn viên đã khó, làm tốt nhiệm vụ của một diễn viên chân chính càng khó hơn. Những khó khăn trắc trở của nó không giống như một số người tưởng tượng: chỉ là xinh đẹp, ngọt ngào. Nó cũng không thiếu những lúc đau khổ, cay đắng, giày vò.

Tất cả Cung Lợi đều đã nếm trải, cô không vì thế mà đau lòng.

Là người đều như vậy cả: Khi bản thân đã say mê sự nghiệp này thì giống như thần tiên vậy, quên hết tất cả, như trên thế giới này, ngoài ta và sự nghiệp của ta ra thì chẳng còn thấy cái gì tồn tại nữa.

Củng Lợi tham gia đóng phim "Thu Cúc đi kiện" trong khi bản thân bị cảm nặng, nhưng không làm ảnh hưởng đến chất lượng nghệ thuật của hình tượng Thu Cúc mà cô sắm vai, đương nhiên cũng không ảnh hưởng đến chất lượng nghệ thuật của bộ phim.

Như đã nói ở phần trước, Củng Lợi đến trường quay như đã biến thành một người khác, trong cô chỉ có Thu Cúc và các loại tình tiết, các loại quan hệ nhân vật, các loại cảnh diễn. Nhất là khi bắt đầu bấm máy thì hình như Củng Lợi đã hóa thân vào Thu Cúc khoẻ mạnh, vất vả mà tự tin tự trọng.

Mặt khác để diễn tốt nhân vật Thu Cúc và có những phát huy mới trong vai diễn, không những trên cơ sở thể nghiệm cuộc sống, ngoài việc cùng với đoàn làm phim thảo luận kịch bản ra thì trong thời gian quay, bản thân Củng Lợi cũng nghiên cứu tính cách của Thu Cúc, phân tích trạng thái, cử chỉ, đặc điểm thể hình, tâm trạng Thu Cúc với các loại nhân vật trong phim, từ đó có những thể hiện khác nhau trong diễn xuất.

Thậm chí Cung Lợi đã đem so sánh giữa hai nhân vật Thu Cúc và Cúc Đậu. Hai nhân vật này tuy có nội tâm, nhưng nội tâm Cúc Đậu là ý thức phản kháng quyết liệt do bởi sự kìm nén, còn Thu Cúc ngược lại biểu hiện trầm tĩnh, mạnh mẽ.

Cung Lợi nắm lấy cái trầm tĩnh, mạnh mẽ để biểu hiện Thu Cúc, khi diễn xuất, tiết tấu, hình thể, phong cách, động tác đều diễn chậm lại, kể cả lời nói khi tố cáo cũng không lớn tiếng, vừa trầm tĩnh vừa mạnh mẽ, quyết tâm giành thắng lợi. Cung Lợi nói: "Đây là Thu Cúc".

Sắp đến tết, trong lúc nhân dân cả nước đắm mình trong không khí vui vẻ, đoàn tụ gia đình thì Cung Lợi và đoàn làm phim vẫn tiếp tục phấn đấu để quay tốt bộ phim "Thu Cúc đi kiện".

Muốn việc quay phim càng có ý nghĩa nên đạo diễn Trương Nghệ Mưu đã sử dụng phương thức quay tại trận, nhiều cảnh quay đều quay tại thực địa, thực cảnh, nhất là một số quần chúng tại những khu vực sâu uất, một vài diễn viên đi lẫn vào quần chúng để quay lén. Những cảnh tự nhiên cần thiết phải quay ngay, nhiều cảnh phim đều quay vào lúc tuyết rơi.

Đúng theo dự báo của khí tượng ở đó, trước và sau tết tại Huyện Lũng, quả nhiên tuyết rơi nhiều.

Vùng núi Tây Bắc trời đất đầy băng tuyết, nhiệt độ mười mấy độ dưới không, rét thấu xương. Nhưng Củng Lợi và đoàn làm phim đều háo hức mong đợi tuyết rơi, cuối cùng cũng có thể quay được cảnh tuyết rơi thực sự.

Lúc bấy giờ Củng Lợi vẫn bị cảm nặng. Có một cảnh yêu cầu: Thu Cúc sau khi tròn một tháng sinh con, chạy tìm xe cảnh sát bắt trưởng thôn đưa đi, mỗi lần phải chạy trên một trăm mét trong tuyết, lần thứ nhất không được lại phải chạy lần nữa đến khi nào đạo diễn thấy đạt mới thôi.

Ngày 14 tháng 3 năm 1992 toàn bộ cảnh quay phim "Thu Cúc đi kiện" đã kết thúc, Thu Cúc trên phim, một phụ nữ lao động Trung Quốc do Củng Lợi sắm vai cũng đã hoàn thành. Cần biết rằng đây là Củng Lợi bụng mang thai đang bị cảm nặng, hoàn thành trong hoàn cảnh đất trời đầy băng tuyết. Cảnh này có một vẻ đẹp khác thường. Một ký giả của tạp chí "Trường thành nội ngoại" của Hồng Kông là khán giả đầu tiên được xem phim này, vào một buổi sáng tháng hai khi đến Huyện Lũng để phỏng vấn, ông phát hiện vẻ đẹp đó, cảm lòng cháng đặng đã thốt lên: "Vẻ đẹp của Củng Lợi như hoa đào mùa xuân, thanh nhã như cúc mùa thu. Câu chuyện Thu Cúc được Củng Lợi sắm vai thật là tuyệt vời".

Quay xong phim "Thu Cúc đi kiện", Cửng Lợi chuẩn bị về Tế Nam thăm bố mẹ và chị bị bệnh nhưng không thực hiện được vì bận công việc: Cô phải lập tức cùng đoàn làm phim về Bắc Kinh để đóng phim "Bá Vương Biệt Cơ". Cô đóng vai kếp hát kinh kịch nổi tiếng Đoạn Tiểu Lâu (Trương Phương Nghị sắm vai Bá Vương) do Trần Khải Ca đạo diễn.

Sau "Bá Vương Biệt Cơ" ít nhất có 2 bộ phim đang chờ Cửng Lợi để bấm máy, một phim do Trương Nghệ Mưu đạo diễn, cải biên tiểu thuyết của nhà văn Giả Bình Ao "Mỹ huyết địa" thành "Đào Hoa Mãn Thiên Hồng" Cửng Lợi sắm vai Đào Hoa. Đây là bộ phim miêu tả cuộc sống của nghệ nhân múa rối. Nam diễn viên Vưu Dũng sắm vai Mãn Thiên Hồng. Cửng Lợi rất thích vai Đào Hoa bởi cô ta tính nóng như lửa, nhưng sống rất thoải mái. Cửng Lợi đã bốn lần đến thăm nghệ nhân và cũng đã làm được một số con rối (bằng cách cắt da hoặc bìa làm các hình người và các con vật, dùng đèn chiếu lên màn ảnh, nghệ nhân vừa biểu diễn vừa hát theo nhạc).

Một phim khác là "Hoạ hồn" do đạo diễn Hoàng Thục Cẩn chỉ huy, nhân vật chính là Trương Phan Ngọc Lương nữ hoạ sĩ nổi tiếng của Trung Quốc do Cửng Lợi sắm vai.

Ngoài ra Củng Lợi cũng nhận lời với đạo diễn nổi tiếng Los Angeles Mỹ Ôlyfer Sting đóng vai Giang Thanh trong bộ phim "Mao Trạch Đông". Do phim yêu cầu phải dùng Anh ngữ, Củng Lợi nắm được tiếng Anh khá vất vả. Củng Lợi cho rằng nếu phim bắt đầu bấm máy, cô phải diễn tốt vai Giang Thanh, cô cho rằng, sở dĩ Giang Thanh là nhân vật xấu cũng có một quá trình lịch sử của nó.

Là giảng sư của Học viện Hý kịch Trung ương, Củng Lợi cũng mong muốn được trở tài trên sân khấu kịch nói. Viện trưởng Từ Hiểu Chung tiết lộ, ông ta sẽ đạo diễn một vở kịch do Củng Lợi sắm vai chính. Củng Lợi vui vẻ nhận lời ngay.

Trên đường đi đến thành thực toàn diện về biểu diễn nghệ thuật, mỗi bước đi của Củng Lợi đều lưu lại dấu chân sâu đậm, vững chắc, cho mọi người một cảm giác tự tin, dũng cảm tiến lên.

Chương X

**Đồng bào Hồng Kông
mến yêu Củng Lợi**

Củng Lợi đã thu phục được con tim của khán giả Hồng Kông...

Trước đây khi được xem phim "Cao lương đỏ" khán giả Hồng Kông rất yêu quý Củng Lợi, tiếp theo là "Mối tình muôn thuở", "Cúc Đậu", "Đèn lồng đỏ treo cao" lại được chiếu tại Hồng Kông, một cô gái đại lục ra đời ở Thẩm Dương, lớn lên tại Tế Nam đã trở thành đề tài hấp dẫn khắp hang cùng ngõ hẻm ở Hồng Kông, Củng Lợi hết lần này đến lần khác, đã trở thành "Cơn sốt Củng Lợi".

Củng Lợi đến Hồng Kông cả thảy ba lần, từ mùa xuân năm 1990 đến mùa thu năm 1991. Lần đầu cùng đạo diễn Trương Nghệ Mưu đến Hồng Kông dự lễ khai mạc phim "Mối tình muôn thuở". Lần thứ hai đến để quay phim "Vua cờ bạc bến Thượng Hải", trong thời gian này cô tham gia buổi biểu diễn của giới nghệ thuật Hồng Kông, để lấy tiền cứu trợ đồng bào Hoa Đông bị thiệt hại do lũ

lụt gây ra. Lần thứ ba dự lễ khai mạc phim "Đèn lồng đỏ treo cao", cô đi cùng với đạo diễn Trương Nghệ Mưu, sau đó lưu lại chụp ảnh tạo hình cho phim "Khi tỉnh mộng". Sau đó nhiều lần cô quay về Bắc Kinh tham gia các cuộc biểu diễn lớn của giới điện ảnh đại lục cứu tế đồng bào bị nạn lụt (ba lần). Kết thúc biểu diễn cô lập tức trở lại Hồng Kông để chính thức bấm máy phim "Khi tỉnh mộng".

Lần thứ ba, phim "Đèn lồng đỏ treo cao" chính thức chiếu rộng rãi ở Hồng Kông, Củng Lợi lại đến Hồng Kông. Lúc này "Cơn sốt Củng Lợi" đã đến đỉnh điểm, đâu đâu cũng bàn luận về Củng Lợi, thậm chí có người khoe mình là người nhà của Củng Lợi. Báo chí thông qua mọi hình thức để đưa tin về Củng Lợi kể cả truyền hình và phát thanh.

Khán giả Hồng Kông đều nói Củng Lợi được xếp hàng đầu trong ba ngôi sao điện ảnh nổi tiếng nhất của đại lục: đó là Củng Lợi, Lưu Hiểu Khánh và Phan Hồng.

"Củng Lợi là người đẹp nhất. Cái đẹp của cô là cái đẹp tạo hình độc đáo về phong cách và năng lực sáng tạo mạnh mẽ". Người Hồng Kông nói như vậy khi tận mắt nhìn thấy phong thái của Củng Lợi.

Những người Hồng Kông đã gặp Củng Lợi, kể cả một số ký giả đều nói "Củng Lợi rất dễ gần, nhưng không dễ dãi".

Có thể nói bàn luận của người Hồng Kông đối với Cung Lợi có nhiều mặt, bao gồm cả bối cảnh gia đình, thành công trong điện ảnh, hình dáng, chuyện vật vãn trong sinh hoạt, cũng đủ thấy rằng người Hồng Kông rất quan tâm đến Cung Lợi, Cung Lợi đã thu phục được con tim của người Hồng Kông.

Ở đại lục có người viết bài phân tích nguyên nhân Cung Lợi được người Hồng Kông hâm mộ. Có hai điểm: Một là đặc trưng về mặt của Cung Lợi phù hợp với con mắt thẩm mỹ của người Hồng Kông những năm 80. Bài viết còn cho rằng "Cung Lợi xuất hiện trên màn ảnh, hơi thở thời đại mãnh liệt của cô ta thoát khỏi khuôn mặt, phong cách dáng dấp người Trung Quốc cộng thêm thân hình thon thả, cặp mắt đáng yêu, hình thể nở nang, mang lại cho người hâm mộ Hồng Kông - vốn có sự xúc động, rất lớn đã chờ đợi từ lâu - một niềm vui khó tả". Cung Lợi không giống như Lưu Hiểu Khánh, Phan Hồng, dù cho họ có trang điểm như thế nào cũng "không che đậy được dáng dấp Trung Quốc của họ". Hai là vấn đề vận may. Bài viết cho rằng mấy năm gần đây "Điện ảnh Hồng Kông không có gì nổi bật", một trong những nguyên nhân có liên quan là các ngôi sao điện ảnh không xuất hiện; sự xuất hiện của Cung Lợi đã "lấp" được "khoảng trống đó", về mặt này Cung Lợi cũng may

mắn hơn nhiều so với những diễn viên khác của đại lục, những phim do Cửng Lợi sắm vai được chiếu liên tục ở Hồng Kông đặc biệt là "Mối tình muôn thuở" càng phát huy mạnh mẽ "hiệu ứng ngôi sao".

Sự phân tích như vậy là được, nhưng nếu nói nguyên nhân Cửng Lợi được hâm mộ là "vẻ đẹp", "diện mạo" và "vận may" thì không tránh khỏi có sự thiên lệch.

Sở dĩ Cửng Lợi được hâm mộ tại Hồng Kông bởi hai loại kích động tâm lý so sánh của người Hồng Kông tạo nên. Một là có sự khác nhau giữa một thời thượng hiện đại với hương vị đồng quê trên màn ảnh trong con mắt của người Hồng Kông. Ấn tượng đầu tiên là Cử Nhị "Bà tôi" trong phim "Cao lương đỏ". Ấn tượng thứ hai là Hàn Đông Nhi, Chu LyLy và Yamaguchi Yasuko, ấn tượng thứ ba là Cúc Đậu trong phim "Cúc Đậu", trong đó Hàn Đông Nhi là hình tượng người xưa cách đây hơn 2000 năm. Yamaguchi Yasuko chỉ loé lên rồi qua nhanh, còn Chu Lyly được lưu lại trong lòng người Hồng Kông tương đối hoàn chỉnh, gần gũi nhất là "Bà tôi" và Cúc Đậu. "Bà tôi" và Cúc Đậu là phụ nữ nông thôn địa vị thấp kém, quê mùa.

Cuộc sống hiện giờ của Cửng Lợi rõ ràng rất khác, cô có dáng người hết sức hấp dẫn, trang phục

rất hiện đại và tự nhiên, đi đứng chững chạc, lịch sự, khiến cho người ta cảm nhận là một hiện đại rất lộng lẫy. Trong sinh hoạt Cung Lợi cũng cho người Hồng Kông có một cảm giác hoàn toàn mới mẻ. Liên tưởng đến các nhân vật "Bà tôi", "Cúc Đậu" do Cung Lợi sắm vai khiến cho người Hồng Kông có một cảm giác "thần bí" đối với ngôi sao điện ảnh trẻ của đại lục. Nếu không phải sự thật đã bày ra đây thì người Hồng Kông không thể nào tin được một người đẹp hiện đại như vậy sao lại có thể diễn thành công một phụ nữ nông thôn quê mùa của những năm 20, 30 thế kỷ 20.

Bản thân cảm giác "thần bí" này là hình thành một sự thật: Khán giả Hồng Kông rất yêu Cung Lợi. Một thời thượng "sùng bái ngôi sao", xem Cung Lợi như một bức tượng để chiêm ngưỡng. Báo Hồng Kông đăng tin trong buổi biểu diễn đầu tiên tại Hồng Kông để cứu giúp đồng bào bị hại do cơn lũ gây ra, Cung Lợi được mọi người đón tiếp rất nhiệt tình, hơn bất kỳ diễn viên nào, một nguyên nhân khác là nhiều người Hồng Kông muốn tận mắt nhìn thấy vẻ đẹp của Cung Lợi.

Hai là báo chí Hồng Kông nhất trí công nhận Cung Lợi là nữ diễn viên đại lục được khán giả Hồng Kông sùng ái nhất. Về điểm này đủ thấy Cung Lợi là người được ngưỡng mộ nhất.

"Sùng bái ngôi sao" là một thời thượng của xã hội, phần lớn khán giả đã mê một diễn viên nào đó thì chết mê chết mệt với diễn viên đó. Người viết từng thấy trên một tờ báo có tiếng ở Đại lục đưa một tin vui, nói rằng có một anh chàng mê Cửng Lợi đến mức say như điên đảo, khó khăn lắm anh ta mới tìm được một tấm ảnh bán thân của Cửng Lợi, anh ta ngồi một mình ngắm tấm ảnh đó đến mấy tiếng đồng hồ, nhìn gần, rồi lại nhìn xa vẫn chưa thấy chán, chị vợ anh ta phát điên lên vì ghen. Một lần anh chàng mê điện ảnh này chạy được một vé xem phim "Cúc Đậu" vì có một số việc phải làm gấp, nhưng anh ta sợ muộn thời gian chiếu phim nên đã thuê xe ôm để kịp giờ xem, không ngờ xe chạy nhanh quá nên xe bị đổ, kết quả không xem được phim, trên mặt lại thêm một vết sẹo, nhưng anh ta vẫn vui vẻ bảo rằng: Tôi không ân hận, vì Cửng Lợi mà.

Trong số người mê điện ảnh của Hồng Kông chưa có ai vì Cửng Lợi mà mặt bị sẹo cả, nhưng nhiệt tình đối với Cửng Lợi cũng không thua anh chàng mê điện ảnh ở đại lục. Giới điện ảnh và đồng nghiệp ở Hồng Kông cũng rất nhiệt tình đối với Cửng Lợi. Thành Long là một trong những ngôi sao nam nổi tiếng nhất trong giới điện ảnh Hồng Kông hiện nay. Có lần mọi người muốn hỏi anh ta đánh giá Cửng Lợi thế nào thì anh ta "ồ"

một tiếng. Nên nhớ rằng Thành Long đã "ồ" lên một tiếng là điều hiếm thấy, đối với những diễn viên Đông Nam Á, anh ta chẳng bao giờ "ồ" đâu, đối với diễn viên đại lục thì chỉ có Cung Lợi anh ta mới "ồ" thôi.

Mức độ hâm mộ Cung Lợi ở Hồng Kông rất cao. Được nhiều người hâm mộ như thế, nhưng trong thời gian ở Hồng Kông cũng chưa bao giờ người ta thấy Cung Lợi tỏ ra là mình nổi tiếng, làm cao, vênh váo với mọi người. Có một ký giả hỏi Cung Lợi, có bao giờ chị cho rằng mình là người nổi tiếng nhất chưa? Cung Lợi cười mà nói rằng:

"Nổi tiếng nhất à? Làm sao được như thế? Nếu được gọi là nổi tiếng nhất đó là cảm giác của người khác, còn bản thân tôi làm sao có thể nhận mình là nổi tiếng nhất? Là một diễn viên được mọi người chấp nhận là hạnh phúc lớn của mình".

Điều này có liên quan đến cá tính của Cung Lợi.

Nhưng cũng có một loại người khác khi chưa có danh tiếng gì thì có vẻ rất dễ gần, nhún nhường, nhưng một khi đã nổi tiếng rồi thì trở nên xa lạ coi trời bằng vung, hợm hĩnh, kiêu ngạo.

Cung Lợi không bao giờ là người như vậy. Những ngày sống ở Hồng Kông được mọi người ca ngợi, mến mộ, nhưng cô vẫn vậy, tự nhiên, nhiệt tình, thẳng thắn, chưa bao giờ tự đề cao mình.

Có người khen Củng Lợi là người phụ nữ đẹp nhất, Củng Lợi nói:

"Tôi thấy tôi chỉ là người bình thường, người đẹp trong nước rất nhiều".

Có người nói Củng Lợi rất tự tin, Củng Lợi nói:

"Tự tin là tố chất cơ bản nhất của diễn viên".

Bình thường dù ở trường quay hay trong hoạt động xã giao, tiếp xúc với ký giả hay khi trao đổi về hợp đồng đóng phim, Củng Lợi luôn tỏ ra rất mềm mỏng, rất nữ tính. Giới báo chí Hồng Kông nói rằng bao giờ cô cũng giữ nguyên tắc là làm những việc cần phải làm. Một lần có một tờ báo xin chụp ảnh Củng Lợi để quảng cáo, Củng Lợi đến đúng hẹn, nhưng không may thang máy hỏng, chẳng nói năng gì, cô đi bộ lên tầng năm. Người phụ trách vội vàng đến xin lỗi, cô vẫn vui vẻ, chỉ ngồi xuống ghế nghỉ ngơi và uống một lon nước ngọt, rồi vui vẻ để chụp ảnh.

Sự nhiệt tình bên ngoài và sự tự trọng bên trong tưởng như là một sự đối lập, song kết quả chỉ tô điểm thêm nét đẹp nội tâm của Củng Lợi, từ đó có nhiều lời bàn xôn xao về Củng Lợi. Giới báo chí Hồng Kông cũng chú ý đến điểm này. Có một tờ báo viết thế này:

"Đúng vậy khi gặp Củng Lợi, không ai là không thích cô, ngoài vẻ đẹp kín đáo, quan trọng

hơn là tính cách của cô, sự yêu quý cô rất đa dạng, cô không chút xa lạ. Tiếp xúc với nhiều diễn viên nổi tiếng, chúng tôi chưa thấy diễn viên nào được sủng ái như vậy. Cung Lợi đã làm cho mọi người mở rộng tầm mắt, sự hấp dẫn của cô thật to lớn".

Sở dĩ Cung Lợi được hâm mộ ở Hồng Kông là được người Hồng Kông cảm nhận được trái tim rất lương thiện và đẹp đẽ của cô.

Một là Cung Lợi đối với bè bạn ở Hồng Kông, dù là người trong và ngoài giới điện ảnh, dù là người nổi tiếng hay người bình thường, cô đều đối xử như nhau, đều thân mật, thẳng thắn, chân tình, có một việc để chứng minh điều đó.

Một tờ báo mời Cung Lợi, chụp ảnh quảng cáo, đồng thời có mời chuyên gia trang điểm Liên Tỷ đến hóa trang cho cô. Cung Lợi luôn coi trọng tự nhiên, không thích trang điểm. Liên Tỷ có kinh nghiệm phong phú lại rất nhẫn nại, nói với Cung Lợi:

"Em sinh ra vốn đã xinh đẹp, đúng là chẳng cần trang điểm, trang điểm quá đậm là không thích hợp, nhưng khuôn mặt của em có lẽ nên sửa lại một tí sẽ làm cho mắt em sẽ hấp dẫn và đẹp hơn".

Từ đó Liên Tỷ và Cung Lợi trở thành bạn của nhau. Trong những ngày sắp rời Hồng Kông, Cung Lợi đã rất nhớ Liên Tỷ, còn Liên Tỷ cũng lưu luyến không muốn rời Cung Lợi.

Liên Ty tặng Cung Lợi một ít quà, nói rằng: Đây là quà sinh nhật của Cung Lợi, đồng thời nói với Cung Lợi: "Các cô bán hàng biết rằng chị mua quà để tặng Cung Lợi, họ nói một cách vui vẻ với chị rằng khi gặp Cung Lợi hãy nói với cô ấy rằng khán giả Hồng Kông yêu thích Cung Lợi, mong Cung Lợi nhiều lần đến đây quay phim".

Như vậy, Cung Lợi đến với khán giả Hồng Kông bằng tấm lòng cũng được đáp lại bằng tấm lòng, cho nên Cung Lợi có rất nhiều bạn và càng được nhiều khán giả mê điện ảnh yêu thích.

Hai là cô luôn luôn ghi nhớ công ơn của bố mẹ, tấm lòng của cô, đứa con hiếu thảo được mọi người ca ngợi.

Lần thứ ba đến Hồng Kông là để quay phim "Khi tỉnh mộng", thời gian ở Hồng Kông là hai tháng rưỡi. Trong thời gian này có một hôm cô không che giấu tình cảm nói với ký giả là cô rất biết ơn quê hương, rất nhớ người bố bảy mươi hai tuổi và người mẹ sáu mươi sáu tuổi. Ngày hôm sau các báo đã đưa tin với tiêu đề: "Cung Lợi người con gái hiếu thảo nhớ về song thân".

Kỳ thực không phải chỉ ở Hồng Kông quay phim cô mới nhớ quê hương, bố mẹ. ở đại lục cũng vậy, nếu quay phim quá lâu không về được thì cô luôn điện về bày tỏ tình cảm thương nhớ đến bố

mẹ. Có lúc biết đại bản doanh của đoàn làm phim đóng gần một ngôi chùa nào đó, cô liền đến đốt vài nén hương lăm rằm cầu nguyện cho bố mẹ sống lâu mạnh khỏe.

Cũng xin nói thêm, Cung Lợi thường nói thẳng thắn với ký giả là cô tin Phật, thường đến chùa để đốt hương lễ Phật, nhưng cô rất tin 5 chữ: "Thành tâm sẽ linh nghiệm".

Người Hồng Kông rất trọng tình nghĩa. Cung Lợi một người con gái luôn vất vả vì công việc, nỗi khổ tâm của đứa con gái hiếu thảo không những họ rất thông cảm và còn muốn bù đắp cho cô. Họ càng thấy Cung Lợi là người con gái tình cảm trong sáng, người có tình cảm trong sáng sẽ được mọi người coi trọng và hâm mộ.

Hạ tuần tháng 11 năm 1991 Cung Lợi quay xong phim "Khi tỉnh mộng", cô liền rời Hồng Kông về Bắc Kinh, khán giả Hồng Kông, bè bạn trong, ngoài giới điện ảnh, quen hoặc không quen biết đều thông qua nhiều cách khác nhau, một lời nói, một chút quà hoặc là ra hiệu bằng tay, để chia tay với Cung Lợi.

Cung Lợi người con gái thủy mị, dịu dàng vô cùng xúc động rơm rớm nói: "Người Hồng Kông rất tốt với tôi, các bạn kỳ vọng ở tôi rất nhiều, nhưng tôi không coi tất cả là áp lực đối với tôi, ngược lại

tôi tự động viên mình là phải cố gắng hơn, nghiêm khắc với mình nhiều hơn, không làm việc gì để cho các bạn thất vọng".

Người Hồng Kông tin rằng lời nói đó xuất phát từ con tim, vì họ thấy Cung Lợi chưa bao giờ có ý làm ra vẻ hoặc lấy lòng người khác.

Người Hồng Kông hiểu rất rõ Cung Lợi có trái tim đôn hậu vô cùng tốt đẹp, nét na, thuỳ mị, người Hồng Kông trước sau như một luôn luôn hâm mộ phim và vai diễn của Cung Lợi.

Sở dĩ Cung Lợi được hâm mộ ở Hồng Kông còn có một nguyên nhân là ngoài đóng phim ra, cô còn hát rất hay, từ bé Cung Lợi có năng khiếu về âm nhạc. Khi học tiểu học đã từng hát cho Đài phát thanh Tế Nam, vào Học viện Hý kịch Trung ương, làm diễn viên chẳng có mấy thời gian luyện thanh, nhưng bẩm sinh vẫn là bẩm sinh, tình cờ cô vẫn có thể bộc lộ tài năng nổi trội về giọng hát của mình. Về điểm này tin tức nhanh chóng đến với người Hồng Kông.

Trước mùa xuân năm 1990, lúc Cung Lợi và đạo diễn Trương Nghệ Mưu đến Hồng Kông để dự lễ khai mạc phim "Mối tình muôn thuở", họ đã cùng với các bạn đồng nghiệp giới điện ảnh vui chơi tung trời tại bar karaoke, cầm trong tay micrô cô đã hát một bài, mọi người đều cảm thấy bất ngờ,

họ không ngờ một "Bà tôi" trong "Cao lương đỏ" lại có một giọng hát ngọt ngào. Ông Hoàng Tiêm, nhạc sĩ nổi tiếng Hồng Kông, khuyên Cung Lợi chuyển sang ca nhạc.

Lần đó giọng hát của Cung Lợi được khen ngợi trong phạm vi nhỏ.

Ngày 27 tháng 7 năm 1991, để cứu trợ nạn nhân lũ lụt ở Hoa Đông, Hồng Kông đã tổ chức cuộc biểu diễn lớn của giới nghệ thuật. Không thể từ chối vì đạo nghĩa, Cung Lợi đã lên sân khấu, với một bài hát "Em vẫn yêu anh", khán giả cả hội trường vang lên tiếng vỗ tay rào rào.

Lần này càng nhiều người Hồng Kông được thưởng thức giọng hát ngọt ngào và đậm đà của Cung Lợi.

Cho nên ngoài những người hâm mộ điện ảnh, cô còn có thêm vô số người mê ca nhạc sành điệu, như thế thì Cung Lợi làm sao có thể thành một cho cả Hồng Kông được.

Thế là bài hát "Em vẫn yêu anh" lại có một phản ứng liên hoàn, Hồng Kông, thậm chí có một số nhà làm phim ở Đài Loan cũng tới tấp sản xuất đĩa hát cho Cung Lợi, trước tiên là phản ứng của ông Khưu Phục Sinh, người làm phim "Đèn lồng đỏ treo cao".

Ngày 31 tháng 8 năm 1991 trong một bài báo ở đại lục với tiêu đề: "Công ty đĩa hát Hồng Kông sẽ cho ra đĩa hát Củng Lợi".

"Ông Khưu Phục Sinh đồng ý sẽ ra đĩa hát cho ngôi sao điện ảnh Củng Lợi, lần lượt các nhạc sĩ Hồng Kông, đại lục và Đài Loan chuyên sáng tác bài hát cho Củng Lợi, tháng này sẽ ghi âm, đầu sang năm sẽ ra đĩa".

Bài báo còn viết:

"Củng Lợi ngôi sao điện ảnh nổi tiếng trong giới điện ảnh, chưa có kinh nghiệm biểu diễn ca hát. Lần này vì để cứu tế nạn lụt cô đã cất giọng ca vàng ở Hồng Kông. Lần đầu bài hát "Em vẫn yêu anh" của Củng Lợi vang lên đã làm xôn xao cả hội trường. Diễn xuất của cô rất tuyệt làm xúc động lòng người. Ông Khưu Phục Sinh đã quyết tâm ra đĩa hát cho Củng Lợi".

Xem ra "Cơ sở Củng Lợi" không những liên tục diễn ra tại Hồng Kông mà còn lan xa tận Đài Loan.

Sự thành công của Củng Lợi qua mấy bộ phim đã ảnh hưởng tới giới điện ảnh trong nước và ngoài nước, bản thân cô có nét đẹp riêng được đồng bào Hồng Kông và Đài Loan yêu quý, điều đó chắc chắn có nhiều điểm đáng để đồng nghiệp trong giới điện ảnh suy nghĩ.

Chương XI

Lưu luyện Hồng Kông

Đến lúc phải xa nhau mới thấy hết sự quý giá của tình bạn, một tình cảm lưu luyến đột nhiên trào dâng trong lòng...

Củng Lợi là một cô gái rất coi trọng tình cảm, đứng trước "Cơn sốt Củng Lợi", hết đợt này đến đợt khác, đương nhiên cô chẳng thấy dễ chịu tí nào, nhưng từng đợt sóng nội tâm của cô thật vô cùng mãnh liệt, đợt sóng tình cảm mãnh liệt này đều được biểu lộ rất tự nhiên trong lúc tiếp ký giả và chuyện trò với bè bạn trong và ngoài giới điện ảnh.

Củng Lợi cảm nhận một cách sâu sắc lòng yêu nước và tình hữu nghị thật đáng yêu của người Hồng Kông.

Trước khi đến Hồng Kông, Củng Lợi cũng có chút lo lắng, sợ rằng bản thân không phù hợp với cách sống của người Hồng Kông, lo lắng không hợp tác tốt với đồng nghiệp Hồng Kông. Nhưng khi Củng Lợi đến mảnh đất được mệnh danh là "Hòn

ngọc phương Đông", những lo lắng đó đã tiêu tan hết. Cô phát hiện thấy khán giả Hồng Kông tiếp đón cô rất chân thành, rất nhiệt tình. Đồng nghiệp trong giới điện ảnh đối với cô như người anh em cùng một nhà. Nhớ lại lần đầu đến Hồng Kông cùng với Trương Nghệ Mưu để dự lễ khai mạc phim "Mối tình muôn thuở", nữ diễn viên nổi tiếng Hồng Kông Trịnh Dụ Linh luôn luôn bên cạnh Cung Lợi, thậm chí vui tung trời ở bar karaoke cho đến tận sáng. Tại nhà Trịnh Dụ Linh có nuôi mấy chú cún đẹp, Cung Lợi ôm cún chụp nhiều kiểu ảnh.

Trong thời gian quay phim "Vua cờ bạc bên Thượng Hải" và "Khi tỉnh mộng", Cung Lợi phát hiện đồng nghiệp Hồng Kông rất thẳng thắn, chân thành, quý mến, chăm sóc tận tình, nhất là kỹ năng diễn xuất.

Nhiều ngày ở Hồng Kông, Cung Lợi chẳng những biết nhiều những người nổi tiếng trong giới điện ảnh Hồng Kông như Trịnh Dục Linh, Mai Diễm Phương, Chung Sở Hồng, Lâm Thanh Hà, Trương Mạn Ngọc, Trương Quốc Vinh, Đàm Vĩnh Lâm, Chung Trấn Đào, Chu Tinh Thi, Lữ Lương Vĩ... mà còn là bạn thân với nhau. Cung Lợi vui mừng nói rằng lần đầu tiên gặp họ, nhưng như đã quen biết nhiều năm, biết rõ nhau và rất thân thiết.

Có người nói rằng có một số ký giả Hồng Kông thích trêu chọc, mỉa mai những người làm công tác

điện ảnh, nhưng Cung Lợi chẳng thấy tí nào như thế, ngược lại họ rất khách sáo, tôn trọng người khác, cho nên họ đều là bạn tốt của cô.

Cung Lợi cảm nhận tình cảm sâu đậm của người Hồng Kông, một tình cảm rất chân thành, không hề tỏ vẻ thế này thế nọ. Cô thẳng thắn nói với một người bạn:

"Trong tưởng tượng của tôi về người Hồng Kông có khác, tôi cho rằng họ luôn luôn bận rộn, ngay cả việc của bản thân họ, họ cũng không lưu tâm tới, thì làm gì có thời gian quan tâm đến người khác? Nhưng tôi thấy họ rất thích tôi, rất chân thành với tôi, tôi là một cô gái trong môi trường mới, nếu không có bè bạn thì không thể nào thích ứng được. Họ đã giúp tôi rất nhiều, làm cho tôi vô cùng cảm kích. ,

Điều làm cho Cung Lợi cảm động đó là sự nhiệt tình của người Hồng Kông biểu hiện trong việc cứu giúp đồng bào bị lũ lụt ở Hoa Đông: Giới văn nghệ sĩ biểu diễn hết mình để quyên tiền. Sân khấu trang hoàng rất đẹp, không khí vô cùng sôi nổi. Sau đó họ lại đến Bắc Kinh tham gia với giới văn nghệ, điện ảnh, biểu diễn để lấy tiền cứu giúp nạn nhân bị lũ lụt. Trong thời gian đó các ngôi sao nam tổ chức đấu bóng giao hữu, các ngôi sao nữ làm cổ động viên...

Tất cả làm cho Cung Lợi cảm nhận được tấm lòng của người Hồng Kông, một trái tim cùng nhịp đập với đồng bào Đại lục, tấm lòng đồng cam cộng khổ với vận mệnh của dân tộc Trung Hoa. Trong thời gian ở Hồng Kông, Cung Lợi đã từng nói rằng người Hồng Kông rất quan tâm đến đồng bào Đại lục, tình cảm đó ai mà chẳng xúc động.

Ở Hồng Kông, Cung Lợi được ở những khách sạn hào hoa cao cấp, được đãi ngộ đặc biệt, những tình cảm này hầu như hiếm thấy.

Trước khi rời Hồng Kông, cô nói với bè bạn: "Điều mà tôi nhớ nhất khi trở về đại lục là các bạn, chứ không phải là vật chất đầy đủ của Hồng Kông".

Đương nhiên Cung Lợi sống lâu dài ở Đại lục, đối với một số hiện tượng nào đó của Hồng Kông cô khó tránh khỏi có một số cảm nghĩ. Ví dụ: Tại Hồng Kông hoặc Đài Loan có người hỏi cô: "Cô có cảm thấy mình là người xinh đẹp không? Cô có thích tình dục không?...". Cô trả lời: "Người Đại lục không có thói quen trả lời những vấn đề như thế này, mà chỉ trả lời những vấn đề có liên quan đến sự nghiệp. Đương nhiên cả thế giới ai mà chẳng thích đẹp, còn vấn đề tình dục e rằng hỏi như vậy là không tế nhị cho lắm".

Nói xong, cô lái sang đề tài khác.

"Nếu yêu cầu các trang giải trí trên các báo Hồng Kông ngày nào cũng bàn luận về tố chất của diễn viên và diễn xuất thì sẽ làm cho độc giả buồn chán. Bởi cuộc sống xã hội khác nhau, nên yêu cầu cũng có khác nhau, đòi hỏi như vậy liệu có quá đáng không, đó cũng là điều rất tự nhiên thôi".

Thí dụ, với loại phim cấp ba lưu hành ở Hồng Kông, Củng Lợi cũng có ý kiến riêng của mình, cô cho rằng phim cấp ba là một bộ phận của điện ảnh, là xu hướng của trào lưu, nhưng cô lại nói: "Tôi không tán thành phim cấp ba tràn lan, vì điện ảnh nên đem lại cái đẹp cho con người, chủ đề phải lành mạnh. Tôi không xem phim cấp ba, con gái mà đi xem thì tâm lý không thoải mái."

Bè bạn Hồng Kông nghe Củng Lợi nói như vậy đều tán thành ý kiến của Củng Lợi.

Cho đến lúc này Củng Lợi đã quay xong hai phim "Vua cờ bạc bến Thượng Hải" và "Khi tỉnh mộng". Ngoài ra còn một bộ phim do chín đơn vị thuộc giới điện ảnh Hồng Kông hợp tác sản xuất. Máy lần hợp tác cô cảm thấy thích ứng rất nhanh, tỏ ra rất thoải mái. Xin trích vài đoạn phim Củng Lợi nhận lời phỏng vấn của ký giả.

Hỏi: Lần đầu đến Hồng Kông quay phim, cô cảm thấy trình độ hãng phim như thế nào?

Đáp: Gần giống nước ngoài, tiết tấu quay rất nhanh, tôi rất thích tiết tấu nhanh, diễn viên khỏi phải chờ lâu.

Hỏi: Chu Tinh Thi rất nổi tiếng ở Hồng Kông, làm việc với anh ta, cô cảm thấy thế nào (chỉ làm việc trong phim "Vua cờ bạc bến Thượng Hải").

Đáp: Anh ấy là diễn viên xuất sắc, diễn có phong cách, tự nhiên, thoải mái.

Hỏi: Chu Tinh Thi và Lữ Lương Vĩ họ hết lời ca ngợi về ngoại hình và diễn xuất của cô.

Đáp: Đâu có, họ diễn rất đạt, lần đầu tiên hợp tác với họ, họ chủ động giúp đỡ tôi rất nhiều...

Phim "Vua cờ bạc bến Thượng Hải" là phim giải trí, có tính chất thương mại, Cửng Lợi cảm thấy tương đối thoải mái. Rất tiếc là thời gian quá ít, bản thân diễn không trọn vẹn, cơ hội phát huy không được nhiều, công việc là như vậy chẳng làm sao khắc phục được.

Ngoài ra Cửng Lợi còn cho biết, cô cảm thấy rất vui vì được hợp tác với đạo diễn Trương Ngải Gia trong phim "Khi tỉnh mộng", cô rất thú vị về tài hoa của đạo diễn.

Trong thời gian quay phim "Khi tỉnh mộng", Cửng Lợi thường bị một số nhà làm phim Hồng Kông, Đài Loan vây quanh yêu cầu nhận hợp đồng đóng phim mới và xin chụp ảnh.

Chương 7 cuốn sách này cũng đã đề cập là muốn làm phim mới, trước tiên phải cho Cửng Lợi xem kịch bản, cô chọn kịch bản theo 2 tiêu chuẩn: Một là nhân vật trong kịch bản phải có ý nghĩa, có ý tưởng mới. Hai là nhân vật trong kịch bản phù hợp với bản thân và bản thân có thể diễn tốt được, sau khi qua trình tự đó và qua điện thoại đường dài, thảo luận với Trương Nghệ Mưu ở Đại lục, Cửng Lợi đã nhận lời đóng hai bộ phim đó: Một là "Bá Vương Biệt Cơ" do Công ty ảnh nghiệp Thang Thần Hồng Kông, hai là "Hoạ hồn" do Công ty ảnh nghiệp Kim Đỉnh Đài Loan (trong hai bộ phim, phim trước do hãng phim Bắc Kinh, phim sau là do hãng phim Thượng Hải phụ quay).

"Hoạ hồn" lấy đề tài từ cuộc đời của nữ hoạ sĩ Trung Quốc đã quá cố Trương Phan Ngọc Sương, trong phim Cửng Lợi sắm vai nhân vật này.

Trương Phan Ngọc Lương xuất thân nghèo khổ có một thời buộc phải sa vào kiếp làm kỹ nữ, sau đó chịu khó học vẽ, điêu khắc, cuối cùng đã thành công, nổi tiếng khắp châu Âu. Trương Phan Ngọc Lương trong phim tuổi từ 16, 17 đến 70, từ kỹ nữ đến hoạ sĩ, từ đáy xã hội vươn lên tầng lớp thượng lưu của xã hội. Cửng Lợi sau khi nghiên cứu kịch bản, cảm giác đây là một kịch bản hay, có tính chất thách thức, cá tính nhân vật nổi bật, góc cạnh. Đồng thời cô cũng có ý kiến thay đổi một số chỗ trong kịch bản.

Phim "Hoạ hôn" là do nữ đạo diễn nổi tiếng Đại lục chỉ huy. Một công ty điện ảnh của Pháp biết Cung Lợi đồng ý sắm vai Trương Phan Ngọc Lương đã quyết định đầu tư một phần năm. Nhà sản xuất phim còn tiết lộ, sau khi phim "Hoạ hôn" quay xong sẽ tham gia liên hoan phim quốc tế Cannes năm 1992.

"Bá Vương Biệt Cơ" không phải là phim truyện lịch sử về Bá Vương Biệt Cơ thời kỳ Hán Sở phân tranh của Trung Quốc cổ đại, mà là xoay quanh những xung đột phát sinh trong "Bá Vương Biệt Cơ" của giới kinh kịch Trung Quốc đã diễn trong những năm 30, 40. Câu chuyện viết chẳng qua thuần túy là hư cấu, Cung Lợi sắm vai kỹ nữ Cúc Tiên. Sau khi nghiên cứu kịch bản, thấy vai Cúc Tiên diễn ít nên cô không nhận. Sau đó đạo diễn và biên tập thay đổi lại kịch bản, tăng thêm nội dung vai diễn cho Cúc Tiên để cân bằng với các vai khác cho nên cuối cùng Cung Lợi nhận hợp đồng đóng phim.

Đạo diễn phim "Bá Vương Biệt Cơ" là Trương Khải Ca, bạn của Trương Nghệ Mưu. Người sắm vai Trình Điệp Y - vai nam của phim - là Trương Quốc Vinh, diễn viên nổi tiếng của Hồng Kông, còn một nam diễn viên khác là Trương Phong Nghị, diễn viên nổi tiếng của Đại lục. Đây là lần đầu Cung Lợi hợp tác với hai diễn viên nam nổi tiếng. Phim được bấm máy tại Bắc Kinh.

Củng Lợi đến Hồng Kông từ chỗ lo lắng đến thích ứng, vui vẻ, yêu nồng nàn, lưu luyến cho đến khi nhận hợp đồng quay phim với Công ty phim Hồng Kông và Đài Loan. Trong toàn bộ quá trình này phải nói rằng, tấm lòng thuần khiết, thân thiết và lòng yêu nước của người Hồng Kông có tác dụng xúc tác, môi giới quan trọng, chính Củng Lợi đã nói với bè bạn trước khi rời Hồng Kông về Đại lục:

"Tôi có tình cảm mãnh liệt với mảnh đất Hồng Kông này, tôi xem mình là một phần của giới điện ảnh Hồng Kông".

Củng Lợi là một cô gái trọng tình cảm, giữ đúng chữ tín, hợp tác với nhau trong nghệ thuật, luôn luôn cố gắng để vai diễn càng mới càng hay. Cô nói rằng cô chẳng lưu tâm đến nhiều người cho cô là nhân vật nổi tiếng, cô chỉ mong rằng bản thân sẽ tiếp tục được khán giả chấp nhận mà thôi.

Trung tuần tháng 11 năm 1991, phim "Khi tỉnh mộng" sắp quay xong cũng là những ngày Củng Lợi sắp rời Hồng Kông về Đại lục. Trong những ngày này cô vừa lo xong một số cảnh quay cuối cùng, vừa phải gặp bè bạn Hồng Kông đến chia tay, quả thật mệt mỏi muốn đứt hơi. Một tờ báo Hồng Kông đã từng viết bài miêu tả cảnh tượng lúc đó Củng Lợi bận rộn như thế nào.

"Đó là hai ngày cuối quay phim "Khi tỉnh mộng", cũng là lúc Củng Lợi còn ba ngày nữa trước

khi rời Hồng Kông về Bắc Kinh, cảnh chụp tại hiện trường quay phim "Khi tỉnh mộng".

Một lát sau chuyên gia hóa trang Liên Tỷ đến, cáo biệt Cung Lợi còn nói rằng khán giả nhờ nhần với Cung Lợi, mong Cung Lợi thường xuyên đến Hồng Kông để quay phim.

Sau giờ phút ngắn ngủi đó Chu Tinh Thi dẫn Cao Chí Sâm, đạo diễn chính phim "Hào môn dạ yến" đến gặp Cung Lợi, Cao Chí Sâm mời Cung Lợi đến dự lễ khai mạc bộ phim mà ông vừa làm.

Lát sau có một bạn đến ôm hôn Cung Lợi, đồng thời báo cho cô biết tháng 1 năm 1992 ở Mỹ sẽ tổ chức giới thiệu phim của Trương Nghệ Mưu, mời Cung Lợi cùng đi dự".

Tiếp đó bài báo còn viết:

"Tại hiện trường liên tục có người đến tìm Cung Lợi, may mà Cung Lợi cũng biết xử trí như thế nào đối với người đến thăm, nên không ảnh hưởng gì đến công việc, đạo diễn Trương Ngải Gia bận tít tít nên chẳng chú ý gì người đến thăm...".

Đối với bè bạn Hồng Kông đến chia tay, Cung Lợi bao giờ cũng nhiệt tình, chân thành. Đó là việc làm phá lệ của bản thân Cung Lợi, bình thường trong lúc làm việc Cung Lợi không cười nói đùa bỡi, những người không thông cảm cho rằng cô ta bất mãn, kỳ thực cô đang theo sát hình bóng của

vai mà mình đang đảm nhiệm, luôn chuẩn bị sẵn sàng để khi diễn được thuận lợi. Nhưng giờ đây không thể nào giữ mãi nguyên tắc cũ với tình cảm của người Hồng Kông đối với mình, nên cô cảm thấy rất áy náy.

Củng Lợi áy náy điều gì?

Theo lời Củng Lợi: Tôi cảm thấy mình gặp may, khán giả Hồng Kông rất tốt với tôi, mà bản thân tôi lại quá bận, bận quay phim, bận tham gia một số hoạt động xã giao cần thiết nên không thể nào thoả mãn được yêu cầu của khán giả và bè bạn đã nêu ra.

Khi Củng Lợi đến Hồng Kông lần thứ ba thì rất nhiều người mê điện ảnh và ký giả báo chí đều muốn gặp Củng Lợi, nhưng vì bận nên chưa đáp ứng được, cho nên cô chỉ qua báo chí cáo lỗi với họ và muốn lần sau có dịp đến Hồng Kông có thể hẹn mọi người trò chuyện nhiều.

Nhiều nhà quảng cáo Hồng Kông biết tin cũng tìm đến, mong muốn Củng Lợi có ảnh ở tờ bìa tạp chí của mình, họ cho rằng sức hấp dẫn của Củng Lợi là rất lớn so với nhiều diễn viên nổi tiếng của Hồng Kông, mà Củng Lợi lại vì bận chưa thoả mãn được, cô chỉ nhờ trợ lý của mình chọn một vài tạp chí, sau đó sắp xếp thời gian để chụp quảng cáo.

Chung Sở Hồng hẹn Củng Lợi ăn cơm, nhưng Củng Lợi vì "không có thời gian" nên đành phải xin lỗi.

Mai Diễm Phương mời Cung Lợi dự đêm trình diễn ca khúc của mình, nhưng vì thời gian không cho phép, nên cô chỉ gọi điện thoại nhờ gửi cho mình một băng hình để xem.

Phần trên có nói là Cao Chí Sâm mời Cung Lợi đến dự lễ khai mạc một bộ phim mà ông ta vừa quay, Cung Lợi cũng vì bận quay phim "Khi tỉnh mộng" nên cũng chỉ biết xin lỗi Cao Chí Sâm.

Lâm Thanh Hà, ngôi sao múa nổi tiếng Đài Loan mời Cung Lợi đến xem buổi biểu diễn của cô tại Hồng Kông, vì khó sắp xếp thời gian nên cô cũng không đến dự được...

Đúng vậy, Cung Lợi thực sự là quá bận. Tuy rằng cô nói đã ba lần đến Hồng Kông, hai lần trước thời gian quá ít, lần này thời gian có dài hơn, nhưng hai tháng rưỡi, lịch quay lại rất sát sao, không thể nào thoát thân ra được.

Trước mắt chỉ còn có ba ngày, bản thân lại sắp rời Hồng Kông, cũng khó nói rằng vẫn còn có dịp quay lại, đó là việc "sau này". Hiện nay, cho dù quá mệt, Cung Lợi cũng phải gặp mọi người đến thăm chúc, đùa vài câu, thậm chí chỉ nói "Tạm biệt" cũng cảm thấy đỡ áy náy.

Ba ngày sau tức là ngày 22 tháng 11 năm 1991, đó là ngày Cung Lợi phải chia tay với Hồng Kông. Nhiều bè bạn Hồng Kông đưa tiễn Cung Lợi. Mọi người phát hiện trên khuôn mặt không trang

điểm của Cung Lợi có những nét mặt mới toát lên một vẻ đẹp khác thường.

Thực ra người hiểu biết được nội tình đều biết, để quay xong những cảnh cuối của phim "Khi tỉnh mộng", suốt hai ngày đêm trước đó Cung Lợi không hề chợp mắt, tại trường quay cố gắng sức hoàn thành tốt công việc của mình, khi nào rồi một tí là đi gọi điện cho các bạn ở Hồng Kông, Đài Loan: Chung Sở Hồng, Mai Diễm Phương, Tăng Chí Vĩ, A Luân... chào tạm biệt.

Đến lúc phải xa nhau người ta mới thấy hết sự quý giá của tình bạn, lẽ nào Cung Lợi lại không thấu hiểu được điều đó?

Trong phòng chờ ở sân bay, Cung Lợi nhìn bè bạn Hồng Kông đến tiễn, hai tháng rưỡi qua, những hình ảnh gặp nhau với họ như một cuốn phim cứ từ từ hiện ra trước mắt cô. Sự chân thành, sự quan tâm của họ đối với cô như thể đối với một người đã quen biết từ lâu.

Một tình cảm gắn bó keo sơn dội vào tim Cung Lợi.

Cung Lợi mắt đỏ hoe...

Máy bay cất cánh, Cung Lợi bay về Đại lục mà trong lòng trĩu nặng nỗi nhớ nhung đối với khán giả, đồng nghiệp và bè bạn. Cô nhớ lại những lần nói chuyện với bè bạn:

"Tình nghĩa sâu đậm của các giới Hồng Kông đối với tôi sẽ là động lực, khích lệ để tôi phải cố gắng hơn..."

Cho phép tôi trích bài phát biểu của báo "Tân dân buổi chiều" tại Thượng Hải ngày 24 tháng 3 năm 1992 với tựa đề:

"Ngày 26 Trương Nghệ Mưu, Cung Lợi đi Mỹ dự lễ trao giải Oscar lần thứ 64".

Báo "Văn hối" Hồng Kông đưa tin: Phim "Đền rồng đỏ treo cao" do Trương Nghệ Mưu làm đạo diễn, diễn viên chính Cung Lợi, đại diện cho Hồng Kông dự lễ trao giải Oscar lần thứ 64. Đây lại là một lần nữa phim Trung Quốc được xuất hiện tại Cung điện ảnh Oscar.

Ngày 26 tháng này Trương Nghệ Mưu và Cung Lợi sẽ bay sang Mỹ, trước tiên dự buổi giới thiệu phim của Trương Nghệ Mưu, đồng thời quảng cáo để chiếu phim tại nhiều nơi ở Mỹ.

Cung Lợi thường nói rằng cô rất tin duyên phận, xem ra Cung Lợi và người Hồng Kông tin chắc là sẽ có duyên phận. Vai cô đóng trong "Đền rồng đỏ treo cao", phim hợp tác sản xuất giữa Công ty trách nhiệm hữu hạn Niên đại Hồng Kông với Công ty sản xuất phim Trung Quốc được đề cử "Giải tượng vàng Oscar" lần thứ 64 là phim nước ngoài hay nhất, trước khi trao giải chính thức cô cùng Trương Nghệ Mưu được mời dự lễ trao giải...

Chương XII

**Cơ hội là quan trọng
nhưng công phu khổ luyện
là mấu chốt**

CÙNG LỢI TỰ NÓI VỀ MÌNH:

Người diễn viên không thể quá thiên về lý tính, người diễn viên quá nhiều lý tính không thể là một diễn viên giỏi được.

Trước khi kết thúc cuốn sách này, tôi có nhã ý muốn cho độc giả biết tất cả những gì ghi chép về Cùng Lợi để bạn đọc thoải mái. Tết năm 1992 khi nhân dân cả nước đắm chìm trong niềm vui gia đình sum họp, chung hưởng vui đạo luân thường, thì Cùng Lợi và đoàn làm phim "Câu chuyện Thu Cúc", sau đó đổi tên là "Thu Cúc đi kiện" lại phải xông pha nơi băng giá để quay ngoại cảnh tại Huyện Lũng, Thiểm Tây, người viết cũng phải mạo hiểm nơi băng tuyết theo đoàn làm phim. Khi Cùng Lợi và đoàn làm phim đến Chiêu đãi sở Huyện Lũng, nhân lúc rỗi, tôi được trò chuyện với Cùng Lợi hai tối, từ nghệ thuật đến cuộc sống, chuyện gia đình tất tần tật. Hy vọng câu chuyện

trao đổi này sẽ giúp cho bạn đọc hiểu Cung Lợi được đầy đủ hơn.

Bài viết này rất trung thành với những gì đã ghi được, để biểu đạt rõ hơn tôi chia ra làm nhiều đoạn.

Thời gian: Tối ngày 9, 10/2/1992

Địa điểm: Lầu phía Tây của Chiêu đãi sở Huyện Lũng, Thiểm Tây.

Chữ "Tôi" trong bản ghi chép này là chỉ "Cung Lợi".

Tôi học tại Khoa biểu diễn Học viện Hý kịch Trung ương, vì thi vào đây rất khó, nên tôi phải cố gắng học tập.

Tôi chưa bao giờ cho rằng mình là diễn viên thế này thế nọ, cũng không cho rằng mình là người có năng khiếu này nọ.

Nghĩ lại lúc xin thi vào Học viện, quả thực vô cùng khó khăn, một mình tôi từ Tế Nam đến Bắc Kinh, lần đầu tiên đến đây mọi thứ đều xa lạ, cứ ngỡ ngác chẳng biết gì cả. Ngoài lá thư của đạo diễn Doãn Đại Vi nhờ giáo sư Từ Tùng Tử giúp đỡ tôi trong sinh hoạt ra, thì với các thầy và các bạn khác trong phòng thi tôi chẳng hề biết ai. Do đó, sau khi thi đỗ được vào trường, cảm giác của tôi có khác.

Học được nửa năm, các thầy bảo đến nay chưa có học sinh nào thuộc loại nổi trội, trình độ các em đều sần sần như nhau.

Cuối học kỳ năm thứ nhất thi diễn tiểu phẩm, tôi và một bạn nam cùng lớp diễn một tiểu phẩm "Mua quần bò", chúng tôi là một đôi thanh niên nông thôn vùng Đông Bắc đóng vai vợ chồng. Vừa từ Đông Bắc về Bắc Kinh, không nói gì, chỉ qua động tác, cử chỉ để biểu hiện. Các thầy và các bạn xem diễn đều nhận xét: diễn chân chất giống như thật. Các thầy còn dí dỏm nói với tôi rằng: "Cũng Lợi, con có năng lực nhận thức".

Ý nghĩa của hai chữ: "nhận thức" e rằng là chỉ đột nhiên tôi có năng lực nhận thức, từ đó các thầy rất tin tôi, hy vọng sẽ có cái gì đó.

Nhưng tôi không có thứ "trời cho" nào đó, chỉ vì hàng ngày tôi chú ý quan sát nhiều dạng người, thành phố có, nông thôn có, nam nữ có, miền Bắc có, miền Nam có, kể cả Đông Bắc. Nhà tôi trước đây ở Thẩm Dương, Đông Bắc Trung Quốc. Tôi thường để ý xem họ nói chuyện thế nào, đi đứng ra sao, khi bàn bạc việc gì thì thái độ, cử chỉ của họ thế nào, vì khác nhau về tuổi tác, thân phận, nơi cư trú bao giờ cũng có sự khác nhau rõ rệt.

Cho nên tôi hiểu ra một điều: Diễn viên nhất định phải quan sát cuộc sống. Từ trong cuộc sống mà tìm ra nhân vật mình sắm vai; tìm được cảm giác của nhân vật, hoặc là những người sống quanh ta (thầy, bạn học, bè bạn) để tìm ra hình ảnh nhân vật mà mình sẽ nhận vai. Quan sát

cuộc sống là phải bắt đầu từ cái nhỏ nhất, ví như khi đi cửa hàng để mua đồ, ăn cơm ở cửa hàng ăn, đi trên đường phố, tất cả đều phải quan sát thật tỉ mỉ. Ăn cơm ở nhà ăn, tôi thường vừa ăn vừa nhìn, có khi ăn hết cơm rồi mà vẫn cứ ngồi mãi, nhìn ngược nhìn xuôi, tán gẫu chuyện này chuyện nọ, kỳ thực là để quan sát nhiều hơn. Xếp hàng mua cơm, có người đáng vẻ sốt ruột, có người bình thản, chẳng ai giống ai, ngay cả người nóng tính, do tính cách khác nhau nên cách biểu hiện cũng không giống nhau. Ghi nhớ phương thức biểu hiện và đặc trưng khác nhau của họ, tất cả có thể là hình ảnh của nhân vật nào đó mà sau này tôi diễn.

Tóm lại, tôi ở Học viện, thứ nhất là nghe thầy giảng, thứ hai là học qua sách vở, thứ ba là dựa vào tích lũy quan sát. Đương nhiên khi lên lớp phải nghiêm túc, nhất là lúc biểu diễn, sau khi nghe thầy giảng, dựa vào kiến thức đã học được rồi tìm cách tự nâng cao sức quan sát. Ngoài ra tôi nghĩ, nâng cao trình độ văn hóa cho bản thân cũng rất quan trọng, về điểm này cũng dễ hiểu thôi.

Về biểu diễn, chủ yếu nhất tôi thấy là phải tự nhiên, chân thực, không nên quá cường điệu. Diễn có khi giống như là "đùa", nhưng "đùa" là công việc, "đùa" cũng phải hay, đẹp, có duyên, tuyệt nhiên không đùa một cách tầm thường, vô duyên.

Phải hiểu một cách đúng đắn nội dung "đùa", đùa trong tâm trạng thoải mái để quay phim, không có sức ép về tâm lý.

Tôi xem kịch bản thấy mình có thể diễn được thì nhận, thấy không diễn được thì thôi, dù có nói gì cũng không nhận, điều mấu chốt là tôi tự thấy mình không đảm nhiệm được. Tôi có diễn tốt hay không, trước tiên là nhân vật đó có ý nghĩa không. Nếu tôi thấy nhân vật đó có ý nghĩa thì tôi nhận ngay. Lần này nhận vai chính trong phim: "Thu Cúc đi kiện" thoát đầu tôi không thích lắm nên không nhận vì nhân vật trong kịch bản tuổi quá lớn, tôi diễn e rằng hiệu quả không tốt. Đạo diễn nghe tôi nói có lý, nên đề nghị ông Lưu Hằng, tác giả cuốn tiểu thuyết "Phục nghĩa" sửa lại kịch bản, Thu Cúc thành người đàn bà có thai, bụng to, tính cách cũng thay đổi. Như vậy về hình thể, biểu diễn đều gần với tôi, tôi xem kịch bản đã sửa chữa, thấy nhân vật này khá tốt, có ý mới, không giống "Cúc Đậu" mà trước đây tôi đã sắm vai. Cảm giác của tôi thay đổi, tôi có thể diễn tốt nên tôi bảo:

"Được".

Quay phim "Cao lương đỏ", tôi ở nông thôn Sơn Đông hơn một tháng, quay "Cúc Đậu" thể nghiệm cuộc sống hai tháng ở nông thôn An Huy, quay "Thu Cúc đi kiện" tôi ở nhà một lão nông hơn một

tháng, thân thiết như người một nhà, cùng rửa rau, gánh nước, cùng gặt lúa, cùng ăn cơm, tắm lại cùng sinh hoạt dù cho trong phim không nhất định có cảnh như vậy. Từ đó tôi tìm ra được hình bóng của nhân vật mà tôi sắm vai, tìm được cảm giác, nhất là có thể nhận biết được tâm lý, tính cách của nhân vật.

Có người hỏi tôi vì sao diễn được? Khi diễn khóc thì làm thế nào khóc được? Tôi chẳng biết trả lời thế nào? Tôi nói, đó là cảm giác của tôi. Biểu diễn đến đó, cảm giác muốn khóc là khóc ngay, cảm giác này có được là nhờ sự thể nghiệm từ cuộc sống. Nói chung trước khi quay, trước tiên tôi phải tập thử, cảm giác tìm được thì có thể diễn tốt được. Nhưng khi quay những đoạn dài, quan trọng, tôi yêu cầu đạo diễn báo trước cho tôi hai ba ngày để có thời gian tập luyện, tìm và khai thác cảm giác trong sinh hoạt, từ tổng thể tính cách của nhân vật mà nghiên cứu cảm giác về tâm tư, cử chỉ của vai diễn. Có được thời gian tập luyện như vậy khi vào vai mới chắc chắn hơn.

Công việc ban đầu là nghiên cứu kịch bản, mò mẫm, tìm tòi làm sao kết hợp thật tốt với những gì đã thể nghiệm trong cuộc sống. Nếu không thể nghiệm cuộc sống và nghiên cứu kịch bản thì dù cho có đọc những truyện viết về nhân vật mà mình

sẽ diễn thì cũng sẽ không tìm được cảm giác và do đó diễn cũng sẽ không đạt được.

Diễn viên không thể thiên về lý tính, diễn viên có quá nhiều lý tính thì không thể là một diễn viên giỏi được.

Tôi thích cuộc sống, bản sắc của cuộc sống là đơn hậu, tự nhiên, tôi thích giao lưu gặp gỡ với người dân bình thường, đại đa số những người dân bình thường rất chân thực, đó là sự chân thực của cuộc sống.

Tôi cũng rất thích sự chất phác và chân thực của tôi, có một số ký giả đến phỏng vấn, viết bài quá cường điệu nên tôi không thích họ lắm.

Tôi thích đi con đường của mình đã chọn và thích làm những việc mình cần phải làm, tất cả phải thuận theo tự nhiên, rất là chân thực.

Trước đây tôi đi ra phố cảm thấy rất tự do, chuyện trò với đồng nghiệp cũng xuề xòa, nhưng giờ đây có khác, đi ra đường hoặc muốn đi chơi một nơi nào đó, mọi người nhận ra tôi, họ vây lại xem, bình phẩm, soi mói. Có lúc muốn đi chơi, tôi phải hóa trang bộ mặt, cách làm này quả là chẳng thích thú gì.

Tính tôi vốn qua loa đại khái, với tuổi tác của tôi hiện nay là tuổi đang bay nhảy, rất muốn đi chơi suốt ngày, chơi thật bốc, thật lãng mạn,

nhưng tôi không thể nào lãng mạn được, bởi lúc nào cũng phải đứng trước ống kính để diễn, vì tôi yêu môn nghệ thuật này mà. Tôi phải thức khuya dậy sớm để quay phim, rất mệt, chẳng thể nào khác được. Tranh thủ lúc còn trẻ vất vả nhiều một tý cũng hay, chờ đến lúc già rồi có muốn vất vả cũng chẳng vất vả được.

Ở Hồng Kông quay phim cũng mệt, trước khi quay phim nói chung là không thảo luận kịch bản, chỉ đến nơi quay phim mới nhận đề cương kịch bản, trong đó có lời thoại, tất nhiên đạo diễn có cấu tứ cụ thể. Thời gian diễn đối với diễn viên rất chặt chẽ, là có mệt thật nhưng cũng có lúc nhàn, tôi có thể về phòng để đọc sách hoặc tập luyện thể thao.

Kỳ thực đã làm việc gì thì cũng phải làm cho tốt, tất nhiên cũng chẳng phải dễ dàng chút nào, việc gì cũng đều vất vả cả.

Vận may là rất quan trọng, nhưng vượt khó là mấu chốt, bản thân không chịu khó thì có vận may cũng chẳng ích gì.

Nói thật, tôi mong rằng phim nước ta sẽ được ra với nước ngoài, đi đến với thế giới. Đó là kết quả của mọi cố gắng về nhiều mặt, phải có kịch bản hay, phải có đạo diễn giỏi và có sự hợp tác tốt. Tóm lại tôi muốn phim nước ta đến với thế giới, cần phải có sự nỗ lực chung của mọi người.

Mấu chốt thành công của cuộc sống là ở chỗ sự chịu khó chịu khổ của bản thân. Ngoài việc đi quay phim ra, tôi giành thì giờ để đọc sách, chủ yếu là những sách có lợi cho bản thân, xem những phim trong nước và nước ngoài đã được giải. Đó cũng là cuộc sống, cuộc sống gián tiếp.

Tôi rất thích xem những truyện ký về danh nhân các nước, bao gồm cả truyện ký về lãnh tụ trong nước và nước ngoài, trong đó tính chân thực rất mạnh mẽ, cuộc sống rất rộng và rất lý thú. Về xem phim, các phim hay trong nước kể cả những phim được giải Oscar tôi đã xem hết, đó cũng là một dạng học tập.

Tôi rất thích nữ diễn viên điện ảnh của Mỹ Méri, cô ta có trình độ văn hóa cao, là thạc sĩ, diễn xuất rất tuyệt. Tôi đã xem một số phim do cô ta diễn như "Con gái viên Trung úy Pháp", "Vợ chồng Kholaimô", "Rời xa Phi châu"... Tôi phát hiện khả năng sáng tạo của cô ta rất mạnh, hình tượng nhân vật mà cô ta diễn để lại ấn tượng rất đậm trong lòng khán giả. Cô ta cũng rất thích ngôi sao điện ảnh Nhật Bản Yamaguchi - Mômôê, nhân vật mà cô ta diễn rất thuần khiết.

So với lúc học ở Học viện, giờ đây thời gian tôi dành cho xem sách quá ít. Lúc học ở Học viện suốt ngày hầu như đánh vật với sách, được xem những

sách mà tôi yêu thích. Bây giờ phần lớn thời gian là quay phim, xem sách ít, có lúc tôi có cảm giác như trong đầu mình trống không, nên tôi càng khát khao được đọc sách, không thể để trong đầu mình có cảm giác trống không được.

Sau này tôi có kế hoạch: Tấn công vào cửa ải ngoại ngữ. Tôi rất thích ngoại ngữ, nhưng chẳng biết vì sao tôi không học giỏi được, có lẽ đầu tôi toàn bã đậu (cười) Anh ngữ, Nhật ngữ tôi đều muốn học. Học giỏi ngoại ngữ tôi có thể xem nguyên bản phim nước ngoài, có thể trực tiếp học được rất nhiều từ phim nguyên bản đó.

Thật vô cùng có ý nghĩa, con người đều có thay đổi, tôi cũng đang thay đổi. Còn nhớ lúc học ở Học viện, các thầy trên tôi rằng: "Cũng Lợi, sao em giống trẻ con thế?". Các bạn học cũng thường bảo tôi rằng: "Cậu không thể lớn lên được". Quả thật tôi đã thay đổi về nội tâm, đang "trưởng thành", thí dụ tôi đang ngồi xe, phía sau có tiếng còi, trước đây tôi thích người lái xe cứ đi không nhường ai cả. Còn bây giờ gặp trường hợp như vậy thì tôi chủ động nói với lái xe: "Cho họ vượt đi".

Chẳng phải tôi đã thay đổi rồi sao? Không phải là tôi đã trưởng thành sao?

Chẳng qua có lúc tôi rất ngại người ta gọi tôi là ngôi sao, làm ngôi sao đi lại không được tự do, có

khi lúc trở về Học viện, các thầy sẽ không thân thiết với tôi như trước đây, có lẽ tôi càng bị xa dần cuộc sống.

Dù thế nào tôi cũng không theo đuổi một cách mù quáng, không tưởng.

Tôi vẫn phải đi theo con đường mà tôi đã chọn và phải làm những việc cần phải làm, tất cả đều thuận theo tự nhiên, như thế sẽ thoải mái, chẳng có gì là gánh nặng về tinh thần.

Ở đây tôi xin nói: Cảm ơn người thầy vỡ lòng của tôi, cảm ơn nhà trường, cảm ơn tất cả các thầy đã dạy tôi ở Học viện, cảm ơn các bạn gần bó 4 năm tại Học viện, không có sự giúp đỡ của mọi người thì không có được thành tích của tôi ngày hôm nay. Cuối cùng xin được cảm ơn sự quan tâm của khán giả đối với tôi.

Lời kết

Vận may 30% + nỗ lực 70%

Từ năm 1987 đến nay, trong thời gian ngắn ngủi 5, 6 năm, Cung Lợi đã đóng mười ba vai diễn trong mười bộ phim. Từ lúc cô chập chững bước vào giới điện ảnh, được nổi tiếng qua phim "Cao lương đỏ", tiếng tăm của cô ngày càng nhiều. Từ Đại Lục đến Hồng Kông Đài Loan, từ trong nước đến nước ngoài, tiếng tăm của Cung Lợi nổi lên như sóng cồn, thậm chí được phong là ngôi sao điện ảnh trẻ tuổi số một của Trung Quốc ngày nay.

Nhiều người kể cả một số đồng nghiệp trong giới điện ảnh đều cho rằng Cung Lợi nổi tiếng là nhờ vận may.

Cung Lợi đã phát biểu thế này: "Vận may là rất quan trọng, nhưng công phu khổ luyện là mấu chốt, không có công phu khổ luyện thì dù có nhiều vận may cũng chỉ là con số không mà thôi".

Trong thời gian chụp ảnh tạo hình cho phim "Khi tỉnh mộng" ở Hồng Kông, có một lần trả lời ký giả, Cung Lợi nói càng cụ thể, càng chính xác về sự thành công của một người ở chỗ:

"Vận may 30%, nỗ lực 70%"

Điều đó nói lên sự vất vả của Cung Lợi cũng là sự thể nghiệm cuộc sống của mình.

Nghĩ lại lúc Cung Lợi thi vào các Học viện Hý kịch, nhiều lần bị trượt, nhưng cô không nhụt chí vẫn sâu đậm tình nghĩa với Học viện Hý kịch. Sau này có một vận may ngẫu nhiên, Cung Lợi được sự điều dắt của người thầy vỡ lòng Doãn Đại Vi, cuối cùng Cung Lợi được bước vào cánh cổng của Học viện Hý kịch Trung ương. Nếu trước đó Cung Lợi chưa có sự nỗ lực nhiều năm, chưa có cơ sở nhất định mà chỉ dựa vào sự hướng dẫn cấp tốc trong vòng hơn một tháng thì liệu Cung Lợi có thể trở hết tài năng để vượt qua hàng ngàn thí sinh được không?

Tiếp đó, đạo diễn Trương Nghệ Mưu đến Học viện để tìm người đóng vai Cửu Nhi "Bà tôi" một nhân vật trong phim "Cao lương đỏ" đã phát hiện Cung Lợi, từ đó cô ta đã thành danh. Nếu trong thời gian học tại Học viện, Cung Lợi không chăm chỉ, chịu khó chịu khổ, dù Trương Nghệ Mưu có phát hiện đi nữa cũng không thể nào diễn được thành công vai "Bà tôi".

Kịch bản hay liên tiếp đến: "Mối tình muôn thuở", "Cúc Đậu", "Đèn lồng đỏ treo cao", các nhân vật trong kịch bản đều là mảnh đất tốt để Cửng Lợi phát huy, cộng thêm số phim này do Cửng Lợi sắm vai đều được giải của liên hoan phim trong nước và nước ngoài, từ đó Cửng Lợi ngày càng nổi tiếng. Nếu trong thời gian quay phim, Cửng Lợi thoả mãn với thành tích học tập ở Học viện và thành công ở vai "Bà tôi", không thâm nhập cuộc sống, không coi trọng những gì đã tích lũy được, thì làm sao cô có thể diễn được các nhân vật có những cá tính khác nhau, lại còn diễn giống như thật được?

Mức độ nổi tiếng của Cửng Lợi ngày càng cao, thì "Cơn sốt Cửng Lợi" hết đợt này đến đợt khác, những hợp đồng đóng phim trong nước và nước ngoài cứ tới tấp đến. Có thể suy nghĩ thế này: Nếu sau khi thành công, Cửng Lợi say sưa với tiếng reo hò tán thưởng, luôn luôn tự cho mình là diễn viên điện ảnh nổi tiếng, mà không thấy được là mọi việc phải bắt đầu từ con số không, chăm chỉ chịu khó chịu khổ thì làm sao mỗi vai diễn cô có thể để lại một nét mới cho người xem? Và làm sao những nhà làm phim trong nước và nước ngoài lại ký hợp đồng và mời cô đóng phim...

Cửng Lợi nói rất có lý: Vận may là quan trọng nhưng công phu khổ luyện là mấu chốt.

Diễn viên Củng Lợi trong phim "Đèn lồng đỏ treo cao" đã trở thành có sức cạnh tranh lớn để đạt được giải Oscar lần thứ 64 cho phim nước ngoài hay nhất, Củng Lợi lại một lần nữa trở thành tiêu điểm của sự chú ý của giới điện ảnh trong nước và nước ngoài, Củng Lợi được mời dự lễ trao giải. Cô vừa đến Los Angeles, đã được sự chúc mừng nhiệt liệt của bè bạn trong giới điện ảnh quốc tế, được khen là "diễn viên ưu tú nhất, đẹp nhất".

Chính trong giờ phút này Củng Lợi nghĩ gì?

Củng Lợi nói:

"Tôi chỉ muốn ngồi ở bậc lên xuống để vỗ tay, nếu được giải cũng không muốn lên sân khấu".

Củng Lợi lại nói:

"Nếu không được giải, có nghĩa là còn nhiều phim xuất sắc hơn, được giải tất nhiên là sung sướng, hạnh phúc quá còn gì!".

Có thể nói Củng Lợi vẫn như xưa, bình tĩnh và tự tin.

Chẳng trách bà Lô Yến, ngôi sao điện ảnh nổi tiếng người Hoa, ủy viên Ban bình chọn phim giải Oscar đã dự đoán: "Tôi thấy cô Củng Lợi tương lai có thể trở thành ngôi sao điện ảnh thế giới".

Phụ lục I

GẶP GỠ NGƯỜI PHỤ NỮ ĐẸP NHẤT CHÂU Á - CÙNG LỢI

Chị là nữ minh tinh nổi tiếng nhất châu Á, và còn được mệnh danh là người phụ nữ đẹp nhất. Được phát hiện ngẫu nhiên năm 1992 trong phim “Bá vương biệt Ngu Cơ”, Cùng Lợi là một ngôi sao sáng mà các phim trường ở Mỹ mơ ước được hợp tác. Trong vòng hơn 7 năm qua, biết bao bút mực đã hao tốn và dành cho chị những bài viết hay nhất. Mới đây, phóng viên tờ The Straits Times đã tìm gặp chị nhân một buổi họp tại Hồng Kông, nơi Cùng Lợi và ông xã Huỳnh Hòa Tường cư ngụ trên tầng 21 một cư xứ thuộc khu phố sang trọng nhất.

Hôm ấy tại nhà hàng Félex tầng cuối của khách sạn Peninsula, Cùng Lợi là nhân vật gây chú ý duy nhất đối với các phóng viên đến từ Đài Loan và Singapore. Ngay cả giới báo chí ở Hồng Kông, nơi Cùng Lợi và Huỳnh Hòa Tường sống

chung trong thời gian chị đóng phim “Bà mẹ xinh đẹp”, cũng hào hức gặp chị. Cuộc họp báo lần này nhằm tung ra sản phẩm mới của Hãng L'oréal – kem trắng da gọi là White Perfect – tại Hồng Kông. Cửng Lợi đã ký hợp đồng làm người mẫu mỹ phẩm cho hãng L'oréal (Pháp) kể từ năm 1996.

Lúc chị bước vào phòng họp, đẹp như một pho tượng, đám đông phóng viên chờ bấy lâu nhóm dậy tức khắc. Họ vây quanh Cửng Lợi và phải một hồi lâu sau họ mới về vị trí cũ, theo lưu ý của ban tổ chức: “Sẽ còn thời gian, rộng rãi cho các bạn chụp ảnh, sau khi cô Cửng Lợi trả lời phỏng vấn”. Gần đây, một số nguồn tin cho biết Cửng Lợi có tình ý với đạo diễn phim “Bà mẹ xinh đẹp”, ông Sun Zhou. Tuy nhiên, đó là một thứ tình cảm dễ hiểu giữa đạo diễn với nữ diễn viên trong lúc họ làm việc với nhau. Cửng Lợi không bao giờ nói tiếng Anh, chỉ sử dụng tiếng Hoa phổ thông. Khi có khách quý đến thăm tại gia, ông xã chị làm thông dịch viên cho cô vợ trẻ mới 33 tuổi này.

Cuộc họp báo rất hạn chế những câu hỏi có liên quan đến chuyện riêng tư. Cửng Lợi chỉ trả lời những vấn đề làm đẹp và sẵn sàng chia sẻ những bí mật “trẻ trung” của mình, chẳng hạn uống nước xanh bồ kiều tàu, ăn nhiều rau cải, giảm chất muối và nghỉ ngơi, tập thể dục điều độ. Chị tiết lộ rằng môn quần vợt và cầu lông được chị mến mộ vì

chúng giúp chị... đỡ mờ hôi nhanh hơn các môn thể thao khác.

Điều đáng trân trọng ở ngôi sao điện ảnh này là chẳng khi nào chị đánh giá mình một cách quá lố. Chị biết rõ ưu khuyết điểm của mình. Đó là lý do tại sao chị từ chối vai nữ James Bond – mà về sau Dương Tử Quỳnh nhận, rồi được lên hàng ngôi sao quốc tế. Cung Lợi cho biết: “Tôi cảm thấy mình nên chọn những vai diễn thích hợp với mình hơn. Tôi mạnh về thể loại phim tình cảm sâu sắc. Phim hành động không hợp với tôi. Trước tiên, tôi không biết diễn xuất ra sao. Thứ hai, dù cố tập, tôi không thể nhập vai tốt trong thời gian ngắn. Tôi lại chẳng thể nào đá cao”.

Tuy nhiên, cần phải nhìn nhận rằng Cung Lợi không cần đến một cơ hội thăng tiến ở phim hành động như vậy. Với bộ phim đầu tiên “Cao lương đỏ” (đạo diễn Trương Nghệ Mưu) Cung Lợi đã gây chú ý cho giới phê bình điện ảnh toàn cầu rồi. Kể từ đó, chị đã tiến nhanh để trở thành ngôi sao sáng ở Cannes, và phim chị đóng – chẳng hạn “Bá vương biệt Ngưu Cơ” – từng được đề cử giải Oscar. Năm nay tại Liên hoan phim Cannes, chị xuất hiện bên cạnh Trần Khải Ca với bộ phim mới “Hoàng đế và thích khách” (The First Emperor and The Assassin) và được ngợi khen rất nhiều. Năm 1997, chị đóng phim “Hộp đêm Trung Hoa”

(đạo diễn Vương Bình) bên cạnh ngôi sao Jeremy Irons và Trương Mạn Ngọc.

Đa số các phim được ngợi khen có Cung Lợi đóng do Trương Nghệ Mưu đạo diễn – người tình cũ của chị. Dẫu rằng họ đã chia tay, dường như lúc làm việc họ vẫn gắn bó với nhau. Chị tiết lộ: “Tôi thích làm việc với những người như Trương Nghệ Mưu và Trần Khải Ca, bởi vì chúng tôi hiểu nhau khá rõ”. Các đạo diễn khác được chị ngưỡng mộ và ao ước cộng tác là Lee Ang, Wong Kar Wai và... Sung Zhou. “Đạo diễn Sun Zhou của phim “Bà mẹ xinh đẹp” cũng rất tốt bụng”, đó là câu duy nhất chị đề cập đến người từng bị báo chí gọi là “Người tình mới của Cung Lợi”, trong suốt buổi phỏng vấn.

Cung Lợi nổi tiếng là người cực kỳ kín đáo về chuyện đời sống riêng tư của mình. Khi được hỏi chị trả lời rất vắn tắt là hầu như không tiết lộ được điều gì. Trước đây nhiều phóng viên đã thử hỏi chuyện con cái, Cung Lợi từ chối trả lời. Lúc tờ TST hỏi giữa gia đình và nghề nghiệp chị xem trọng cái nào hơn? Chị đáp: “Dĩ nhiên là gia đình. Gia đình là thứ gì đó mà bạn không thể làm việc hăng say và phấn đấu nếu không có nó”.

Ngoài quan hệ kinh doanh với L' Oréal, Cung Lợi cảm mến nước Pháp từ khá lâu. Cung Lợi cho biết: “Bắt đầu từ Liên hoan phim Cannes. Tôi cảm

thấy văn hóa Pháp và Trung Quốc có nhiều điểm tương đồng... Người Pháp mến văn hoá Trung Quốc, có nhiều khía cạnh mà họ thậm chí biết rõ hơn chúng tôi”. Sự ngưỡng mộ quả là đồng điệu. Người Pháp tôn vinh Cung Lợi với giải thưởng nghệ thuật cao nhất “Huân chương nghệ thuật và Văn học” năm 1998 và gọi chị là nữ diễn viên châu Á nổi tiếng nhất thế giới.

Nhưng khi được hỏi “Chị thích xứ nào nhất để cư ngụ nếu phải chọn nơi nào đó trên thế giới để sống?” thì Cung Lợi đáp không chút do dự rằng chị chọn Trung Quốc. “Trung Quốc là nơi tôi trưởng thành. Dù nghèo và chậm tiến hơn một số quốc gia khác, cũng không hề chi. Trung Quốc cũng mê hát (như trong phim “Hội Tam Hoàng Thượng Hải”, nhưng chị thú nhận không có thời gian thu đĩa nhạc. Do vậy, được biết cách đây không lâu, Cung Lợi phải huỷ bỏ ba album nhạc với rock records, nơi chị ký hợp đồng năm 1996.

LÊ ĐÀO

NHỮNG SỰ KIỆN LỚN CỦA CÙNG LỢI

Thời gian	Những sự kiện lớn
Ngày 31/12/1965	Sinh tại thành phố Thẩm Dương, tỉnh Liêu Ninh, tuổi rằm. Bố Cùng Lực Trạch sinh 1919 người huyện Tân Dân thành phố Thẩm Dương, tỉnh Liêu Ninh, nguyên giáo sư kinh tế thuộc Khoa kinh tế Đại học Liêu Ninh, năm 1966 được điều động đến công tác tại Học viện Kinh tế tỉnh Sơn Đông, nên cả nhà đến định cư tại thành phố Tế Nam. Sau này do "sáp nhập" nên đổi tên là Trường đại học Sơn Đông. Nay đã về hưu. Mẹ là Triệu Anh, người huyện Lịch Thành tỉnh Sơn Đông (nay thuộc thành phố Tế Nam). Sinh năm 1925 tại thành phố Đại Liên, tỉnh Liêu Ninh, nguyên là cán bộ thuộc phòng Tư liệu Học viện Kinh tế Sơn Đông, nay đã về hưu. Ông bà có 5 người con, 3 nam, 2 nữ: Cùng Cố, Cùng Văn, Cùng Đế, Cùng Chính, Cùng Lợi là con gái út.
Tháng 9/71 đến tháng 7/77	Học tiểu học Tam Hợp Nhai, Tế Nam.
Từ tháng 9/77 đến tháng 7/83	Học Trung học số 2 thành phố Tế Nam.

Tháng 7/1983 đến tháng 6/1985	Sau khi tốt nghiệp Trung học phổ thông thi vào Khoa biểu diễn Học viện Hý kịch Thượng Hải, không đạt. Sau đó lần lượt làm nhân viên tạm tuyển cho Thư viện Đại học Sơn Đông và làm nhân viên bộ phận phục vụ độc giả của Nhà xuất bản Sơn Đông. Năm 1984 lại một lần nữa thi vào khoa Biểu diễn Học viện Hý kịch Thượng Hải vẫn bị trượt. Cuối năm 1984 nhờ Vương Học Quân ký giả nhiếp ảnh tạp chí "Công an Sơn Đông" giới thiệu với đạo diễn Doãn Đại Vi, đoàn kịch nói Tiên Vệ quân khu Tế Nam (là con trai của đạo diễn nổi tiếng hãng phim Trường Xuân Doãn Nhất Thanh) phụ đạo cấp tốc hơn 1 tháng để nâng cao khả năng ứng thí và tăng lòng tin cho kỳ thi lần này.
Tháng 7 đến tháng 8 năm 1985	Xin thi Học viện Hý kịch Trung ương, Học viện Hý kịch Thượng Hải, Học viện Nghệ thuật Sơn Đông, được tiếp nhận vào Học viện Hý kịch Trung ương.
Tháng 9/1985 đến tháng 7/1989	Tiếp tục học lớp 85 khoa Biểu diễn Học viện Hý kịch Trung ương. Viện trưởng: Từ Hiểu Chung; Chủ nhiệm khoa Biểu diễn: Trương Nhân Lý; Thầy Lương Bá Long với bài giảng "Lý luận và thực tiễn của kỹ xảo biểu diễn"; thầy Cao Cảnh Văn giảng bài "Sự giao lưu và phán đoán trong biểu diễn"; thầy Lưu Lực Tân "Chủ nhiệm lớp gần 3 năm rưỡi"; thầy Trương Ngọc Lâm "Chủ nhiệm lớp hơn nửa năm"; thầy Lý Nguyệt giảng bài "Tố chất của diễn viên và hành động trên sân khấu"...

Tháng 9/1985	Học kỳ 1 năm thứ nhất Sau khai giảng một thời gian ngắn, cùng với Cổ Hồng Thanh hợp tác biểu diễn trích đoạn kịch hồi Liên Xô Paven Carosaghin câu cá, sắm vai Tônia, Cổ Hồng Văn sắm vai Paven. Đây là lần đầu tập diễn. Hết học kỳ 1 năm thứ nhất thi: Cùng với Quan Hải Long diễn tiểu phẩm: Một đôi vợ chồng trẻ từ Đông Bắc về Bắc Kinh mua quần bò tại một sạp bán quần áo, được thầy khen: "Cùng Lợi, em giỏi lắm".
Tháng 3/1986	Học kỳ 2 năm thứ nhất Trường tổ chức "Tuần lễ điện ảnh", tham gia vở kịch ngắn truyền hình "Tiếng lá rơi" dài 15 phút, sắm vai một cô sinh viên sắp tốt nghiệp Vương Hân cùng với bạn học tham gia diễn xuất, vở kịch này do thầy Cao Cảnh Văn đạo diễn, đạt giải nhì - giải khuyến khích về truyền hình sinh viên toàn quốc (1985 - 1986), được xem là bước thành công đầu tiên của Cùng Lợi.
Tháng 5/1987	Học kỳ 2 năm thứ 2 Đến Quảng Châu đóng phim "Câu chuyện mùa hè" do Trung Quốc và Nhật Bản hợp tác, sắm vai một nữ sinh viên sử dụng thời gian nghỉ hè để làm gia sư, đạo diễn nổi tiếng Triệu Hữu Lượng cũng tham gia diễn xuất. Phim này do Từ Đồng đạo diễn.
Tháng 6/1987	Học kỳ 2 năm thứ 2 Tham gia diễn trích đoạn vở kịch "Đồng bằng" của Tào Ngụ do thầy Lưu Lực Tân chỉ đạo, sắm vai Hoa Kim Tử, cùng với các bạn Sử Khả sắm vai Tiêu Mầu, Lưu Quán Quân sắm vai Cửu Hồ, Từ Trung sắm vai Tiêu Đại Tinh.

Tháng 7, 8 năm 1987	Hè năm thứ 2 Tham gia sắm vai Cửu Nhi "Bà tôi" trong phim "Cao lương đỏ" do Trương Nghệ Mưu đạo diễn, Dương Phụng Lương phó đạo diễn. Diễn viên nổi tiếng Khương Văn sắm vai Dư Chiêm Ao "Ông tôi".
Tháng 9/1987	Học kỳ 1 năm thứ 3 Tham gia vở kịch nói "Tình yêu dưới cây Du" của Mỹ, kịch bản vở kịch này của nhà soạn kịch vĩ đại đương đại của Mỹ Ônis.
Tháng 10/1987	Học kỳ 1 năm thứ 3 Diễn tiểu phẩm "Nữ phạm nhân trên đảo nhỏ". Sắm vai nữ phạm nhân Quan Hải Long sắm vai cảnh sát, khi diễn đến độc thoại thì tình cảm trào dâng làm xúc động lòng người.
Tháng 12/1987	Học kỳ 1 năm thứ 3 Tập vở kịch nói Liên Xô "Câu chuyện lết-kút" do thầy Lương Bá Văn chỉ đạo, sắm vai Valia nhân viên thu ngân trẻ tuổi của 1 cửa hàng thực phẩm, tác phẩm của nhà viết kịch nổi tiếng Liên Xô Abutrop (năm 1959).
Tháng 2/1988	Học kỳ 2 năm thứ 3 Sắm vai nữ thanh niên Ngải Ninh Na, trích đoạn vở kịch "Gian nhà đỏ, gian nhà trắng, gian nhà xanh" của 2 nhà văn Trung Quốc là Tấn Bồi Xuân và Mã Trung Tuấn. Phim truyện "Cao lương đỏ" được giải "Gấu vàng" tại Liên hoan phim quốc tế Tây Berlin lần thứ 38. Điện ảnh Trung Quốc đã sánh vai với điện ảnh thế giới.

Tháng 3/1988	Học kỳ 2 năm thứ 3 Phim truyện "Cao lương đỏ" chiếu rộng rãi khắp cả nước, được giải Trăm hoa "Điện ảnh đại chúng" lần thứ 11 và giải Gà vàng là giải "Phim truyện hay nhất" lần thứ 8 và giải Phim truyện ưu tú năm 1986, 1987 của Bộ Phát thanh truyền hình (Giải Chính phủ).
Tháng 2 đến tháng 5/1988	Tham gia phim "Một đời yêu hậu" do đạo diễn nổi tiếng Hồng Kông Lý Hàn Tường biên tập và đạo diễn, sắm vai cung nữ Quế Liên. Diễn viên nổi tiếng Lưu Hiểu Khánh sắm vai Từ Hy, Trần Đạo Minh sắm vai Hoàng đế Đồng Trị, Trần Diệp sắm vai Từ An.
Tháng 5/1988	Diễn viên chính "Cao lương đỏ" đi Pháp dự Liên hoan Cannes lần thứ 41.
Tháng 6/1988	Dự lễ khai mạc phim "Cao lương đỏ" tại Hồng Kông.
Ngày 22/6 đến ngày 22/7/1988	Đi Tiệp Khắc (qua Liên Xô, Liên bang Đức) dự "Hội thảo Hý kịch Viện Hý kịch quốc tế" do (chủ nhiệm khoa Biểu diễn Trương Nhân Lý làm trưởng đoàn, đoàn hơn 10 người). Diễn xuất tiểu phẩm "Mưa trên phố" sắm vai nữ sinh viên Học viện Âm nhạc, tham gia diễn xuất "Hoa rụng xạ điều" tuồng Tứ Xuyên sắm vai chị dâu, đồng thời kiêm nhiệm vụ giới thiệu toàn bộ tiết mục biểu diễn của đoàn. Do có khí chất, tự nhiên, không khoe khoang được bình chọn là "nữ diễn viên đẹp nhất" trong hội thảo. Toàn bộ tiết mục của đoàn Trung Quốc được "Giải diễn xuất đặc biệt". Sau khi về nước không lâu thì "Mưa trên phố" được giải nhì trong giải truyền hình tiểu phẩm tuồng toàn quốc.

Tháng 8 đến tháng 10/1988	Học kỳ 1 năm thứ 4 Tham gia phim "Biệt danh con báo Mỹ châu" do Trương Nghệ Mưu và Dương Phượng Lương cùng đạo diễn, sắm vai nữ hộ lý A Lệ (Đài Loan) được mọi người ca ngợi, được chọn "Vai nữ đẹp nhất" trong giải trăm hoa "Điện ảnh đại chúng" lần thứ 12 năm 1989. Cuối tháng 9 đi Xinh-ga-po dự lễ khai mạc phim "Cao lương đỏ".
Tháng 2 đến tháng 6/1989	Học kỳ 2 năm thứ 4 Tham gia phim "Mối tình muôn thuở" do đạo diễn Trình Tiểu Đông Hồng Kông chỉ huy, sắm vai Hàn Đông Nhi thời nhà Tần, sắm vai Chu LyLy nữ diễn viên điện ảnh những năm 30, sắm vai Yamaguchi Yasuko nữ thanh niên Nhật Bản những năm 90, đạo diễn Trương Nghệ Mưu sắm vai Mông Thiên Phóng.
Tháng 5/1989	Học kỳ 2 năm thứ 4 Trước khi tốt nghiệp, tập vở kịch nói "Con người và sự hoang vắng" - Lý Long Vân viết kịch sắm vai nữ thanh niên trí thức Tế Thảo. Vở kịch này do Viện trưởng Từ Hiểu Chung chỉ đạo, do chưa quay xong nên chưa được chiếu.
Tháng 7/1989	Tốt nghiệp, được lưu lại Học viện làm diễn viên tại Phòng kịch nói thuộc Sở Nghiên cứu Nghệ thuật Hý kịch. Cùng phòng có diễn viên nổi tiếng Lý Bảo Điện, Triệu Khuê Nga, Bào Quốc An, Trương Khắc Ngọc...

Tháng 8 đến tháng 11/1989	Tham gia phim "Cúc Đậu", phim hợp tác giữa Trung Quốc và Nhật do Trương Nghệ Mưu, Dương Phượng Lương chỉ đạo, sắm vai Vương Cúc Đậu, 1 thiếu phụ nông thôn những năm 30. Diễn viên nổi tiếng Lý Bảo Diễm sắm vai Dương Thiên Thanh, Lý Vỹ sắm vai Dương Kim Sơn.
Tháng 5/1990	Cùng với đạo diễn Trương Nghệ Mưu đến Hồng Kông dự khai mạc và hoạt động tuyên truyền cho phim "Mối tình muôn thuở".
Tháng 4/1990	Đi Nhật Bản dự lễ khai mạc phim "Cúc Đậu".
Tháng 5/1990	Dự Liên hoan phim quốc tế Cannes lần thứ 43 tại Pháp. "Cúc Đậu" vinh dự được giải Đặc biệt Lu-i Bunuai.
Tháng 9/1990 đến tháng 1/1991	Sắm vai bà Tư Tụng Liên trong phim "Đèn lồng đỏ treo cao", Trương Nghệ Mưu đạo diễn, phim hợp tác giữa Công ty ảnh nghiệp quốc tế Niên Đại Hồng Kông với Công ty sản xuất phim Trung Quốc. Diễn viên nổi tiếng Mã Tinh Vũ sắm vai Trần Tá Thiên.
Tháng 1/1991	"Cúc Đậu" được đề cử giải Oscar lần thứ 33 "giải Phim nước ngoài hay nhất".
Tháng 4/1991	Đi Nhật bản tham gia quảng cáo cho phim "Đèn lồng đỏ treo cao".

Tháng 8/1991	Lần thứ 2 đến Hồng Kông tham gia phim truyện "Vua cờ bạc bến Thượng Hải" do Vương Tinh đạo diễn, sắm vai Như Mộng Như Tiên hai chị em sinh đôi. Diễn viên nổi tiếng Hồng Kông Chu Tinh Trì sắm vai Chu Tinh Tổ, Lữ Lương Vĩ sắm vai Đinh Lực. Lúc này 1 số nơi cả Hoa Đông bị lũ lụt lớn giới nghệ thuật Hồng Kông ngày 27/8 tổ chức buổi biểu diễn để cứu giúp nạn nhân lũ lụt ở Hoa Đông, với bài hát "Em vẫn yêu anh" làm xôn xao cả hội trường.
Ngày 17/8 đến 22/11/1991	Lần thứ 3 đến Hồng Kông cùng với đạo diễn Trương Nghệ Muu dự lễ khai mạc phim "Đền lồng đỏ treo cao". Sau đó sắm vai Mã Lệ tốt nghiệp Đại học ở Đại lục những năm 90 trong phim truyện "Khi tỉnh mộng" do Trương Ngải Gia đạo diễn. Ngày 15/9 chín đơn vị giới điện ảnh Hồng Kông hợp tác quay phim "Hào môn dạ yến" để giúp nạn nhân Hoa Đông bị lũ lụt.
Ngày 27-31 tháng 8 năm 1991	Trở về Bắc Kinh tham gia 3 buổi biểu diễn 28, 29, 30/8 của giới điện ảnh toàn quốc vì đại nghĩa cứu giúp nạn nhân lũ lụt. Tối 28 sau buổi diễn nhận lời với tác giả cuốn sách này, ngày 30 đồng ý tác giả soạn thảo cuốn sách này.
Ngày 14/9/1991	"Đền lồng đỏ treo cao" vinh dự nhận "giải Sư tử bạc" tại Liên hoan phim quốc tế Venice lần thứ 48 của Italia, và ngoài ra được 4 giải đặc biệt khác.

Từ tháng 11 năm 1991 đến ngày 13/3/1992	Tại Huyện Lũng, huyện Phượng Tường tỉnh Thiểm Tây sắm vai Hạ Thu Cúc phụ nữ nông thôn đang có thai những năm 90 trong phim "Thu Cúc đi kiện" do Trương Nghệ Mưu đạo diễn.
Tháng 1/1992	Phim "Đền lồng đỏ treo cao" được đề cử là "Phim nước ngoài hay nhất" giải Oscar lần thứ 64.
Từ ngày 15/3 năm 1992	Trương Khải Ca đạo diễn phim "Bá Vương Biệt Cơ" Cùng Lợi sắm vai kỹ nữ Cúc Tiên người sắm vai Trình Diệp Y là Trương Quốc Vinh nam diễn viên nổi tiếng Hồng Kông, một diễn viên nổi tiếng khác là Trương Phong Nghị sắm vai Bá Vương (diễn viên đại lục).
Từ 28-3 đến 5/4/1992	Cùng với Trương Nghệ Mưu đến Hollywood Mỹ dự lễ trao giải Oscar lần thứ 64.
Tháng 8/1992	Tại Liên hoan phim quốc tế Trường Xuân Cùng Lợi sắm vai chính trong phim "Thu Cúc đi kiện" vinh dự được "giải cúp vàng".
Tháng 9/1992	Cùng đạo diễn Trương Nghệ Mưu dự Liên hoan phim quốc tế Venice Italia lần thứ 49. Phim "Thu Cúc đi kiện" được "giải Sư tử vàng" - giải cao nhất trong Liên hoan phim quốc tế lần ấy. Cùng Lợi được giải diễn viên đẹp nhất.

Phụ lục II

NHỮNG PHIM CHO CÙNG LỢI SẮM VAI

230

Tên phim	Thời gian quay	Địa điểm quay	Thời gian công chiếu	Biên kịch	Đạo diễn	Cùng Lợi sắm vai	Diễn viên tham gia trong phim	Hãng phim, đơn vị đầu tư
Cao lương đỏ	Tháng 7-8 (1987)	Bắc Bào, trấn Ninh Hạ Huyện Cao Mật Sơn Đông	Tháng 3-1988	Trần Kiếm Vũ, Chu Vỹ, Mạc Ngôn	Trương Nghệ Muu	Cửu Nhi "Ba tôi"	Khuông Văn (vai Dư chiếm Áo "Ông tôi"	Hãng phim Tây An
Một đời yêu hậu	Tháng 2-6 (1988)	Bắc Kinh	Tháng 12-1988	Lý Hán Tường	Lý Hán Tường	Quế Liên	Lưu Hiểu Khánh (Tứ Hy) Trần Đạo Minh (vua Tống Tri) Trần Diệp (Tứ An)	Hãng phim Châu Giang, Công ty cơ cấu Ngân đô Hồng Kông
Biệt danh (Con báo Mỹ châu)	Tháng 8-10 (1988)	Bắc Kinh	Tháng 1-1989	Trịnh Thập Khánh	Trương Nghệ Muu Dương Phương Phương	A. Lê	Lưu Tiểu Ninh (Lương Trang) Vương Học Kỳ (Hoàng Kinh Nhơ) Cát Lưu (Trịnh Hiến Bình)	Hãng Phim Tây An

Mối tình muôn thuở	Tháng 2-6 (1989)	Huyện Lâm Đông Tây An Bắc Kinh	Tháng 2- 1990	Lý Bích Hoa	Trinh Triều Đông	Hàn Đông Nhị Chu Ly Ly Yamaguchi i yasuko	Trương Nghệ Mưu (Mông Thiên Phóng) Lục Thụy Minh (Tấn Thủy Hoàng) Tạ Bắc Vân (Tư Phúc) U Vĩnh Quang (Bạch Vân Phi) Ngô Thiên Minh (Đạo diễn)	Tập đoàn Thiên Nghệ Canada Công ty giải trí Gia dân Hồng Kông. Hãng phim hợp tác Trung Quốc. Công ty phát hành phim Trung Quốc
Cúc Đậu	Tháng 8-11 (1989)	Huyện Ý An - Huy	11-1990 Hồng Kông	Lưu Hằng	Trương Nghệ Mưu Đương Phượng Lương	Vương Cúc Đậu	Lý Bảo Điển (Dương Thiên Thanh) Lý Vỹ (Dương Kim Sơn) Trương Nghi Dương Thiên Bạch lục bề) Trịnh Kiến (Dương Thiên Bạch tuổi lớn)	Cửa hàng sách Đức gian Nhật Bản - Công ty phát hành phim Trung Quốc
Đen lóng dỏ treo cao	Tháng 9- 1990 đến tháng 1- 1991	Huyện Kỳ Sơn Tây	Tháng 10-1991	Nghê Chấn	Trương Nghệ Mưu	Tung Liên (bà Tú)	Mã Tinh Vũ (Tấn Tá Thiên) Tào Thủy Phương (Bà Hải) Hà Trại Phi (Bà Bà) Chu Kỳ (Bà Cả) Sơn Hiểu (Trần Phi Phổ)	Công ty ảnh nghiệp Quốc tế niên đại Hồng Kông - Công ty sản xuất phim Trung Quốc
Vua cờ bạc bẽ Thượng Hải	Tháng 7-8 (1991)	Hồng Kông	Tháng 12 (1991) Hồng Kông	Hoàng Bình Diệu	Vương Tĩnh	Như Mộng Như Tiến (chị em sinh đôi)	Chu Tinh Từ (Chu Tinh Tố) Lữ Lương Vỹ (Đinh Lực) Ngô Mạnh Đạt (chú Chu Tĩnh Tố)	Công ty điện ảnh Vinh Thịnh Hồng Kông

Khi tỉnh mới	Tháng 9- 1989 đến tháng 11- 1991	Hồng Kông	1992	Trương Ngại Gia	Trương Ngại Gia	Mã Lệ	Chung Chấn Đào (Phụ thương Hồng Kông) Lâm Tuấn Hiền (con trai của hàng vàng bạc)	Công ty giải trí Gia dân Hồng Kông
Thu Cúc di kiến	Tháng 12- 1991 đến tháng 3- 1992	Huyện Phương Tướng, huyện Lũng, Thành phố Bảo Kê Thiểm Tây	1992	Lưu Hằng	Trương Nghệ Mưu	Hạ Thu Cúc	Lôi Khắc Sinh (Trưởng thôn Vương Thiện Đường) Lưu Bội Kỳ (Vận Khánh Lai) Qua Trĩ Quân (cộng an Lý)	- Công ty cơ cấu Ngân đô Hồng Kông - Công ty sản xuất phim Trung Quốc
Bà Vương biệt Cơ	Tháng 2 đến tháng 6- 1992	Bắc Kinh		Lý Bích Hoa	Trương Khải Ca	Cúc Tiên	Trương Quốc Vinh (Trình Điệp Y Ngũ Cơ) Trương Nghị (Đoàn Tiểu Lâu - Bà Vương) Lữ Tế (quan Lao Bản) Cát Ưu (Viên tử da)	- Công ty ảnh nghiệp Thương Thần Hồng Kông - Công ty sản xuất phim Bắc Kinh
Đào Hoa Mãn Thiên Hồng				Lô Vỹ	Trương Nghệ Mưu	Đào Hoa	Vưu Dũng (Mãn Thiên Hồng)	
Hoà hân	Tháng 8-1992	Thượng Hải		Hoàng Thục Cần, Lý Tử Vũ	Hoàng Thục Cần	Trương Phan Ngọc Lương		- Xưởng phim Thượng hải - Công ty ảnh nghiệp Kim Dĩnh Đại Loan

Phụ lục III

NHỮNG PHIM DO CÙNG LỢI SẮM VAI ĐƯỢC GIẢI

Tên phim	Thời gian	Phim được giải
Cao lương đồ		Giải Phim ưu tú 1986 - 1987 của Bộ Phát thanh Truyền hình (giải Chính phủ)
	(1988)	Giải Trăm hoa "Điện ảnh đại chúng" lần thứ 11: giải Phim truyện hay nhất
	(1988)	Giải Gà vàng lần thứ 8: Giải Phim truyện hay nhất, giải Quay phim hay nhất (Cố Trường Vệ), giải Âm nhạc hay nhất (Triệu Lý Bình), giải Ghi âm hay nhất (Cố Trường Ninh)
	Tháng 2 (1988)	"Giải Gấu vàng" tại Liên hoan phim quốc tế Tây Berlin lần thứ 38
	Tháng 6 (1988)	Giải Phim hay nhất; giải Đạo diễn giỏi nhất (Trương Nghệ Mưu), giải Phim truyện chân thực; giải Thành tựu nghệ thuật nhất tại Liên hoan phim quốc tế Zimbabwe lần thứ 5
	Tháng 6 (1988)	Giải Bình luận điện ảnh Sydney trong Liên hoan phim quốc tế Sydney lần thứ 35 Australia

	Tháng 10 (1988)	Tại Liên hoan phim quốc tế Marakesh lần thứ 1 Maroc được 2 giải Dallas cho đạo diễn và sản xuất phim
	Tháng 1 (1989)	Tại Liên hoan phim quốc tế Brussels (Bỉ) lần thứ 16 được giải Phim hay nhất của uỷ ban bình chọn Đài phát thanh tiếng Pháp của Bỉ.
	Tháng 2 (1989)	"Giải Gấu mèo bạc" tại Liên hoan phim quốc tế Monbilai lần thứ 5 Pháp
	Tháng 4 (1989)	Giải Tượng vàng của điện ảnh Hồng Kông lần thứ 8
	Tháng 4 (1990)	Giải Đề cử của uỷ ban bình chọn, giải hàng năm của hiệp hội điện ảnh Dân chủ Đức
	Tháng 12 (1990)	Giải Bình chọn phim hàng năm của Cu Ba: 1 trong 10 phim truyện hay nhất
Biệt danh "Con báo Mỹ châu"	Tháng 8 (1989)	Giải Trăm hoa "Điện ảnh đại chúng" lần thứ 12: giải vai phụ hay nhất, vai A Lệ
Mối tình muôn thuở	Tháng 2 (1990)	Giải Danh dự phim giải trí do uỷ ban bình chọn phim quốc tế tại Liên hoan phim Tây Berlin lần thứ 40
	Tháng 9 (1990)	Giải Kỹ thuật điện ảnh giả tưởng tại Liên hoan phim Tây Ban Nha
	Tháng 4 (1991)	Giải Tượng vàng điện ảnh Hồng Kông lần thứ 10: giải Tượng vàng lồng tiếng phim hay nhất, đề cử nữ diễn viên xuất sắc nhất
	Tháng 9 (1991)	Giải lớn tại Liên hoan phim Pari Pháp

Cúc Đậu	Tháng 4 (1990)	Giải Tượng vàng điện ảnh Hồng Kông lần thứ 9: 1 trong 10 phim nói tiếng Hoa
	Tháng 5 (1990)	Giải đặc biệt Lu-i Bunuai tại Liên hoan phim quốc tế Cannes lần thứ 43 của Pháp
	Tháng 10 (1990)	Giải Bông lúa vàng, giải Phim hay nhất tại Liên hoan phim quốc tế Vatualit lần thứ 35 Tây Ban Nha
	Tháng 1 (1991)	Đề cử giải Oscar lần thứ 63, Phim truyện hay nhất
	Tháng 4 (1991)	Một trong 10 phim được giải tượng vàng của Liên hoan phim Hồng Kông lần thứ 10
Đèn lồng đỏ treo cao	Tháng 9 (1991)	Giải Sư tử bạc (giải nhì phim truyện hay nhất), giải lớn ủy ban bình chọn phim quốc tế, giải đặc biệt về tạo hình, giải lớn của ủy ban bình chọn phim quốc tế Thiên Chúa giáo
	Tháng 1 (1992)	Đề cử phim truyện hay nhất giải Oscar lần 64
Thu Cúc đi kiện	Tháng 8 (1992)	"Giải cúp vàng" danh dự tại Liên hoan phim quốc tế Trường Xuân lần thứ 1
	Tháng 9 (1992)	"Giải Sư tử vàng" giải cao nhất tại Liên hoan phim Venice lần thứ 49 (giải lớn phim truyện hay nhất). Cũng Lợi được giải diễn viên nữ đẹp nhất tại Liên hoan phim lần ấy.

Lời cuối sách

Củng Lợi hiện nay là ngôi sao điện ảnh nổi tiếng nhất của Trung Quốc Đại lục, từ "Cao lương đỏ" đến "Đèn lồng đỏ treo cao" có đến 7, 8 bộ phim do cô sắm vai chính được chiếu rộng rãi, khán giả trong nước cũng như ở nước ngoài đều vô cùng hâm mộ bởi ngoại hình xinh đẹp, phong cách đặc biệt và diễn xuất tuyệt vời. Tính cách hướng nội không thích khoe khoang rất ít nhận lời phỏng vấn, cho nên về cảnh ngộ gia đình, quá trình học tập và phấn đấu theo đuổi nghệ thuật điện ảnh ra sao, ít ai biết đến.

Để mọi người hiểu được một cách toàn diện về con đường theo đuổi nghệ thuật mà Củng Lợi đã trải qua, người viết trước đây một năm đã bắt đầu kế hoạch phỏng vấn để viết cuốn sách này. Tối ngày 28-8-1991, nhân lúc Củng Lợi tham gia buổi biểu diễn cứu trợ nạn nhân lũ lụt của giới điện ảnh Trung Quốc, người viết lần đầu phỏng vấn Củng Lợi, đồng thời trình bày kỹ về kế hoạch này. Cảm thông với thành ý của người viết, qua hai ngày suy nghĩ thận trọng, Củng Lợi đã quyết định cho người viết thu thập tư liệu để viết cuốn sách này.

Tháng 9 tôi ở Bắc Kinh, trung thu đi Tế Nam, tháng 10 đến Tây An, Hậu Mã, tết năm nay đến huyện Lũng, Bảo Kê, thu thập được khá nhiều tư liệu, cuối tháng ba viết bản thảo, qua hai tháng gia công sửa chữa, trung tuần tháng 5 đã có bản thảo chính thức.

Nhân cuốn sách này ra đời xin gửi lời chào cao cả đến hai ông Chu Thanh Lâm, Triệu Hiếu Tư, xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến bà Triệu Anh thân mẫu Cung Lợi, Giám đốc hãng phim Bắc Kinh Thành Chí Cốc, Viện trưởng Học viện Hý kịch Trung ương Từ Hiếu Chung, các thầy Trương Nhân Lý, Lương Bá Long, Cao Cảnh Văn, Lưu Lực Tân, cô Từ Kỳ, đạo diễn Doãn Đại Vi đoàn kịch nói Tiên Vệ quân khu Tế Nam, ông Vương Học Quân "Công an Sơn Đông", Giám đốc Ứ Khắc Bình Nhà xuất bản Sơn Đông, đạo diễn Trương Nghệ Mưu, đạo diễn Dương Phượng Lương, ông Dương Tiên Vũ, ông Quan Nghênh Thời "Công ty điện ảnh Trung Quốc", cô La An Lâm. Không có sự ủng hộ, giúp đỡ của mọi người thì cuốn sách này khó lòng ra mắt bạn đọc được.

Cuối cùng xin gửi lời cảm ơn chân thành đến cô Cung Lợi, chúc cô sớm trở thành ngôi sao điện ảnh thế giới.

VƯƠNG QUÁ
Tháng 5/1992

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Không chỉ là ngôi sao</i>	5
CHƯƠNG 1: RA ĐỜI LÀ GẶP VẬN MAY	11
Sự ra đời của Cùng Lợi là do chúa sáng thế ban tặng	13
CHƯƠNG 2: BỐN NĂM ĐÈN SÁCH TẠI HỌC VIỆN HÝ KỊCH TRUNG ƯƠNG	27
Một người diễn viên nếu chỉ có năng lực cảm thụ thời thì chưa đủ. Điều quan trọng là đem sức cảm thụ đó hòa quyện vào trong tình huống đặc định của nhân vật...	29
CHƯƠNG 3: MỘT NGÔI SAO MỚI MỌC LÊN TỪ "RUỘNG CAO LƯƠNG"	43
Cùng Lợi hết sức coi trọng việc thử nghiệm, tìm hiểu tường tận cuộc sống, coi đó là một bước không thể thiếu được	45
CHƯƠNG 4: CÔ EM HÃY MẠNH DẠN TIẾN LÊN PHÍA TRƯỚC	65
Cùng Lợi đam mê nghệ thuật, nhất là nghệ thuật biểu diễn	67
CHƯƠNG 5: CÔ TA LÀ MỘT NGƯỜI CON GÁI NHƯ THẾ ĐẤY (Trương Nghệ Muu nói về Cùng Lợi)	81
Cô ta rất có cá tính, cô ta không phải là loại con gái nhu mì hiền lành như một con cừu, cũng không phải là loại con gái dữ dằn chua ngoa	83
CHƯƠNG 6: BƯỚC LÊN BẬC THANG MỚI	97
Công việc theo đuổi nghệ thuật của Cùng Lợi đã tiến tới một bước mới	99

CHƯƠNG 7: NĂM 1989 "CÚC ĐẬU" RA ĐỜI	113
Cúc Đậu là bộ phim tập trung biểu hiện thế giới nội tâm phức tạp của nhân vật	115
CHƯƠNG 8: NỖI ĐẮNG CAY CỦA "BÀ TƯ"	131
Một bộ phim miêu tả cảnh ngộ bi thảm của người phụ nữ bị bức hại bởi lễ giáo phong kiến của nước Trung Quốc cũ	133
CHƯƠNG 9: NHƯ MỘNG NHƯ TIỀN, MÃ LỆ VÀ THU CÚC	149
Trước bước đường đi đến thành thực toàn diện biểu diễn nghệ thuật, mỗi một bước đi đều lưu lại một dấu chân sâu đậm	151
CHƯƠNG 10: ĐỒNG BÀO HỒNG KÔNG MẾN YÊU CÙNG LỢI	167
Cùng Lợi đã thu phục được con tim của người Hồng Kông	169
CHƯƠNG 11: LƯU LUYẾN HỒNG KÔNG	183
Đến lúc phải xa nhau mới thấy hết sự quý giá của tình bạn; một tình cảm lưu luyến đột nhiên trào dâng trong lòng	185
CHƯƠNG 12: CƠ HỘI LÀ QUAN TRỌNG NHƯNG KHẮC KHỔ LÀ MÁU CHÓT	199
(Cùng Lợi tự nói về mình)	
Người diễn viên không thể quá thiên về lý tính, người diễn viên quá nhiều lý tính không thể là một diễn viên giỏi được	201
Lời kết	212
Phụ lục I	216
Phụ lục II	230
Phụ lục III	233
Lời cuối sách	236

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

62 Bà Triệu - Hà Nội. ĐT: (84.04).9439364 - 8229413.

Fax: 04.9436024. E-mail: nxbthanhnien@yahoo.com.

Chi nhánh: 270 Nguyễn Đình Chiểu - Quận III TP Hồ Chí Minh.

ĐT: (08) 9303262.

***CÙNG LỢI
NGÔI SAO ĐIỆN ẢNH TRUNG QUỐC***

TÔN TÂM Biên dịch

Chịu trách nhiệm xuất bản: MAI THỜI CHÍNH

Chịu trách nhiệm bản thảo: PHẠM ĐỨC

Biên tập: LÊ HÙNG

Bìa: MAI HƯƠNG

Kỹ thuật vi tính: KIM DUNG

Sửa bản in thử: LÊ HÙNG

In 1.000 cuốn, khổ 13 x 19 cm, tại Công ty in Thống Nhất, Hà Nội.

Số in : 734/TN - Đăng ký tại Cục xuất bản số : 91/892 QLXB

In xong và nộp lưu chiểu tháng 10 năm 2004

Ngôi sao điện ảnh Trung Quốc

Củng Lợi

củng lợi ngôi sao điện ảnh

31.000 VND

GIÁ: 31.000Đ